

CUPRINS

0 <u>Cuvânt înainte</u>	5
1. <u>Rezumat</u>	5
2. <u>Demografie</u>	8
2.1. Situația prezentă –	8
2.1.1. Populația totală. Dinamica generală în perioada 1990- 2009	8
2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	8
2.1.3 Distribuția pe sexe	8
2.1.4. Structura pe grupe de vârstă	8
2.1.5. Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențele	9
2.1.6. Structura etnică	9
2.1.7. Mișcarea migratorie	10
2.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2025	10
2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT	13
3. <u>Profilul economic județean</u>	14
3.1. Situația actuală – Principalii indicatori economici pentru perioada 2000-2006	14
3.1.1. Produsul intern brut (PIB) și valoarea adăugată brută (VAB)	14
3.1.2. Dinamica generală a firmelor din județul Alba (investiții brute, investiții străine directe, dinamica unităților locale active, IMM)	16
3.1.3 Alte informații și informații parțiale	18
3.2.1 Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate	18
3.2.2. Cercetarea - dezvoltarea	18
3.2.3 Industria	19
3.2.4. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	19
3.2.5. Agricultură	20
3.2.6. Silvicultură	20
3.2.7. Turismul	21
3.2.8. Dezvoltarea durabilă. Aspecte specifice zonei rural montane	21
3.3. Concluzii din analiza mediului economic județean. Implicații pentru ÎPT	23
4. <u>Piata muncii</u>	26

4.1. Indicatori statistici ai pieței muncii	26
4.1.1. Principalii indicatori, conform datelor furnizate prin Balanța Forței de Muncă	27
4.1.2. Șomajul înregistrat	27
4.1.3. Structura șomajului pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor	28
4.1.4 Șomajul înregistrat de lungă durată	29
4.1.5. Structura populației ocupate pe principalele activități ale economiei	29
4.1.6. Rata locurilor de munca vacante pe activități ale economiei naționale	32
4.1.7. Numărul mediu al muncitorilor pe activități ale economiei naționale, regiune, județ	32
4.2. Informații parțiale	32
4.2.1. Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate în perioada 2003 – 2008	32
4.2.1.1. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic	33
4.2.1.2. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul postliceal	35
4.2.1.3. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior	36
4.2.2. Evoluția șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM în perioada octombrie 2008 – martie 2009, în contextul crizei economice și financiar	36
4.2.3. Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu (2013-2020)	37
4.3 . Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)	48
4.3.1. Ancheta în întreprinderi, martie 2007 (Phare TVET 2004)	48
4.3.2 Anchete în rândul angajatorilor și salariaților, 2006, INSCMPS	49
4.4. Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu	52
4.5. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru Î.P.T	53
4.5.1 Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) 2009	53
4.5.2 Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile	53
4.5.3 Concluzii din previziunile privind cererea și oferta pe termen lung (2013):	54
4.5.4 Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de	

muncă vacante înregistrate la AJOFM	54
	55
4.5.5 Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (concluzii din anchete)	56
4.5.6 Concluzii din previziunile privind cererea și oferta pe termen lung (2013)	58
5. Învățământul profesional și tehnic din Județul Alba	58
5.1. Contextul de politici pentru educație și formare profesională	58
5.1.1.Contextul european	58
5.1.2.Contextul național	63
5.2.Indicatori de context specifici	67
5.2.1.Contextul demografic și populația școlară	67
5.3.Indicatori de intrare pentru perioada 2003 - 2008	68
5.3.1.Numărul de elevi care revin unui cadru didactic	68
5.3.2.Resursele umane din ÎPT	69
5.3.3.Resurse materiale și condiții de învățare	69
5.4.Indicatori de proces	70
5.4.1.Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	70
5.4.2.Asigurarea calității în ÎPT	71
5.4.3.Serviciile de orientare și consiliere. Opțiunile elevilor	72
5.5.Indicatori de ieșire pentru perioada 2000 -2008	72
5.5.1.Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	72
5.5.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	73
5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	74
5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	74
5.5.5. Rata de succes	75
5.5.6. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	75
5.5.7. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	76
5.5.8 Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire / lectură (PISA)	76
5.5.9 Ponderea populației 20-24 ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior	76

5.5.10. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte	76
5.6.Indicatori de impact	77
5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului	77
5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	77
5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă	77
5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean	78
5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare în perioada 2002 - 2009	78
5.7.2. Analiza ofertei curente –formarea profesională inițială (an școlar 2008-2009)	79
5.7.3. Proiectul planului de școlarizare 2009/2010.Ținte pentru 2013 pe domenii de pregătire (cumulată pentru nivelurile 2 și 3)	81
5.7.4.Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților	82
5.7.5.Rețele școlare	83
5.7.6.Parteneriatul cu întreprinderile	83
5.7.7.Distributia teritoriala a ofertei de formare profesionala inițiala	84
5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT județean	91
6. <u>Monitorizarea progresului în implementarea PLAI</u>	96
7. <u>Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesionala cu cererea</u>	101
8. <u>Rezumatul principalelor concluzii și obiectivele dezvoltării ÎPT la orizontul anului 2013</u>	103
9. <u>Acțiuni propuse</u> – planul de măsuri pentru realizarea obiectivelor dezvoltării ÎPT la orizontul anului 2013	107
Anexa A la planul de măsuri – Ținte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare	115
10.<u>Componenta echipei de actualizare PLAI. Componenta CLDPS Alba</u>	116

0. Cuvânt înainte

Procesul de planificare în sistemul de educație și formare profesională *pe termen lung* este structurat pe patru niveluri: (1) strategiile elaborate la nivel național de Ministerul Educației și Cercetării, (2) Planurile Regionale de Acțiune pentru Învățământul profesional și tehnic (PRAI), (3) Planurile locale (PLAI – la nivel județean) și (4) Planurile de acțiune ale școlilor (PAS).

Procesul de planificare PRAI-PLAI-PAS a debutat în 2003 și este supus unei revizuirii anuale. Începând cu 2005, s-a adoptat ca orizont de planificare anul 2013 (pentru acoperirea perioadei adoptate de Planul național și Planurile regionale de dezvoltare 2007-2013, acestea, la rândul lor, fiind sincronizate cu orizontul de planificare al programelor UE).

PLAI constituie un cadru de acțiune la nivelul județului pe baza unui set de priorități și măsuri, desprinse din analiză și armonizate cu cele convenite prin PRAI la nivel regional. De asemenea, PLAI oferă un cadru de referință pentru elaborarea planurilor de acțiune (PAS) de către fiecare școală în parte. Documentul este realizat de o echipă formată din membrii ai Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională (CLDPS)

Scopul principal al PLAI este de a contribui, prin măsuri coordonate cu celelalte niveluri de planificare, la îmbunătățirea corespondenței dintre oferta sistemului de educație și formare profesională și comanda socială, dintr-o perspectivă integrată a nevoilor de dezvoltare economică și socială a județului și regiunii.

După adoptarea de către Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională (CLDPS), PLAI este aprobat de către Inspectoratul Școlar ca document-cadru de planificare strategică pe termen lung la nivelul județului.

1. Rezumat

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei județului (din perspectiva cererii actuale și viitoare de educație), precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic județean (oferta de educație și formare profesională).

Constatările - formulate din perspectiva implicațiilor pentru dezvoltarea viitoare a învățământului profesional și tehnic județean - sunt rezumate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză, sub forma unor **concluzii și recomandări** în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională. Rezumatul principalelor concluzii și obiectivele dezvoltării IPT la orizontul anului 2013 sunt prezentate în **capitolul 8**.

Planul de măsuri - propus pentru transpunerea în acțiune a principalelor concluzii și recomandări, este prezentat în **capitolul 9** și reprezintă scopul final al demersului de analiză.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. Se mai rețin din analiza demografică, diversitatea etnică (populație maghiară, germană și română), ponderea ușor crescătoare a populației rurale, o ușoară preponderență a populației feminine și atrage atenția asupra implicațiilor fenomenului de migrație (în deosebi migrația externă, în creștere).

Constatările demografice recomandă măsuri la nivelul rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială (segmentarea ofertei prin diferențiere/eliminarea paralelismelor între școli teritorial apropiate), asigurarea accesului la educație și formare profesională (cu accent pe calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor (concentrarea resurselor în

școli viabile în paralel cu rezolvarea problemelor de acces / investiții în școlile din zone cu mobilitate redusă din motive obiective-infrastructura de transport deficitară/zone mai izolate/condiții sociale precare, etc.). De asemenea, invită școlile să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (în special prin formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din **analiza mediului economic județean** se desprind concluziile cu privire la creșterea încurajatoare a investițiilor (industrie, transport, depozitare, comunicații, comerț) și a firmelor cu capital străin; înființarea unor parcuri industriale (Zlatna), orientări strategice spre ramuri cu valoare adăugată mare: materiale de construcții, industrie alimentară, fabricarea de produse ecologice, electronică, IT, mecanică fină, servicii pentru întreprinderi, etc.. În paralel cu restructurărilor din industrie care au afectat firmele mari, a crescut numărul și personalul din întreprinderile mici și mijlocii.

În condițiile în care zona montană acoperă o arie importantă din suprafața județului, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicei ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile - conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională la nivelul județului.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii** indică o scădere a populației active și o ușoară creștere a populației ocupate în ultimul an supus analizei (2007). Ratele de activitate și de ocupare a populației civile sunt mai ridicate decât la nivel regional și național. De asemenea rata șomajului se situează peste media regională. Evoluția și structura comparativă pe niveluri de instruire a populației ocupate și a șomerilor evidențiază că șansele de ocupare, respectiv de evitare a șomajului, cresc odată cu creșterea nivelului de instruire. Nivelul general de educație al populației ocupate din județ este mai ridicat decât media regională, dar se constată decalaje semnificative pe medii rezidențiale (nivelul de instruire al populației ocupate din mediul rural fiind mult mai scăzut decât în mediul urban).

Pe sectoare mari de activitate, în 2006, la nivel județean se detașează sectorul serviciilor, cu o pondere de 48.3% din VAB, urmat de industrie (34,5%), agricultură (12.4%) și construcții (4,8%)

Similar cu evoluția VAB, se constată în ultimii ani tendința de scădere constantă a numărului și ponderii populației ocupate (civile) în industrie și agricultură, în paralel cu creșterea în servicii și construcții.

În ierarhia sectoarelor economice din punct de vedere al ocupării forței de muncă civile, pe primul loc se află serviciile (38,6%), urmate de agricultură (28,8%), industrie(28.6%), construcții.

Previzunile rezultate din studiul INCSMPS privind cererea și oferta pe termen lung, pe sectoare de activitate (2013) estimează o diminuare a cererii în agricultură, industria extractivă, administrație publică și apărare, învățământ, respectiv creșteri ale cererii în industria prelucrătoare, construcții și în majoritatea serviciilor - comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor. Se preconizează, conform studiului INCSMPS un excedent de forță de muncă în agricultură și în industrie. Se estimează un excedent însemnat de populație care va trebui reorientată din agricultură spre alte activități. Calitativ, însă, agricultura va solicita mai puțină forță de muncă dar mult mai calificată. În industria prelucrătoare, deși balanța va continua să fie defavorabilă ofertei de forță de muncă, creșterea cererii va conduce la o reducere treptată a excedentului de forță de muncă. Deficit de forță de muncă se prognozează în viitor în construcții, comerț, transporturi, depozitare, comunicații, hoteluri și restaurante. Proiecțiile realizate de INCSMPS în 2005 privind cererea și oferta de locuri de muncă la orizontul anului 2013 sunt puse sub semnul întrebării de evoluțiile recente ale pieței muncii în contextul crizei economice și de ultimele prognoze furnizate de Comisia Națională de Prognoză.

Capitolul privind educația și formarea profesională analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori care definesc contextul educațional, evoluția populației școlare, situația resurselor umane din învățământul profesional și tehnic, condițiile de învățare (baza materială), cheltuielile, numărul de elevi care revin unui profesor, implicațiile descentralizării funcționale și importanța implicării partenerilor sociali, gradul de acoperire al serviciilor de orientare și consiliere, opțiunile elevilor pentru

ÎPT, evoluția ratelor de cuprindere în educație și de abandon școlar, ratele de tranziție pe niveluri educaționale, etc. O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Este analizată de asemenea implicarea școlilor în formarea adulților. Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională din județul Alba sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor recomandări pentru planurile de școlarizare, ca ținte pentru 2013 prezentate în Anexea A a planului de măsuri. În acest scop, au fost utilizate - cu prudența necesară având în vedere limitele metodologice ale demersului, la care se adaugă incertitudinile generate de criza economică actuală - unele repere de analiză furnizate de evoluția pe grupe de ocupații ale locurilor de muncă vacante și a șomerilor înregistrații în evidențele AJOFM în perioada 2003-2008, corelate cu alte informații statistice și informații parțiale prezentate în capitolele de piața muncii și context economic regional. Având în vedere incertitudinile actuale în contextul crizei economice, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor lunare ale indicatorilor pieței muncii (șomaj - locuri de muncă). De asemenea se recomandă actualizarea prognozelor INCSMPS privind cererea și oferta de locuri de muncă pe termen mediu.

Pentru **planul de măsuri** sunt stabilite următoarele priorități prezentate detaliat în capitolul 9:

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din județ cu nevoile de calificare

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor de orientare și consiliere oferite prin școlile din ÎPT

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

PRIORITATEA 5 : Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea , diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

PRIORITATEA 6 : Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

2. Demografie

2.1 Situația prezenta

2.1.1. Populația totală .Dinamica generală în perioada 1990-2009

La 1 iulie 2009, județul Alba numără 373755 persoane (14,8% din populația Regiunii Centru)– v. tab. 2.1 Datele statistice furnizate de INS evidențiază o scădere semnificativă a populației în perioada dintre ultimele două recensăminte (1992 și 2002), tendință care continuă și în prezent (v. perioada 2002-2009)

Tab.2.1

Populația stabilă la 1 iulie 2009					
	Total (nr. pers.)	Feme i%	Bărb ați%	Urb an %	Rur al %
Români a	2146995 9	51,3	48,7	55,1	44,9
R. Centru	2524491	51,1	48,9	59,4	40,6
Alba	373755	50,6	49,4	58,7	41,3

Sursa: INS, date prelucrate

2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Conform datelor statistice la nivelul anului 2009 (v. tab.2.1), județul Alba are un grad relativ ridicat de urbanizare(58,7%), mai redus decât cel regional (59,4%) dar peste media națională. (55,1%).

2.1.3. Distribuția pe sexe

Structura pe sexe indică pe ansamblul populației la nivel județean o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin (50,6%), apropiat de ponderea la nivel regional (51,1 (v tab.2.1). În mediul rural, raportul este echilibrat, cu un ușor avantaj pentru populația masculină (v. Anexa 1a).

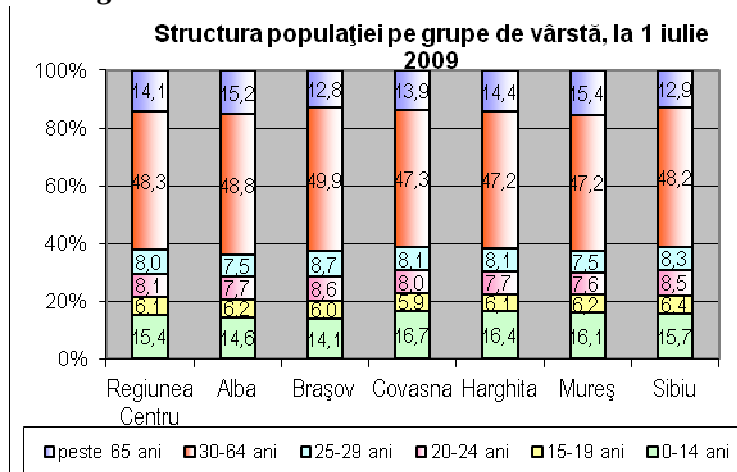
2.1.4. Structura pe grupe de vârstă

Datele statistice privind evoluția populației după 1990 indică un **declin demografic general**, mai accentuat pentru **grupele de vârstă tinere**.

În schimb a crescut numărul și ponderea populației vârstnice (v. Anexa 1a).

Structura pe vârste la 1 iulie 2009 (v. fig.2.2), indică pentru **grupa de vârstă 0-14 ani** 15,4% la nivel regional,iar la nivel județean 14,6%.

Fig.2.2

Sursa: INS, date prelucrate

În grupa de vârstă 15-19 ani la 1 iulie 2009 se înregistrează 6,2% la nivel județean și 6,1% la nivel regional .

Structura pe sexe în cadrul grupelor de vârstă.

Deși este majoritară pe ansamblu, populația feminină este în minoritate în grupele tinere de vârstă (până la 39 de ani, conf. piramidei vârstelor detaliate de ADR pt.2009, pe baza datelor INS)

În mediul rural, diferența în favoarea populației masculine se păstrează până la vârste mai înaintate decât în urban (v. Anexa 1a)

2.1.5. Structura pe grupe de vârstă și medii rezidențiale

Extremele de vârstă - grupele 0-14 și peste 65 ani - au o pondere mai mare în mediul rural față de urban. Ponderea populației în vârstă de muncă (15-64 ani) este mai mare în mediul urban (74%, față de 64,5% în rural) - situație valabilă pentru toate grupele de vârstă din intervalul 15-64 ani. - v. fig. 2.3

Pierderea de către mediul rural, începând cu grupa de vârstă 15-24 ani, a avantajului inițial (grupa 0-14 ani) datorat unei rate superioare de natalitate, pare să indice *tendința tinerilor de a părăsi satul*.

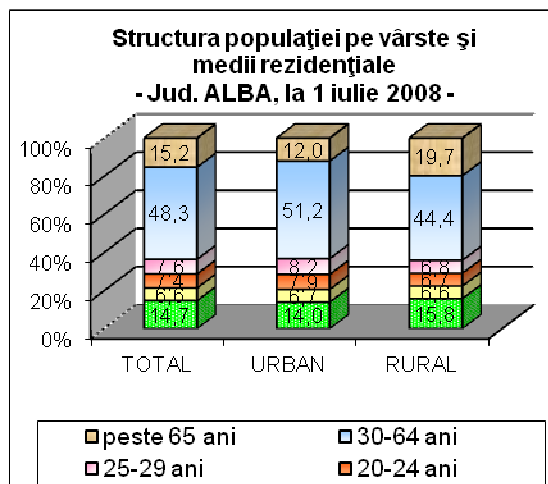

Fig. 2.3

Sursa: INS, date prelucrate

2.1.6. Structura etnică (conf. recensământului din 2002)

Județul Alba se caracterizează prin **diversitate etnică, lingvistică și religioasă** (v.fig.2.4 b). Datele de la recensământul populației și locuințelor din 2002 arată următoarea structura etnică:

Românii sunt majoritari 90,4% (la nivel regional 65,37%);

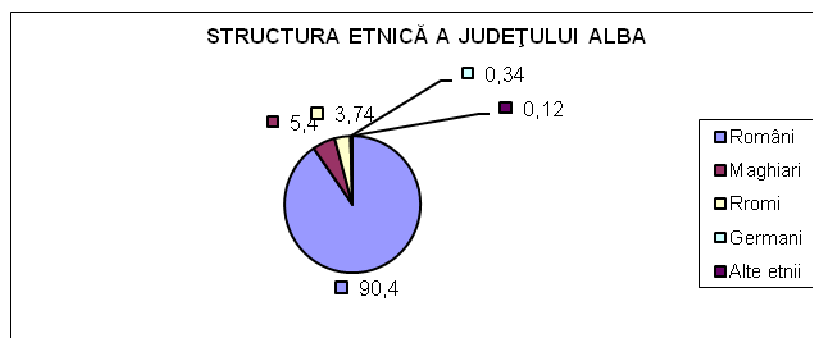
Maghiarii 5,40% (29,94% din populația regiunii);

Romii 3,74% (4% din populația regiunii)

Germanii 0,34%

Celelalte minorități etnice dețin ponderi ne semnificative 0,11%.

Fig. 2.4

Sursa: INS, Statistică Teritorială 2004. Datele de la recensământ, 18 martie 2002.

2.1.7. Mișcarea migratorie

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul** îngrijorător al **emigrației**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu în perspectiva integrării în UE. Conform unor date Eurostat, la sfârșitul anului 2009, în țările UE 27 trăiau aproximativ 2 milioane de români, reprezentând 6% din numărul străinilor din aceste țări.

Deși incomplete, datele Eurostat privind evoluția nr. de cetățeni români înregistrați oficial în alte țări europene evidențiază o creștere semnificativă a emigrației (v. Studiul de piața muncii, WYG International, 2007, Phare TVET 2004-2006)

2.2 Proiecții demografice la orizontul anului 2025

Datele extrase din prognoza demografică realizată de ADR Centru pe baza datelor furnizate de către Institutul Național de Statistică pentru perioada 2009-2025 indică (într-o variantă medie) o **reducere a populației Județului Alba față de 2009** cu 50,2 mii locuitori *până în 2025* (-13,43 %), respectiv cu 16,3 mii loc. *până în 2015* (-4,36 %).

Pentru prognoza detaliată, pe grupe de vârstă v. *Anexele 1b și 1c*

Pe grupe mari de vârstă, față de 2009, cea mai accentuată **scădere** se constată în **grupa 0-14 ani**, cu -10,29% (-5,6 mii pers.) *până în 2015*, respectiv cu 28,31 % (-15,4 mii pers.) *până în 2025*. Ponderea persoanelor cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani va înregistra o scădere mai accentuată la nivel județean până în 2025 (14,67%) decât la nivel regional (10,10 %). Se constată o ușoară **creștere a numărului persoanelor în vârstă** (peste 65 ani)(6,68%), mult mai mică decât media regională (14,36%) (v. *tabelul 2.5*).

Tab.2.5

Evoluția populației în perioada 2005-2025, pe grupe mari de vârstă – varianta medie - Mii persoane							
	2009 ANU AR	2015	2025	2015-2009		2025-2009	
				Abs.	%	Abs.	%
România	21649,9	20696,6	19243,4	-953,3	-4,40	-2406,5	-11,12
0-14 ani	3245,8	3024,6	2511,8	-221,2	-6,81	-734	-22,61
15-64 ani	15019,9	14606,0	13384,0	-413,9	-2,76	-1635,9	-10,89
65 +	3204,2	3066,0	3347,6	-138,2	-4,31	143,4	4,48
Regiune	2524,5	2460,6	2305,3	-63,9	-2,53	-219,2	-8,68
0-14 ani	389,4	366,6	299,0	-22,8	-5,86	-90,4	-23,22
15-64 ani	1780,0	1742,4	1600,2	-37,6	-2,11	-179,8	-10,10
65 +	355,1	351,6	406,1	-3,5	-0,99	51	14,36
Alba	373,8	357,5	323,6	-16,3	-4,36	-50,2	-13,43
0-14 ani	54,4	48,8	39,0	-5,6	-10,29	-15,4	-28,31
15-64 ani	262,4	253,5	223,9	-8,9	-3,39	-38,5	-14,67

65+	56,9	55,2	60,7	-1,7	-2,99	3,8	6,68
-----	------	------	------	------	-------	-----	------

Sursa: INS și statistica regională

Fig.2.6

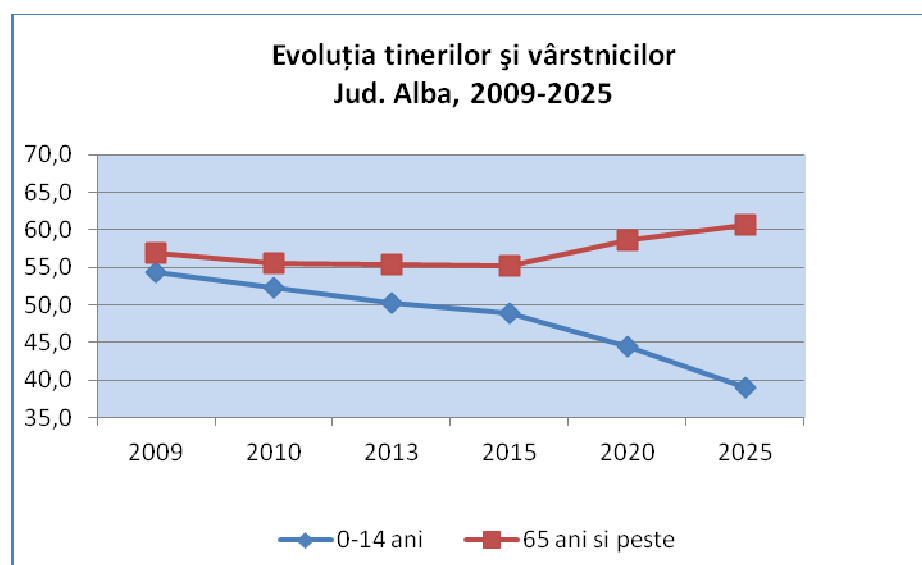

Figura 2.6 ilustrează schimbările care se vor produce în **raportul dintre tineri și vârstnici**. Până în 2025, numărul tinerilor se va menține constant sub cel al vârstnicilor, populația județului cunoscând un accentuat proces de îmbătrânire.

Sursa: datele din prognoza INS

În ceea ce privește **populația de vârstă școlară și preșcolară**, se prognozează **reduceri semnificative în grupele 11-14 și 15-18 ani**, care, față de 2005, scad cu 22,6% până în 2015, respectiv 37,8 %, iar până în 2025 cu 24,9%, respectiv 43,2% (v. tab.2.7

Tab. 2.7

Proiecția evoluției populației de vârstă școlară și preșcolară 2005-2025 - Mii persoane							
	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
România	6085,6	4832,5	4313,9	- 1251,1	- 2,6	-1762,8	- 40,9
3-6 ani	867,4	831,3	663,05	-36,1	-4,2	-204,4	- 23,6
7-10 ani	885,4	857,0	739,6	-28,4	- 3,2	-145,8	- 16,5
11-14 ani	987,4	835,4	805,7	-152,0	- 15,4	- 181,7	-18,4
15-18 ani	1398,03	880,7	845,3	-517,3	- 37,0	-543,7	- 39,5
19-24 ani	1947,4	1428,1	1260,2	-519,3	- 26,7	-687,2	- 35,3
Regiune	721,2	580,1	531,9	-141,1	-19,6	-189,3	-26,2
3-6 ani	103,1	102,6	81,5	-0,5	-0,5	-21,6	-20,9
7-10 ani	102,5	106,2	91,1	3,7	3,6	-11,4	-11,1
11-14 ani	114,5	101,2	99,5	-13,3	-11,6	-15,0	-13,1
15- 18 ani	164,0	103,9	105,2	-60,1	-36,7	-58,8	-35,9
19 – 24ani	237,1	166,2	154,6	-70,9	-29,9	-82,5	-34,8
Alba	98,8	82,0	70,7	-22,2	-22,5	-42,6	-43,1
3-6 ani	14,7	13,8	10,9	-0,9	-6,1	-3,8	-25,9

7-10 ani	15,4	14,1	12,2	-1,3	-8,4	-3,2	-20,8
11-14 ani	17,7	13,7	13,3	-4,0	-22,6	-4,4	-24,9
15- 18 ani	24,5	15,2	13,9	-9,3	-37,9	-10,6	-43,3
19 – 24ani	32,5	25,2	20,4	-7,3	-22,5	-12,1	-37,2

Sursa: studiul demografic realizat de ADR Centru pe baza datelor din prognoza INS

Un interes particular pentru grupul țintă principal al activității de planificare strategică în învățământul profesional și tehnic îl reprezintă **grupa de vârstă 15-18 ani** din care fac parte elevii de liceu și cei de școală de arte și meserii.

În perioada **2005-2015**, pentru **efectivele din grupa de vârstă 15-18 ani** se prognozează la nivel regional o reducere cu 60150 persoane (-36,7%). La nivelul județului se prognozează o reducere cu **cca. 9245 persoane (-37,8%)** - v. *tab. 2.8*.

Situația este și mai dramatică până în 2025 când se prognozează o reducere a efectivelor din grupa de vârstă 15 – 18 ani cu 43.2%.

Tab. 2.8

Prognoza populației din grupa de vârstă 15 – 18 ani							
	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				absolut	%	absolut	%
România	1398034	880680	845285	-517354	-37,0	-552749	-39,5
Regiune	164024	103874	105162	-60150	-36,7	-58862	-35,9
Alba	24489	15244	13919	-9245	-37,8	-10570	-43,2

Sursa: studiul demografic realizat de ADR Centru pe baza datelor din prognoza INS

Tab.2.9.

Prognoza populației din grupa de vârstă 19-24 ani							
	2005	2015	2025	2015-2005		2025-2005	
				Abs.	%	Abs.	%
România	1947386	1428109	1260223	-519277	-26,7%	-687163	-35,3%
Regiunea Centru	237126	166203	154632	-70923	-29,9%	-82494	-34,8%
Alba	32453	25239	20433	-7214	-22,2%	-12020	-37,0%

Pentru grupa de vârstă 19 – 24 ani se prognozează până în 2015 o reducere a efectivelor cu 22,2% (7214 persoane), sub nivelul regional unde reducerea este de 29,9% (70923 persoane), iar până în 2025 reducerea prognozată ar fi de 37% (12020 persoane) *vezi tab.2.9.*

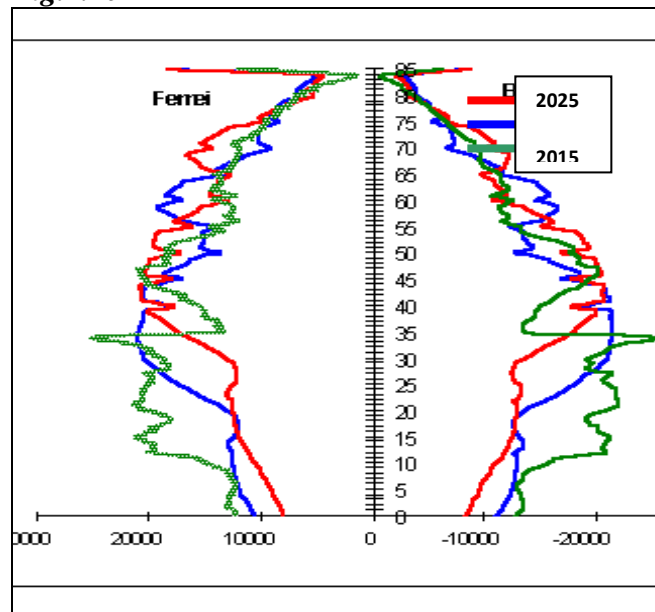
Structura detaliată pe vârste și evoluția până în 2025 este prezentată grafic în **piramida comparativă a vârstelor** (*fig.2.10*).

Cronica fidelă a generațiilor, piramida vârstelor reflectă disproporțiile în populație, pe vârste și sexe.

Expresie a declinului demografic, **scăderea populației tinere** îngustează semnificativ baza piramidei. Efectele acestei evoluții vor afecta direct populația școlară și structura populației în vârstă de lucru (mai puțini tineri vor intra pe piața muncii), cu impact potențial asupra dezvoltării economico-sociale a regiunii.

Pe de altă parte, în intervalul de analiză 2015-2025 se constată o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce în mod logic conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă - în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!**

Fig.2.10

2.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru ÎPT

- a) **Declinul demografic general** va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici,
 - Nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.
- b) Reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de **migrația externă** (cu tendință de accentuare după 2007, în cadrul procesului de integrare în UE și a liberalizării pieței muncii). Apare pericolul unui deficit de forță de muncă tânără înalt calificată (IT, științe și tehnologie, medicină, etc.) precum și de tineri lucrători cu diverse calificări căutate pe piața europeană a muncii (construcții, asistență socială și medicală, etc.).
Se desprinde nevoia de:
 - **Creștere a nivelului de calificare** și a motivării forței de muncă tinere de a participa la forța de muncă județeană/regională.
 - **Racordare realistă la piața europeană a muncii** a activităților de informare, orientare și consiliere
- c) Se prognozează **reduceri semnificative ale populației școlare (față de 2005)**:
 - 7-10 ani: cu 8,4% până în **2015**; până în **2025** cu 20,8%
 - 11-14 ani: cu 22,6% până în **2015**; până în **2025** cu 24,9%

Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal, în care se încadrează elevii de liceu / școala de arte și meserii:

- 15-18 ani: cu 37,8% până în **2015**; până în **2025** cu 43,2% (*față de 2005*)

În cifre absolute, în intervalul de timp 2005-2015 **scăderea de efective** în grupa de vârstă **15-18 ani** ar fi **de cca. 9245 persoane**, reprezentând **echivalentul dispariției la nivel județean a unui număr de cca 20 de școli de mărime medie**.

Reduceri semnificative de efective se înregistrează și pentru grupa de vârstă 19 – 24 ani : 22,2% până în 2015 respectiv 37% până în 2025.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară !**

Față de aceste constatări, se recomandă:

- **Măsuri la nivelul rețelei școlare:**
 - ❖ **Optimizarea alocării resurselor**, prin:
 - concentrarea pregătirii în școli viabile, în paralel cu
 - rezolvarea problemelor de acces
 - ❖ **Colaborarea școlilor în rețea** sau chiar formarea unor consorții de școli, care împreună să realizeze:
 - o ofertă cuprinzătoare și diversificată
 - eliminarea paralelismelor nejustificate
 - colaborare pentru acoperire teritorială optimă
 - diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți)
 - **Implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți**
- d) Fenomenul de **îmbătrânire demografică** (creșterea populației în vârstă de peste 65 de ani cu 6,68% până în 2025, față de 2009) conduce la:
- Nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală
 - Nevoi educaționale specifice (educație non-formală)
- e) **Ponderea semnificativă a populației feminine** (50,6% la nivel județean la 1 iulie 2009), reclamă:
- Din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină
 - Programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs)
- f) **Populația rurală**. Deși gradul de urbanizare al județului este ridicat, ponderea populației rurale este semnificativă: 41,3% în 2009 .
Structura pe grupe de vârstă indică o **populație mai îmbătrânită și o pondere mai mică a populației în vârstă de muncă din mediul rural, combinat cu tendința tinerilor de a părăsi ruralul**.
Față de aceste constatări, sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând:
- Asigurarea accesului la educație în condiții de calitate și varietate de opțiuni
 - Ofertă de pregătire adecvată, în sprijinul diversificării și creșterii competitivității economiei rurale
 - Educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural
 - Îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural
- g) **Diversitatea etnică** caracteristică regiunii, implică:
- Educație multiculturală
 - Soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor (având în vedere dificultățile de constituire a claselor pentru minoritățile cu număr mic de elevi dintr-o zonă)
 - Programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate (conf. recensământului din 2002, 18,7% din populația rromă a țării se înregistrează în regiunea Centru).

3.Profilul economic județean

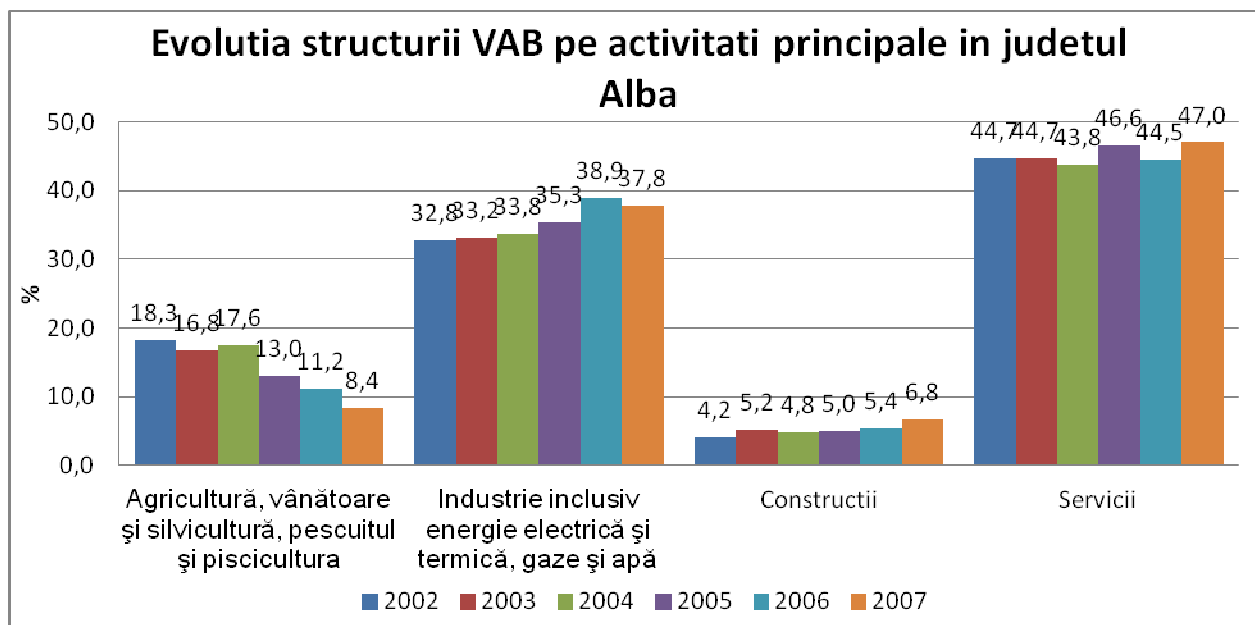
3.1. Principalii indicatori economici

3.1.1 Produsul intern brut(PIB) si valoarea adăugată brută (VAB)

Județele regiunii au cunoscut ritmuri foarte diferite de creștere a produsului intern brut . Dacă județul Alba a înregistrat o creștere , în termeni reali, a PIB-ului, între 1998 și 2007, de 106,2% , iar Sibiu de aproape 66,4%, creșterea înregistrată în județul Mures, în aceeași perioadă, a fost de doar 11,8%. Creșterea puternică a PIB-ului județului Alba în perioada 2004 și 2007 a fost determinată atât de dezvoltarea unor ramuri ale industriei prelucrătoare (industria alimentară, industria lemnului) cât și reducerii semnificative a subvențiilor acordate industriei miniere și a restrângerii activității din acest sector.

Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivel județean pe ramuri de activitate în perioada 2000-2007 evidențiază o tendință de **creștere a ponderii VAB în servicii, construcții și în industrie**, în paralel cu **scăderea ponderii agriculturii** – v. *fig.3.1*.

Fig.3.1

Sursa: INS, "Conturi naționale Regionale", ediția 2010

În cadrul serviciilor, după **2002 a crescut** la nivel județean ponderea VAB în intermediari financiare, tranzacții imobiliare și închirieri în detrimentul comerțului, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, comunicații și administrației publice, învățământ și sănătate și servicii sociale (v. *detalierea VAB pe activități în Anexa 2a*)

Pe sectoare mari de activitate, în 2007, la nivel județean se detașează sectorul serviciilor, cu o pondere de 47% din VAB, urmat de industrie (37,8%), agricultură (8,4%) și construcții (6,8%) – v. *tab. 3.2*.

Comparativ cu structura VAB la nivel regional în 2007, județul Alba se remarcă prin **ponderea egală a agriculturii** cu media regională (8,4%). În cadrul serviciilor, față de ponderea la nivel regional este mai bine reprezentată **activitatea de tranzacții imobiliare, prestări servicii pentru întreprinderi** (cu aprox. 3 puncte procentuale peste cea regională), iar **activitatea de administrație publică și apărare, învățământ, sănătate și asistență socială**, este cu 0,2 puncte procentuale mai redusă decât la nivel regional (v. *tab. 3.2*).

Tab.3.2

Structura Valorii Adăugate Brute (VAB), pe activități ale economiei naționale, în anul 2007 (%)			
	România	Regiunea CENTRU	AB
Agricultură, piscicultură, silvicultură	6.5	8.4	8.4
Industria	27.5	32.9	37.8
Construcții	10.3	8.7	6.8
Servicii, din care:	55.7	50.0	47.0
- Comerț, Hoteluri și restaurante, Transport, depozitare, comunicații	25.6	22.3	16.6
- Intermedieri financiare, Tranzacții imobiliare, prestări servicii pt. întreprinderi	15.5	14.5	17.4
- Administrație publică și apărare, Învățământ, Sănătate și asistență socială	14.6	13.2	13.0
TOTAL	100.0	100.0	100.0

Sursa: INS, "Conturi naționale Regionale", ediția 2010

Structura VAB pe sectoare de activitate ale economiei naționale (*tab.3.2*) în 2005 evidențiază următoarele aspecte relevante:

- **Alba:** a patra poziție din regiune privind ponderea VAB în agricultură și silvicultură (8,4%). Pondere peste media regională în industrie (37,8%). Prima pozitie din regiune in ceea ce priveste intermedierea financiare, tranzacțiile imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor. În cadrul serviciilor (47% din VAB) comerțul și activitatea de hoteluri și restaurante au ponderi în VAB sub media națională și regională. Construcțiile: 6,8% (sub media națională și regională).

3.1.2 Dinamica generală a firmelor din Județul Alba.

Investițiile brute ale unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii

La nivelul regiunii, cele mai mari investiții brute precum și cea mai mare dinamică s-au înregistrat în industria prelucrătoare, urmate de sectorul transport, depozitare și comunicații, respectiv de firmele din comerț – v. *Anexa 2c PRAI*.

La nivelul **județului Alba** cele mai mari investiții brute în anul 2008 s-au înregistrat în sectorul industriei prelucrătoare, urmate de comerț, sectorul transport, depozitare și comunicații, construcții (.v.tab.3.3).

	Investiții brute (mld. lei)
Total	1510
Industria extractivă	134
Industria prelucrătoare	744
Energie electrică și termică, gaze și apă	63
Construcții	119
Comerț	186
Hoteluri și restaurante	19
Transporturi și comunicații	163
Tranz. imobiliare și alte servicii	73
Invatamant	1
Sanatate și asistența socială	4
Alte activități	4

Tab.3.3

Investiții străine directe

În anul 2008, valoarea investițiilor străine directe în Regiunea CENTRU a fost de 605 milioane Euro - în scădere cu 38,4% față de anul anterior.

Soldul investițiilor străine directe la sfârșitul anului 2008 au fost în Regiunea CENTRU de **4146 milioane Euro**, reprezentând 8,3% din totalul la nivel național.

La nivelul **județului Alba** cele mai semnificative investiții străine sunt: Sebes- Holzindustrie Schweighofer (cherestea și elemente din lemn pentru construcții), Kronospan (placi aglomerate); Cugir- Star Transmission - Daimler AG (piese auto); Blaj- Bosch Rexroth Romania (elemente pentru construcția de mașini); Alba Iulia- SEWS (Sumitomo Electric Wiring Systems) (cabluri electrice auto).

Dinamica unităților locale active, pe clase de mărime

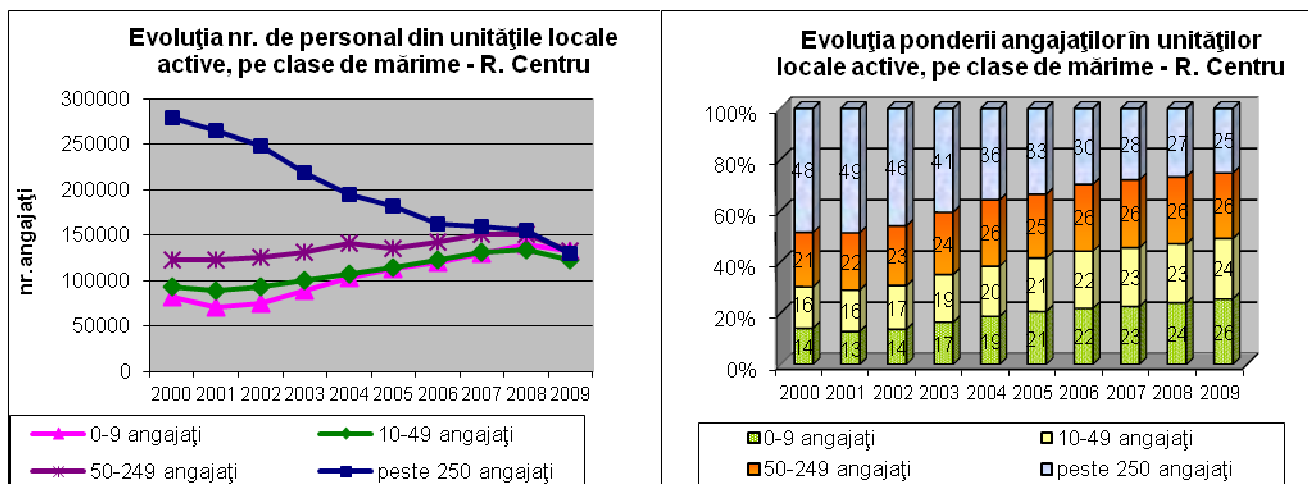
În **Județul Alba**, în anul 2008 erau înregistrate un număr de **8270 de firme** ca unități locale active în industrie, comerț și alte servicii, cu un număr total de **69417 de angajați**.

Datele statistice pentru perioada 2000-2008 evidențiază dinamica întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), care pe total au crescut la nivel regional atât ca număr de firme (cu 78% cât și ca număr de angajați (cu 43%). În schimb a scăzut la nivel regional cu 23% numărul de firme și cu 44% numărul de angajați în clasa

întreprinderilor mari (peste 250 salariați). Din categoria IMM, cele mai dinamice s-au dovedit microîntreprinderile (sub 9 salariați).

Se remarcă o creștere continuă a ponderii personalului încadrat în IMM, care în 2008 totalizează 73,2% din numărul de angajați în firmele din regiune.

Fig.3.5

Sursa: INS, Anuarul statistic 2010 și anii anteriori

Întreprinderile mici și mijlocii (sursa: Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri, “Raportul anual al sectorului IMM în România, 2010”)

În 2009, Regiunea Centru se situa, pe locul 2 (după Bucureștii-Ilfov) din punct de vedere al numărului mediu de angajați în sectorul IMM-urilor raportat la 100 de locuitori (13,5), respectiv pe locul 4 din punct de vedere al densității IMM la 1000 de locuitori (29,9). Dinamica acestor indicatori în ultimii ani și comparația cu media în UE (50 IMM la 1000 de locuitori) și cu nivelul atins în Bucureștii-Ilfov (78,7 IMM la 1000 locuitori, respectiv 32,5 angajați în sectorul IMM-urilor raportat la 100 de locuitori), precum și creșterea continuă a ponderii IMM în totalul cifrei de afaceri indică **potențialul de creștere și importanța sectorului IMM în economia regiunii**.

După structura numărului de IMM pe sectoare de activitate în 2009, Regiunea Centru se caracterizează prin cea mai mare pondere (13,3%), a numărului de IMM specializate în industrie.

În cadrul industriei, în Regiunea Centru, în anul 2009, cel mai bine reprezentate sunt IMM specializate în industria lemnului și în mecanică, urmate de industriile textilă și alimentară. Coerent cu potențialul forestier și cu tradiția locală, Regiunea Centru se caracterizează prin cea mai mare pondere în 2009 a IMM specializate în industria lemnului și a produselor din lemn (19,8% din IMM din regiune active în industrie). În cadrul serviciilor în 2007, la nivel regional, se detașează comerțul (aproape 43% din totalul IMM-urilor din servicii), urmate de “alte servicii” (cca. 38%), transporturi (10,8%) și turism (cca.9%).

Se constată evoluția în creștere la nivel național a ponderii numărului de salariații ai IMM din construcții, transporturi și “alte servicii”.

În cadrul industriei, la nivel național în perioada 2005-2008 au crescut locurile de muncă în IMM din industria metalelor de bază (+39%), a echipamentelor de transport (+16%), a electronicii și echipamentelor de optică (+16%), cauciucului și maselor plastice (+16%), industria de mașini și echipamente (+6%) precum și în alte industrii producătoare (+19%).

În aceeași perioadă, industriile în care au scăzut locurile de muncă la nivel național în cadrul IMM au fost: industria alimentară și a băuturilor (-29%), industria textilă (-10%), a pielăriei și marochinăriei (-3%) și o ușoară scădere în industria prelucrării lemnului și produselor din lemn (-1%) - industrii reprezentative pentru regiunea Centru. Explicația în cazul industriei ușoare ar consta în tendința de relocare către est (Asia, etc.), observată actualmente la nivel mondial. În cazul industriei alimentare, situația s-ar putea îmbunătăți în viitor, având în vedere potențialul pieței și resursele naturale, în măsura în care IMM

românești vor reuși să depășească dificultățile în legătură cu adaptarea la standardele de calitate specifice și concurenței cu produsele din UE.

Principala formă de manifestare a impactului crizei economico-financiare asupra sectorului IMM poate fi rezumată sub aspectul dificultății ridicate de a accesa credite, ca urmare: a reducerii interesului bancilor pentru clienții mici, a costurilor mai ridicate ale creditului, precum și a cerințelor mai severe aplicate la analiza de bancabilitate a proiectelor și a bonității solicitanților, toate acestea pe fondul unei prudențialități brusc sporite a bancilor în raport cu clienții de categorie mică și mijlocie.

În această conjunctură de piață, complet schimbată față de anul anterior, firmele au fost obligate la luarea unor măsuri urgente pentru ajustarea cheltuielilor administrative. Setul de decizii, ca răspuns la dificultățile aduse de criză, a cuprins: diminuarea investițiilor, amânarea sau chiar abandonarea unor proiecte de investiție, renegocierea contractelor cu furnizorii, restructurarea/diminuarea activității și în consecință reduceri de personal și de salarii.

Prin urmare, într-un asemenea tablou nefavorabil, s-a produs o diminuare severă a rolului IMM-urilor în crearea de locuri de muncă în anul 2009, ca urmare a scăderii cu 11,3% a numărului mediu anual de angajați în sectorul IMM la 31 decembrie 2009, față de anul anterior.

3.1. 3 Alte informații și informații parțiale

3.2.1 Procesul de integrare europeană și cerințele de competitivitate

Ca urmare a integrării României în UE, firmele din județ se confruntă cu o presiune concurențială sporită și ca urmare este necesară o înnoire a tehnologiilor și echipamentelor de lucru și de creșterea productivității muncii pentru a rezista pe piața internă și pentru a valorifica oportunitățile participării pe piața UE. Există oportunități pentru ca noi firme și investiții de capital străin să fie atrase în județ.

Dincolo de avantajul conjunctural (care se va reduce în timp) al prețului relativ scăzut al forței de muncă, competitivitatea firmelor va fi condiționată într-o măsură din ce în ce mai mare de creșterea valorii adăugate prin eforturi susținute de inovare și segmentare pentru cucerirea și păstrarea pieței, cu accent pe *tehnologie, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare* adecvate.

Nevoile de competitivitate ale firmelor vor conduce și la dezvoltarea și diversificarea pieței de **servicii pentru afaceri** ("business to business"): servicii de consultanță, financiare, comerciale etc., dar și alte servicii pentru întreprinderi rezultate din externalizarea unor activități auxiliare producției și contractate cu firme specializate - de ex. de întreținere și reparații (mentenanță), servicii pentru produsele vândute, etc.

3.2.2 Cercetarea – dezvoltarea

Unul dintre factorii ce potențează competitivitatea este dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare. Din păcate, sectorul de cercetare-dezvoltare are încă slabe legături cu mediul economic, neavând o contribuție semnificativă la dezvoltarea economică regională. În viitor, odată cu dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere, a clusterelor industriale și a clusterelor bazate pe cercetare, este necesară accelerarea procesului de transfer tehnologic.

În ultimii 7 ani analizați (2003-2009) - v. tab3.6, județul Alba a cunoscut o reducere drastică a numărului de cercetători la 10.000 locuitori, de la 22 în 2003 la numai 15 în 2009. În valoare absolută, în numai 3 ani 2003-2005, numărul de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din județ a scăzut cu 69%. Anul 2007 marchează o creștere față de anul anterior. Aceste evoluții se reflectă și în scăderea severă a ponderii județului în totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare la nivel regional, de la 10,25% în 2003, la 1,9% în 2009.

Tab.3.6.

	Numărul salariaților din activitățile de cercetare-dezvoltare				Nr.salariați în cercetare-dezvoltare la 10000 pers. Ocupate civile				Totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare - Mii lei (RON) -			
	2003	2005	2007	2009	2003	2005	2007	2009	2003	2005	2007	2009
România	39985	41035	42484	42420	48,1	48,9	48,7	50,4	762065	1183659	2177335	2356907
Regiunea Centru	3479	2419	2641	3732	33,9	24,0	25,2	37,3	50756	53172	74256	170057
Alba	374	95	259	244	21,9	5,6	14,9	15,3	5205	1986	3801	3161

Sursa: INS, Anuarul statistic 2010 și anii anteriori

3.2.3 Industria

Indicele de specializare economică al unui județ, arată gradul de specializare într-un anumit sector economic, mai precis, măsoară raportul dintre ponderea sectorului la nivel județean și cea la nivel regional, pondere măsurată în termenii populației ocupate. Regiunea Centru se caracterizează prin cel mai ridicat indice de specializare industrială din țară, toate județele regiunii având indici de specializare supraunitari.

În perioada 2000-2009, indicele de specializare industrială a scăzut la nivelul județului, de la 1,33 la 1,27. (vezi tabelul 3.7)

Tab. 3.7.

Indicele de specializare în industrie				
	2000	2004	2007	2009
Regiunea Centru	1,32	1,23	1,25	1,32
Alba	1,33	1,18	1,27	1,27

Sursa: ADR Centru, calculat pe baza datelor din Anuarele Statistice

Conform analizei din Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2007-2013, o caracteristică deosebită a economiei județului Alba este că aici **sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei**, după cum urmează:

Fig. 3.8

	Alba
Industria extractivă	x
Energie electrică și termică, gaze și apă	x
Industria prelucrătoare:	
- alimentară și băuturi	x
- industria tutunului	
- textile și produse textile	
- confecții din textile, blănuri și piele	x
- pielărie și încălțăminte	x
- prelucrarea lemnului	x
- mobilier	x
- chimie	x
- celuloză, hârtie și carton	x
- construcții metalice și produse din metal	x
- mașini și echipamente	x
- mașini și aparate electrice	
- aparatură și instrumente medicale	
- mijloace de transport rutier	
- metalurgie	x
- alte produse din minerale nemetalice	x

De interes pentru oferta TVET din județ este și dezvoltarea viitoare¹ a unor **parcuri industriale**. Este cazul

- Parcului Industrial **Cugir (PIC) Alba**. Se dezvoltă afaceri în domenii cum ar fi: confecții textile, confecții metalice, industrializarea lemnului, prelucrări mecanice și construcții de mașini, cu instalații electrice, bobinat și reparat motoare, tratamente termice și comerț cu ridicata al metalelor și minereurilor metalice și altele.

3.2.4 Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Poziția strategică a regiunii Centru (granițe comune cu 6 din cele 7 regiuni) a condus la o infrastructură diversificată de **drumuri și căi ferate**, în cadrul căreia se intersectează axe rutiere importante pentru legăturile pe direcțiile N-V și S-E, iar pentru **transporturile feroviare**, regiunea reprezintă o adevărată placă turnantă pentru întreaga țară (nodurile de calea ferată Teiuș, Brașov, Sibiu).

La nivelul județului Alba situația liniilor de cale ferată și drumuri se prezintă astfel:

- linii de cale ferată 230 km din care 136 km sunt linii electrificate

- drumuri publice 2646 km din care doar 1071 km de drumuri modernizate , **lucru ce va duce la nevoi de calificare in domeniul construcțiilor de drumuri si cai ferate.**

Dinamica investițiilor în **infrastructura tehnică** (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), **edilitară și pentru afaceri**, în creștere în ultimii ani, se va accentua în perioada următoare din perspectiva nevoilor de dezvoltare economică și socială și a integrării europene.

În **telecomunicații** se remarcă un proces alert de modernizare care se va accentua în viitor, datorită creșterii gradului de acoperire și expansiunii noilor tehnologii atât în telefonia cu fir cât și în telefonia mobilă. **Schimbările tehnologice** în domeniu, vor antrena **modificări în profilul unor calificări** (ex. competențele IT pentru sistemele de transfer integrat de date, voce și imagine).

Adaptarea la standardele UE pentru **protecția mediului** conduce la o nevoie în creștere de personal specializat dar și de dezvoltare a unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.

Nevoia eliminării unor disparități în domeniu și importanța strategică a infrastructurii pentru dezvoltarea economică și modernizarea regiunii se reflectă în strategia de dezvoltare a Regiunii Centru (PDR 2007-2013), în cadrul priorității 1, prin măsuri privind reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de transport, comunicații, energetice și edilitare și de mediu (care vor beneficia de importante alocări din Fondurile structurale ale UE).

3.2.5 Agricultura

La 31 decembrie 2009, suprafața agricolă a Regiunii Centru era de 1909 mii ha, reprezentând 56,1% din suprafața totală a regiunii și 13% din suprafața agricolă a României (conf. *INS, Anuarul statistic 2010*).

În anul 2009, suprafața agricolă a județului Alba era de 328 mii ha, reprezentând 52.6% din suprafața totală a județului și 17,15% din suprafața agricolă a Regiunii (conf. *INS, Anuarul statistic 2010*).

Producția agricolă a județului Alba în anul 2009 a fost de 1482876 milioane lei preturi curente (Conform metodologiei Eurostat privind „Conturile Economice pentru Agricultură”)

O caracteristică deosebită a județului este relieful foarte variat, predominant muntos, cu potențial ridicat pentru creșterea animalelor, alternând cu suprafețe întinse de platou și luncă propice culturilor agricole.

După modul de folosință, structura suprafeței agricole (în 2009) se prezintă astfel: arabil 40,1%(față de 40,3 % la nivel regional), pășuni 36,4 %(față 33,6 de % la nivel regional),. fânețe 21,8 % (față de 24,9% la nivel regional), **vii și pepiniere viticole 1,4%**(față de 0,5 % la nivel regional), **livezi și pepiniere pomicele 0,3%**(fata de 0,7 % la nivel regional).

Creșterea animalelor este relativ bine dezvoltată la nivel de județ, în zona montană constituind principala activitate agricolă.

La sfârșitul anului 2009, se înregistrau: 68632 bovine, 138729 porcine, 276465 ovine, 7757 caprine, 12091 cabaline, 3637168 păsări și 31745 familii de albine.

Viticultura și pomicultura sunt dezvoltate în zona colinară, *producția vegetală* în culoarele depresionare și în luncile râurilor Podișul Târnavelor, cu zona delimitată de municipiile Blaj și Aiud, ca și terenurile din jurul municipiilor Alba Iulia și Sebeș sunt cunoscute ca foarte favorabile culturii viței de vie.

3.2.6 Silvicultura

Având în anul 2009, 227853 ha acoperite cu păduri (36,5% din suprafața totală a județului, județul Alba posedă un mare potențial silvic, constituind una din zonele cele mai importante de aprovizionare cu lemn din țară.

Vegetația silvică a favorizat și dezvoltarea unei variate și bogate faune de animale sălbatice pentru vânat. O uriașă sursă de venituri, foarte puțin exploatată în prezent, o constituie fructele de pădure, ciupercile și flora specifică (plantele medicinale) – resurse valoroase pentru industria cosmetică și farmaceutică, alimentară etc.

3.2.7 Turismul

Județul Alba dispune de un **potențial turistic ridicat**, prin resursele naturale, patrimoniul cultural și arhitectural, stațiunile agroturistice montane și de schi (Arieșeni, Gârda, Albac) și balneoclimaterice (Ocna Mureș) renumite, dar și de rezerve neexploatate suficient din cauza dotării tehnice necorespunzătoare, a reclamei turistice insuficiente sau datorită prestării unor servicii de slabă calitate.

Capacitatea de cazare este insuficientă în județul Alba deși numărul pensiunilor agro-turistice a crescut în ultimul an.

Turism rural in judetul ALBA²

Din punct de vedere agroturistic, Valea Arieșului este cea mai dezvoltată zonă a județului Alba, numită și Țara Moșilor. Munții Apuseni, locuiți la mari înălțimi reprezintă o zonă etnografică diversă și o natură ce oferă posibilități pentru recreere-aici se afla una din cele mai importante regiuni carstice din Romania - Ghetarul de la Scărișoara, Peștera lui Ionele, cheile Ordâncușii, defileul Arieșului etc. Locații importante pentru vacanțe în Apuseni sunt la **Arieșeni, Abrud, Albac, Avram Iancu, Horea, Scărișoara sau Vidra**, unde se pot vizita biserici de lemn, gospodării tradiționale. Ampoița, Sălciua de Jos și Râmetea sunt alte localități unde există spații de cazare în sistemul agroturistic, fiind plasate în zone de mare interes turistic în muntii Trascăului. Datorită atractivității formelor de relief din Munții Apuseni, a populației la altitudini mari și a numeroaselor obiective turistice (rezevații și monumente ale naturii), agroturismul a întâlnit condiții favorabile de practicare, încă înainte de 1990. Pensiuni clasificate există din 1997, la Rimetea (11) și Albac (11), **în anul 2009 numărul pensiunilor din Albac a crescut la 40**. Până în prezent pe pagina de internet a ANTREC, în județul Alba există 87 pensiuni turistice și agroturistice.

Dacă raportăm numărul de pensiuni clasificate la populația județului Alba și luăm în calcul și potențialul turistic constatăm că oferta de servicii turistice și agroturistice este insuficientă. Acest lucru se reflectă în numărul mare de solicitări de servicii care nu pot fi onorate. Multi proprietari de case lucrează aleator, fără nici o autorizație.

3.2.8 Zona montană și dezvoltarea durabilă – aspecte specifice ruralului montan

Locul modest pe care îl ocupă Regiunea Centru din punct de vedere al contribuției la producția agricolă națională (locul 5 din cele 8 regiuni), este explicabil prin condițiile de relief (în detrimentul suprafețelor agricole și arabile), dar și unui randament mai scăzut al agriculturii montane în comparație cu câmpia.

În județul Alba predomină formele înalte de relief, astfel: **munții ocupă cca. 52% din suprafață**, zonele de podiș și dealuri 26%, iar zonele de câmpie, inclusiv luncile râurilor 22%.

Pe de altă parte, specificul montan oferă regiunii și județului un potențial de excepție pentru zootehnie și în particular pentru dezvoltarea agriculturii ecologice și a agroturismului în spațiul rural, condiționat de valorificarea superioară a următoarelor **atuuri**:

- Suprafețele întinse de pășuni și fânețe (totalizând 57,5% din suprafața agricolă a județului) favorabile creșterii animalelor – activitate tradițională a locuitorilor din regiune.
- Calitatea bună a mediului, conservarea unor practici agricole “blânde” – fără chimizare sau cu chimizare redusă permit obținerea unor produse ecologice cu valoare biologică ridicată
- Biodiversitate (flora furajeră naturală, flora spontană, speciile de animale sălbatice)
- Peisaje naturale valoroase, patrimoniul istoric și cultural bogat
- Facilitățile și interesul în creștere pentru agroturism
- Capitalul uman (bătrânii păstrători de tradiție; tinerii - moștenitori ai zestrei tradiționale și deschiși spre nou)
- Experiența și inițiativele unor organizații active la nivelul județului: ex. ANTREC (în promovarea serviciilor agroturistice).

Pe de altă parte, se constată o serie de **probleme**³ specifice ruralului montan cu consecințe grave pe termen mediu, dintre care:

² Sursa: ANTREC filiala ALBA IULIA

- Declinul efectivelor de animale (ovine și bovine, în mod deosebit scăderea efectivelor de oi) conduce la scăderea majoră a volumului îngrășămintelor organice (indispensabile pentru aportul de alcalinitate, azot biologic, etc.), cu impact grav asupra regenerării naturale a pajiștilor, conducând la degradarea florei naturale furajere – fenomenul de “resălbăticire” prin acidifierea solului fragil al muntelui care favorizează dezvoltarea plantelor nedorite .
- Tendința abandonării unora dintre bunele practici din experiența tradițională, în paralel cu conservarea unora învechite și/sau adoptarea unor practici neadaptate specificului montan
- Aplicarea pe scară redusă a însămânțării artificiale; zestrea genetică a animalelor din multe gospodării rurale din zonele de munte este modestă.
- Adăposturi pentru animale învechite, necorespunzătoare igienico-sanitar, lipsite de facilitățile necesare.
- Lipsa echipamentelor agricole moderne (v. mulsul manual) și a mecanizării necesare lucrărilor în specific montan;
- Greșeli în depozitarea și utilizarea îngrășămintelor naturale (lipsa sau starea necorespunzătoare a platformelor de bălegar, absența bazinelor pentru colectarea purinului – pierderi mari de azot biologic, bălegar diseminat iarna, nefermentat, acid) – afectând calitatea pajiștilor, la care se adaugă poluarea cu rumeguș (pericol - acidifierea fânețelor), practici ineficiente de colectare și depozitare a fânului (stocat în clăi cu pericol de mucegăire), etc.
- Infrastructura deficitară (drumuri, utilități, comunicații).
- Investiții reduse pentru crearea de locuri de muncă / alternative de ocupare în spațiul rural montan
- Îmbătrânirea populației, exodul tinerilor (spre orașe / UE).
- Inițiative reduse, lipsa suportului și a cunoștințelor necesare fermierilor pentru promovarea de “branduri” specifice (produse cu marcă locală/regională), promovarea produselor de nișă, etc.
- Consultanță agricolă calificată în zona montană, neacoperitoare cantitativ și calitativ.

Consecințele sunt grave:

- Degradarea terenurilor agricole montane, sălbăticirea pajiștilor și a fânețelor – riscă să devină ireversibile: **“fragilitatea muntelui”**
- Condiții socio-economice precare; șomaj, combinat cu calitate redusă a ocupării (agricultură de subsistență) cu tendința de agravare
- Depopularea munților prin exodul tinerilor spre orașe sau în afara țării
- Imens potențial economic nevalorificat / insuficient în raport cu potențialul pieței (în creștere) pentru produse ecologice și biologice, agroturism, etc.

Gospodăriile țărănești care ocupă zonele montane din județul Alba sunt localizate în grade diferite de dispersie teritorială . În funcție de varietatea factorilor socio-economici și culturali, gradul de izolare, condițiile de mediu etc., se înregistrează diferențe mari de dezvoltare socio-economică (de la sărăcie extremă în unele zone, la prosperitatea relativă în altele).

Dezvoltarea economică în spațiul rural montan, iar în zonele izolate chiar supraviețuirea civilizației rurale, depind decisiv de dezvoltarea și valorificarea superioară a resursele oferite de agricultura montană⁴ și a altor resurse specifice zonei, într-un concept de *pluriactivitate*⁵.

Conceptul de dezvoltarea durabilă aplicat ruralului montan include modernizarea activităților agricole în paralel cu conservarea bunelor practici în raport cu mediul, relansarea creșterii animalelor și a îndeletnicirilor tradiționale, promovarea agriculturii și a produselor ecologice, diversificarea activităților economice în spațiul rural fără afectarea patrimoniului natural, istoric și cultural.

³ Informațiile prezentate în această secțiune privind problematica ruralului montan au fost puse la dispoziție de Forumul Montan Român, afiliat la Euromontana

⁴ **Agricultura montană** include totalitatea practicilor agricole adaptate zonelor montane – plante furajere, cultivate sau pajiști naturale, horticultură, creșterea animalelor, etc.

⁵ Conceptul de **pluriactivitate** include diversitatea activităților care valorifică resursele locale, acoperă nevoi specifice gospodăriilor rurale, oferă alternative de ocupare totală sau parțială: procesarea primară și mica industrializare a produselor agro-alimentare, meșteșuguri și artizanat (lemn, metal, confecții, ceramică, etc.), mica industrie locală, turism și agroturism, activități de întreținere și mecanizare și alte servicii auxiliare agriculturii, etc.

În raport cu problematica analizată, **principalele neajunsuri constatate⁶ în cadrul sistemului de educație și formare profesională sunt:**

- Interesul general scăzut al tinerilor pentru formare profesională și carieră în agricultură
- Gradul redus de acoperire teritorială a ofertei de educație și formare profesională (inițială și continuă) în ruralul montan
- Conținutul pregătirii insuficient adaptat specificului local, în mod deosebit în ceea ce privește componenta practică a programelor de formare în agricultură (în particular în domeniul agromontan/agroturism) furnizate de școlile din sistemul ÎPT
- Absența unei pregătiri generale privind economia ruralului montan – considerată a fi necesară încă din gimnaziu (în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de curriculum la decizia școlii - CDS), atât ca bază de pregătire pre-vocațională, cât și din perspectiva celor care nu continuă studiile și rămân în gospodărie
- Baza materială deficitară a școlilor din domeniu (fermă didactică, echipamente, etc.)
- Formarea profesională a cadrelor didactice - marcată preponderent de cunoștințe pentru agricultura de câmp - deficitară în privința competențelor specifice agriculturii montane

Un răspuns adecvat la problematica dezvoltării ruralului montan, din perspectiva educației și formării profesionale – văzută ca **“Pilon al dezvoltării agro-montane durabile”**, implică nevoia unui program coerent de măsuri pe următoarele direcții prioritare:

- Completarea componenței Comitetelor de Dezvoltare a Parteneriatelor Sociale în Educație și Formare Profesională (CLDPS), cu reprezentanți ai unor organizații relevante pentru problematica agriculturii și dezvoltării rurale montane
- Introducerea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan, având în vedere:
 - Planul local de acțiune (PLAI)
 - Planurile de acțiune (PAS) la nivelul școlilor din ÎPT cu ofertă de formare în agricultură cu specific montan
- Finalizarea dezvoltării unei școli pilot cu profil agromontan la **Albac** și la Grupul Școlar de Turism **Arieșeni** (pentru domeniul turism și alimentație) cu arie de acțiune acoperitoare pentru Munții Apuseni, având în vedere:
 - Dezvoltarea bazei materiale: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane⁴ și pluriactivității⁵, cu o componentă de agroturism inclusă
 - Facilități de tip „campus” (internat, cantină, **dezvoltare centru de documentare și informare existent**, etc.)
- Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate pentru adecvarea competențelor specifice agriculturii montane
- Adaptarea conținutului pregătirii prin curriculum în dezvoltare locală (CDL) în funcție de specificul local, la toate calificările din cadrul rutei progresive de profesionalizare relevante pentru agricultura montană
- Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane având în vedere noțiunile generale privind economia ruralului montan - în cadrul orelor de educație tehnologică / componenta de CDS
- Programe de orientare și consiliere profesională adaptate grupurilor țintă din ruralul montan, în parteneriat între instituțiile de învățământ, Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică (CJAPP), Direcția Județeană pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiul județean de Consultanță Agricolă, autorități locale, asociații profesionale ale agricultorilor de munte (acolo unde există), alte organizații neguvernamentale (ONG) cu activități de consultanță și instruire în agricultură, etc.

3.3 Concluzii din analiza mediului economic județean. Implicații pentru ÎPT

- ❖ Valoarea VAB și a PIB/locuitor plasează Regiunea Centru **printre primele regiuni dezvoltate ale țării** (locul 2 după valoarea PIB; locul 3 după PIB/locuitor), județul Alba fiind al 4-lea județ ca și contribuție în valoarea PIB regional.

⁶ Concluziile grupului de lucru pentru un *program național de educație și formare profesională în ruralul montan*

❖ Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii, pe de o parte, procesul de integrare europeană pe de altă parte:

- Noi oportunități și provocări pentru sistemul de educație și formare profesională, din perspectiva contribuției la formarea resurselor umane necesare creșterii competitivității economice județene și regionale.

❖ **Cercetarea – dezvoltarea**, în contrast cu importanța strategică pentru dezvoltarea regională, a suferit în ultimii ani un recul sever (2003-2009, scădere a numărului de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din județ cu 34,8 pp. Cheltuielile de cercetare-dezvoltare ale județului reprezintă 1,9% din totalul cheltuielilor de dezvoltare –cercetare regionale.

- Nevoia relansării activității de cercetare-dezvoltare și de creștere a legăturii cu mediul economic și nevoile acestuia.

❖ **Tendința de creștere, a ponderii serviciilor și construcțiilor în structura VAB județean, în paralel cu scăderea ponderii agriculturii și a industriei în 2007.**

❖ **Dinamica și potențialul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM):**

- În paralel cu procesul de restructurare care a condus la reducerea severă a numărului de angajați în firmele mari, a crescut numărul de firme și personalul IMM ;
- Creșterea din ultimii ani a ratei antreprenoriale, exprimată prin numărul de IMM la 1000 locuitori (locul 2 pe țară, alături de regiunea Nord-Vest, după București-Ilfov,)

❖ **Dinamica încurajatoare a investițiilor brute și a investițiilor străine directe, în mod deosebit în** industria prelucrătoare, urmată de sectorul transport, depozitare, comunicații și de comerț

❖ **Diversitatea activităților economice:**

❖ **Serviciile:**

- Ocupă cea mai mare pondere în economia județeană, în creștere constantă în ultimii ani și devansând industria în formarea VAB.
- În cadrul serviciilor se detașează:
 - Intermedierea financiară, tranzacțiile imobiliare și activitățile prestate întreprinderilor (17,4% cu 2,9 puncte procentuale peste media regiunii)
 - Activitățile de **comert, transport, depozitare și comunicații**: deși în scădere, în 2008 ocupă următoarea poziție în cadrul serviciilor, ca pondere în PIB și VBA și locul 2 după industria prelucrătoare în totalul investițiilor brute la nivel regional și județean. Dezvoltarea industriei și comerțului implică și nevoi în creștere de calificări pentru transporturi și *logistică* în cadrul altor sectoare economice.
 - **Activitățile de transport, depozitare și comunicații** ocupă locul 2 după industria prelucrătoare în totalul investițiilor brute la nivel județean.
- Importanța în creștere a **telecomunicațiilor**: accentul pe noile tehnologii în telefonie fixă și mobilă care antrenează schimbări în conținutul unor calificări necesare în domeniu (ex. competențele IT pentru transferul integrat de date, voce și imagine)

✚ **Industria:**

- Deși marcat de *restructurări masive*, județul Alba își păstrează un **profil industrial pronunțat**:
 - ponderea industriei în formarea PIB și a VAB este peste media regională;
 - cea mai mare pondere a IMM specializate în industrie la nivel regional (17,3%; indice de specializare 128 - locul 1 pe țară), care absorb o parte din personalul disponibilizat din marile întreprinderi
 - diversitatea activităților industriale (la nivel județean sunt reprezentate aproape toate ramurile industriei)
- Înființarea unor parcuri industriale – din care se desprind orientări strategice spre ramuri cu valoare adăugată mare (materiale de construcții, industrie alimentară, fabricarea de produse ecologice, electronică, IT, mecanică fină, servicii pentru întreprinderi, etc.)
- Dinamica investițiilor în sectorul industrial: industria prelucrătoare beneficiază de cea mai mare pondere din totalul investițiilor brute la nivel județean.

✚ Construcțiile

- Sector în creștere ca pondere în formarea PIB și VAB în 2008, susținut totuși de dinamica investițiilor în infrastructura pentru transporturi, infrastructura tehnică (alimentare cu energie electrică, apă, gaz, etc.), edilitară și pentru afaceri
- Număr important de IMM specializate în construcții la nivel regional (indicele de specializare în construcții 109 – locul 3 pe țară)

✚ Agricultura: În 2007, ponderea în VAB este aceeași cu media regională, 8,4. Media regională ocupă o poziție modestă (locul 5) în ierarhia pe regiuni din punct de vedere a producției agricole, datorită condițiilor de relief – urgența dezvoltării agriculturii în zonele montane

- Agricultură variată, **condiții favorabile cultivării viței de vie și a pomilor fructiferi**, condiții favorabile creșterii animalelor, potențial ridicat de dezvoltare pentru agricultura ecologică și agroturism
- Nevoile de modernizare și eficientizare a agriculturii din perspectiva aderării la UE
- Problematika complexă și stringentă a **ruralului montan din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile.**

✚ Silvicultura:

- 36,5% din suprafața totală a județului sunt păduri
- Județul Alba beneficiază de importante resurse naturale

✚ Mediul: Nevoile de adaptare la standardele UE pentru **protecția mediului**

IMPLICAȚIILE PENTRU ÎPT

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, diversitatea activităților industriale, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii, **în special viticultura.**

- **Calificări și curriculum.** Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă.
Se desprind două direcții de acțiune la nivel regional și local:
 - Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională
 - Adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL)
- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un **răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă** la sarcini de lucru diverse, prin
 - Asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide
 - Consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)
 - Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți
- Ca **răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate**, trebuie avute în vedere:
 - Creșterea nivelului de calificare
 - Importanța competențelor cheie
 - Limbile străine
 - Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare
 - Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice - artistice – IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
 - Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile
- Ca răspuns la **cerințele de mediu** pe baza standardelor UE:
 - Calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE

- Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate.
- **Parteneriatul școală-agenți economici** - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte:
 - diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii.
- **Ruralul montan:**

Problematica complexă și stringentă a ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile, în condițiile în care **zona montană acoperă 52% din suprafața județului**, conduce la nevoia unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, pe următoarele direcții prioritare:

 - **Consolidarea parteneriatului social** prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în ÎPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan.
 - **Dezvoltarea unei școli pilot cu profil agromontan , la Albac și a unei școli pilot pe domeniul turism și alimentație la Arieșeni înzestrate cu o bază materială adecvată: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane și pluriactivității (cu o componentă de agroturism inclusă); facilități de tip campus.**
 - **Adecvarea sporită a conținutului calificărilor la specificul agromontan local.**
 - **Completarea/adaptarea pregătirii** la nivel gimnazial din zonele montane prin introducerea unor noțiuni generale privind economia ruralului montan (la orele educație tehnologică / componenta de CDS).
 - Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate, cu privire ca competențele specifice agriculturii montane.
 - Programe de orientare și consiliere adaptate grupurilor țintă din ruralul montan.

De asemenea, se recomandă programe adecvate de informare și instruire a producătorilor agricoli cu privire la:

- ameliorarea competitivității sectorului agricol, alimentar și forestier din zona montană
- ameliorarea calității producției și a produselor, adaptarea la normele UE .
- promovarea produselor lor prin utilizarea logo-urilor acceptate de către UE (ex.: Produsul BIO, Produsul tradițional, Denumirea de origine a produsului–AOP, Identificarea geografică a produsului-IGP)

4.Piața muncii

4.1 Indicatori statistici ai pieței muncii⁷

În momentul de față, pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: Balanța forței de muncă (BFM) și Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții⁷ și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România.

BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT). Neexistând date la nivel județean indicatorii de piața muncii utilizează date statistice din Balanța forței de muncă(BFM).

⁷ Pentru definiția indicatorilor utilizați în această secțiune, vezi glosarul din ANEXA 4

4.1.1. Principalii indicatori, conform datelor furnizate de ANOFM prin Balanța Forței de Muncă (BFM) la sfârșitul anului 2009 la nivelul regiunii pentru județul Alba, sunt prezentați în tabelul de mai jos (v. tab. 4.1).

Analizând evoluția indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2004-2009, rezultă evoluții similare de scădere sau egale, la nivel regional și în județul Alba, a ratelor de activitate și de ocupare. *În schimb, pe toată perioada analizată BFM raportează atât rate de activitate, cât și rate de ocupare, mai ridicate la nivel județean decât cele agregate la nivel regional* (v. Anexa 3 c). BFM raportează o rată a șomajului (șomeri înregistrați) mai mare în cazul bărbaților.

Analiza pe județul Alba evidențiază :

- rata de ocupare pe 2009 mai ridicată decât la nivel național și regional (66,0% față de 60,6 pe țară și 60,7 pe regiune)
- rata șomajului pe 2010 (șomeri înregistrați) mai ridicată decât la nivel național și regional (9,58 față de 6,87% respectiv 8,12%)

Tab. 4.1

Principalii Indicatori din balanta fortei de munca la sfirsitul anului 2009			
	RO	Centru	AB
Resurse de muncă - mii pers.	13875,9	1651,5	242,6
Populația ocupată civilă - mii pers.	8410,7	1001,8	160,0
Șomeri înregistrați - mii pers.	709,4	105,4	22,8
Populația activă civilă - mii pers.	9120,1	1107,2	182,8
Populația în pregătire prof. și alte categ. de pop. în vârstă de muncă - mii pers.	4755,8	544,3	59,8
*) Rata de activitate a resurselor de muncă %	65,7	67,0	75,4
***) Rata de ocupare a resurselor de muncă %	60,6	60,7	66,0
****) Rata șomajului înregistrat %	7,8	9,5	12,5

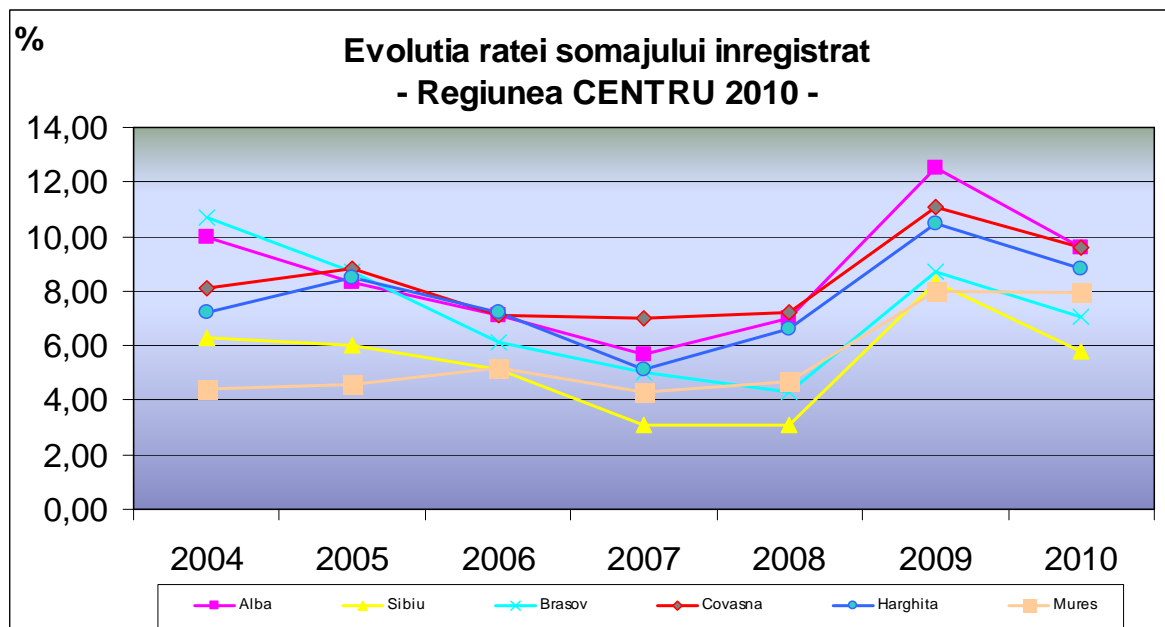
Sursa: INS , „Balanta fortei de munca” la 1 ianuarie 2010

4.1.2. Șomajul înregistrat

La sfârșitul anului 2010 în evidențele AJOFM erau înregistrați 17,5 mii șomeri, în scădere cu 1,1 mii față de anul 2004 și 5,3 mii față de anul 2009 – v. Anexa 3c.

Conform BFM, rata șomajului înregistrat cunoaște o evoluție fluctuantă în perioada 2000-2010, cu o tendință generală descrescătoare până în anul 2007 și crescătoare în anul 2008 și 2009. Cu toate acestea, rata șomajului în 2010, în creștere față de anul anterior, depășește în județul Alba, pe cea la nivel național și regional (9,58% față de 6,87% respectiv 8,12%)

Fig.4.2

Sursa: INS, Anuarul statistic. Pentru 2009 date furnizate de ANOFM

Rata șomajului femeilor din evidențele AJOFM a scăzut de la 9,1% în anul 2004 la 8,46% în 2010.

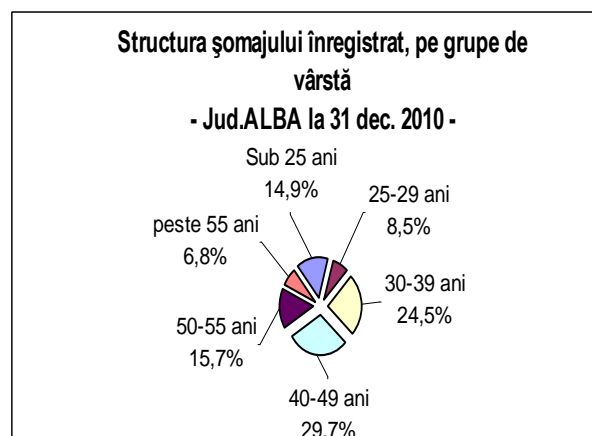
4.1.3. Structura șomajului pe grupe de vârstă. Șomajul tinerilor

Structura șomajului înregistrat pe grupe de vârstă este ilustrat în fig.4.3.

Șomerii până la 25 de ani ocupă o pondere relativ mică în numărul total de șomeri înregistrați la AJOFM ,14,9% la nivel județean, (la 31.12.2010) față de 16.7% la nivel regional – v. fig. 4.3.

Ponderea relativ mai mică din județul Alba , se explică prin numărul mare al șomerilor din celelalte grupe de vârstă – v. Anexa 3 e și fig.4.3

Fig.4.3

În perioada analizată (2004 – 2010), în județul Alba, numărul șomerilor sub 25 ani a înregistrat ca și la nivel regional un trend crescător, de la 11,8% din total șomeri în 2004 la 14,9% în 2010.

4.1.4. Șomajul înregistrat de lungă durată

Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază doar șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj, respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomeri ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj, datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mult mai mici decât în realitate .

Ponderea șomerilor de lungă durată (peste 12 luni) din totalul șomerilor în vârstă de peste 25 de ani înregistrați la nivel județean în 2010 a fost de 12,3%, mai mică decât la nivel național (17.5%) și regional (16%).

În cazul tinerilor sub 25 de ani, ponderea șomajului înregistrat de lungă durată (peste 6 luni) a fost în 2010 de 18%, mai mare decât la nivel național (15,56%) dar aproximativ egală cu cea de la nivel (18,1%).

NOTĂ: Datele raportate de AJOFM ca șomaj de lungă durată evidențiază doar șomerii înregistrați care au depășit 12 luni în șomaj, respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 ani. Având în vedere că cei mai mulți dintre șomeri ies din evidențele AJOFM odată cu încetarea perioadei de plată a ajutorului de șomaj, datele raportate de AJOFM pentru șomajul de lungă durată apar mult mai mici decât în realitate (a se vedea comparativ cu datele la nivel național și regional din AMIGO și Eurostat - pct. 4.1.2 de mai sus).

Durata medie a șomajului în perioada analizată a avut o evoluție oscilantă, cu un minim de 16 luni în 2000 și un maxim de 23,9 luni în 2004 (creștere determinată și de noile reglementări privind protecția socială acordată persoanelor concediate colectiv), *conform statisticilor AJOFM*.

4.1.5. Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale

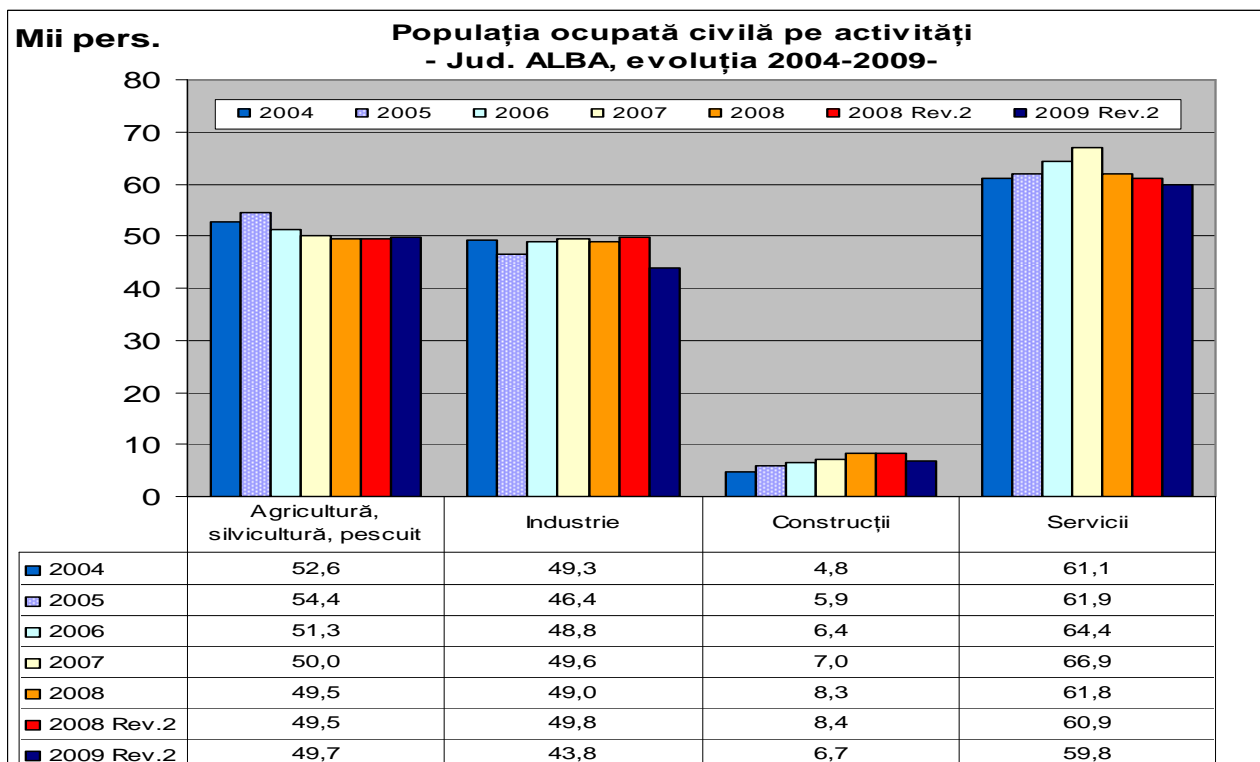
Datele anuale furnizate de INS, pe baza rezultatelor din AMIGO sau din Balanța forței de munca (BFM) permit analiza comparativă a evoluției în timp a structurii populației ocupate pe principalele activități ale economiei naționale (pe regiune și pe județe).

Similar cu evoluția PIB pe activități (v. cap.3), dacă până în 2002 structura ocupării la nivelul județului se caracteriza printr-un raport relativ echilibrat între industrie și servicii, începând cu 2003 se constată o modificare semnificativă a raportului în favoarea serviciilor (creștere pînă în 2007), la fel ca și în domeniul construcțiilor. Pentru anii 2008-2009 se constată tendința de **scădere a numărului populației ocupate în industrie, în agricultură și în servicii** în paralel cu **creșterea în domeniul construcțiilor**, iar ca și pondere se observă o **tendență de creștere a populației ocupate doar în agricultură**. (v. fig. 4.4 a și b)

Populația ocupată a crescut atât în cifre absolute cât și ca pondere în toate activitățile din cadrul sectorului servicii. Ritm de creștere s-a înregistrat în activitățile de transport, depozitare și comunicații, administrație publică și apărare iar în sectoarele construcțiilor, hotel și restaurante populația ocupată s-a dublat în perioada 2002-2009 - v. Anexa 3d

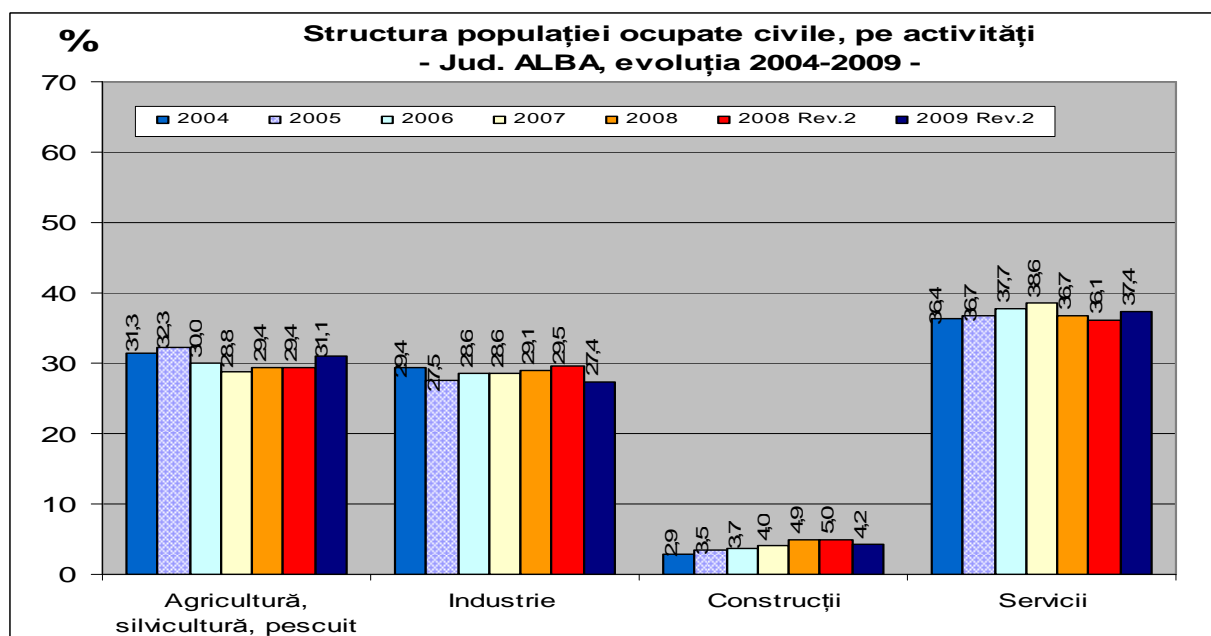
În 2009, pe sectoare mari de activitate, se detașează serviciile care totalizează o pondere de 37,4% din populația ocupată la nivelul județului, urmată de agricultura (31,1%), industrie (27,4%) și construcții (4,2%).

Fig. 4.4 a

Sursa: INS, Anuarul Statistic (Balanța Forței de Muncă la sfârșitul anului 2010)

Fig.4.4 b

Sursa: INS, Anuarul Statistic (Balanța Forței de Muncă la sfârșitul anului 2010)

Comparativ cu structura ocupării la nivel regional, este mai bine reprezentată industria (27,4% față de 26,6 la regiune). Agricultura (31,3) are pondere mai mare și față de nivel regional (24,2) și față de nivelul național (28,7). Serviciile (37,4%) au o pondere mai mică decât la nivel regional (42,6%) și național (42,8%), la fel și construcțiile (4,2%) cu o pondere mult mai mică decât la nivel regional (6,6%) și național (7,4%). Structura comparativă pe județ, regiune, țară, a populației ocupate civile pe activități CAEN este prezentată în tab. 4.5.

Tab. 4.5

Structura comparativă a populației ocupate civile în județele regiunii, 2009 (%)								
	ROMÂNIA	Regiunea CENTRU	AB	BV	CV	HR	MS	SB
Agricultură, silvicultură, pescuit	28,7	24,2	31,1	13,6	28,5	32,3	30,0	16,2
Industrie	21,1	26,6	27,4	25,5	27,8	25,4	24,2	30,8
Industrie extractivă ^{1), 2)}	0,9	0,7	0,6	0,3	0,2	0,4	1,3	1,2
Industrie prelucrătoare ^{1), 2)}	17,7	23,5	24,7	22,8	25,0	23,1	20,5	27,1
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat ²⁾	0,9	0,8	0,8	0,9	0,4	0,5	1,0	0,8
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare ²⁾	1,6	1,5	1,4	1,5	2,2	1,3	1,4	1,6
Construcții	7,4	6,6	4,2	10,8	4,3	4,7	5,8	7,1
Servicii	42,8	42,5	37,4	50,1	39,4	37,6	40,0	45,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor^{1), 2)}	13,5	14,2	12,9	16,9	14,6	13,0	12,9	14,2
Transport și depozitare ²⁾	5,0	5,6	5,4	6,3	4,1	4,6	5,4	6,2
Hoteluri și restaurante ^{1), 2)}	1,5	2,0	1,2	3,0	1,8	1,8	1,5	2,3
Informații și comunicații ²⁾	1,5	0,8	0,4	1,5	0,6	0,5	0,6	0,8
Intermedieri financiare și asigurări ²⁾	1,3	1,1	0,8	1,2	1,0	0,8	1,1	1,6
Tranzacții imobiliare ²⁾	0,6	0,5	0,4	0,7	0,4	0,3	0,3	0,4
Activități profesionale, științifice și tehnice ²⁾	2,0	1,4	1,3	2,1	1,4	1,2	1,0	1,2
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport ²⁾	2,5	2,0	1,1	2,7	1,2	1,4	1,4	3,5
Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public ²⁾	2,7	2,5	2,6	2,7	2,6	2,4	2,3	2,5
Învățământ ^{1), 2)}	4,9	5,3	4,6	5,5	5,7	5,8	5,2	5,4
Sanatate și asistență socială ^{1), 2)}	4,8	4,8	4,8	4,3	4,3	4,1	5,7	4,8
Activități de spectacole, culturale și recreative ²⁾	0,8	0,8	0,4	1,0	1,0	0,6	0,8	0,9
Alte activități de servicii ²⁾	1,7	1,6	1,6	2,0	0,7	0,9	1,7	2,1
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Profilul industrial al regiunii și județului se confirmă prin ponderi *peste media națională ale populației ocupate în industrie (27,4%) și în agricultură (31,3%)*.

De notat însă, **dependența de industria textilă a unei bune părți a populației ocupate** în lohn amenințată de restrângeri de activitate în viitor sub presiunea concurențială rezultată din eliminarea cotelor de import din țările Asiei de Sud-Est și China aplicate de UE pentru produsele textile (Decizia OMC, începând de la 1 ianuarie 2005) și integrarea în UE.

4.1.6. Rata locurilor de munca vacante pe activități ale economiei naționale

Numarul locurilor de munca vacante la nivelul regiunii in anul 2009, arată un necesar de forță de muncă în special în domeniul agriculturii, vânătorii și silviculturii, 3,68% peste media națională care este de 1,42% , sănătate și asistență socială 4,03 % față de 3,42% la nivel național, administrație publică și apărare 1,85% (sub media națională 2,14%). Nu sunt disponibile date la nivelul județului.

4.1.7. Numarul mediu al muncitorilor pe activități ale economiei naționale

La nivelul județului Alba numărul de **muncitori** existenți pe total economie in anul **2007** este de 59193, din care 4,8% lucrează în agricultură, vânătoare și piscicultură față de 2,7% la nivel regional și 3,1% la nivel național; 56% lucrează în industrie față de 53,5 % la nivel regional și 47,2% la nivel național; 8,1% lucrează în construcții față de 9,5% la nivel regional și 11,5% la nivel național; 12,8% lucrează in comerț față de 14% la nivel regional și 14,5% la nivel național; 2% lucreaza in hoteluri si restaurante față de 3,2% la nivel regional și 2,6% la nivel național; 7% in transport, depozitare și comunicatii față de 7,4% la nivel regional și 8,5% la nivel național; 0,1% in intermediari financiare, la fel și la nivel regional și 0,2% la nivel național; 1,8% in tranzacții imobiliare și alte servicii față de 2,6% la nivel regional și 5% la nivel național; 0,5% in administrație publică și apărare față de 0,6% la nivel regional și 0,8% la nivel național; 3% in sănătate față de 2,2% nivel regional respectiv 2,3% nivel național. Profilul industrial al județului și numărul muncitorilor peste media regională și națională din agricultură, justifică oferta din TVET pentru aceste domenii.

Dupa anul 2007 nu mai sunt disponibile informatii despre numarul mediu al muncitorilor.

La nivelul județului Alba numărul de **salariați** existenți pe total economie in anul **2009** este de 83.830, din care 4,6% lucrează în agricultură, vânătoare și piscicultură față de 2,3% la nivel regional ; 37% lucrează în industrie față de 34,4 % la nivel regional ; 6,7% lucrează în construcții față de 7,7% la nivel regional ; 15,2% lucrează in comerț față de 16,4% la nivel regional ; 2,1% lucreaza in hoteluri si restaurante față de 3% la nivel regional ; 6% in transport, depozitare și comunicatii față de 7,3% la nivel regional ; 1,5% in intermediari financiare, fata de 1,8% la nivel regional ; 0,2% in tranzacții imobiliare și alte servicii față de 0,4% la nivel regional ; 8,5% in administrație publică și apărare față de 8,8% la nivel regional ; 8,4% in sănătate față de 7,5% nivel regional si 8,4% in invatamint fata de 8,7% la nivel regional

4.2 Informații parțiale

4.2.1 Analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate în perioada 2003-2008

Datele furnizate de AJOFM din regiune cu privire la evoluția locurilor de muncă vacante, respectiv a numărului de șomeri înregistrați, dintre care distinct pentru șomerii proveniți din rândul absolvenților, sunt prezentate în *Anexa 5*.

În conformitate cu scopurile analize, au fost selectate din baza de date a AJOFM acele grupe de ocupații/ocupații din COR (Clasificarea Ocupațiilor din România) considerate relevante pentru regiune în raport cu calificările din nomenclatorul de pregătire prin învățământul profesional și tehnic. Pentru învățământul superior, au fost selectate majoritatea grupelor de ocupații din grupa majoră 2 din COR. Pe structura COR s-a mers până la nivelul de detaliere (grupa minoră/grupă de bază/ocupație) minim necesar pentru departajarea în funcție de domeniul de pregătire/profilul relevant. Pentru comparație, a fost analizată și evoluția pentru ocupațiile din categoria muncitorilor necalificați (grupa majoră 9)

La nivelul anului 2009, ocupațiile investigate totalizează la nivel județean un număr de 31.464 intrari noi in somaj, din care 1.897 de absolvenți intrati, pentru 6.011 locuri de muncă declarate vacante de angajatori pe total an 2009.

Analizele și concluziile care urmează trebuie să privească sub rezerva următoarelor limite metodologice:

- locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM nu reflectă decât o parte din piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora)
- posibile înregistrări multiple ale aceluiași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării)
- informații incomplete generate de dificultățile de utilizare a bazelor de date de care dispun AJOFM-urile.
- dificultățile de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR
- datele analizate nu iau în considerare durata medie a șomajului pe ocupațiile respective și nici rata de ocupare a locurilor de muncă vacante.

4.2.1.1 Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul profesional și liceal tehnologic

Criza economică care a debutat în ultima parte a anului 2008 a condus la o ruptură în evoluțiile care păreau să se profileze din analiza anilor anteriori cu privire la șomaj și locurile de muncă vacante. Din acest motiv, analizele de mai jos, se limitează la evoluțiile anuale la nivel regional anterioare anului 2008. Deoarece în acest moment (aprilie 2009) seriile de date lunare colectate de la debutul crizei (septembrie 2008) sunt prea scurte pentru a permite extrapolarea unor tendințe în condițiile incertitudinilor actuale, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor șomajului și locurilor de muncă și actualizarea analizelor din acest capitol în toamna anului 2009 înainte de a se definitiva proiectul planurilor de școlarizare 2010-2011.

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă pare să fie dat de următoarele domenii (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional): ***mecanică, comerț, construcții, economic, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electric, electromecanic, electronică automatizări, industrie alimentară, materiale de construcții, silvicultură***

Cele mai semnificative evoluții desprinse din analiza comparativă a numărului de locuri de muncă vacante și a numărului de șomeri înregistrate în perioada 2003-2007 sunt prezentate mai jos și sintetizate în *tabelul 4.9 (detaliat în Anexa 5)*.

Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii caracterizate prin tendință generală de creștere a locurilor de muncă vacante, numărul șomerilor în scădere sau cu evoluție fluctuantă, *balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau relativ echilibrată* - atât pe ansamblul regiunii cât și în majoritatea județelor: **construcții, comerț, economic, turism și alimentație, industrie alimentară.**

Construcții: la nivel regional și în majoritatea județelor, numărul de locuri a crescut iar numărul de șomeri a scăzut (cu unele fluctuații justificate de caracterul sezonier), iar balanța *locuri de muncă-șomeri* până în 2007 a înregistrat un deficit accentuat de forță de muncă.

În **comerț** și în **turism și alimentație:** la nivel regional și în majoritatea județelor, numărul de locuri a crescut iar numărul de șomeri a scăzut sau a avut o revoluție fluctuantă, înregistrând o balanță *locuri de muncă-șomeri* pozitivă sau echilibrată. Fluctuațiile din domeniile comerț și turism și alimentație ar putea fi în legătură cu fluctuațiile sezoniere, posibile nepotriviri între cerințele angajatorilor și așteptările salariaților/șomerilor, la care s-ar putea adăuga în cazul comerțului impactul noilor magazine din rețelele de hipermarketuri asupra micilor afaceri în domeniu.

Domeniul “**economic**” a cunoscut o tendință generală crescătoare la nivel regional și în toate județele, dar și numărul de șomeri a crescut în trei din județele regiunii (Covasna, Mureș, Sibiu) în timp ce în celelalte județe a scăzut, evoluții care au condus la o balanță someri-locuri de muncă echilibrată în județele Brașov, Harghita, Mureș și Sibiu, negativă în Alba și Covasna..

Industria alimentară: la nivel județean și regional și în majoritatea județelor s-a înregistrat o creștere a locurilor de muncă, scădere a numărului de șomeri în domeniu sau evoluție fluctuantă.

Industria materialelor de construcții a cunoscut o creștere la nivel regional a locurilor de muncă vacante în paralel cu scăderea numărului de șomeri în ultimii 2 ani, îndeosebi pe seama evoluțiilor în județele Mureș, Sibiu, Alba, iar în județul Mureș pare să se profileze un excedent de locuri de muncă vacante comparativ cu numărul de șomeri în domeniu

Mecanica este domeniul care înregistrează la nivel regional *un număr semnificativ de locuri de muncă vacante dar și de șomeri*. Raportul locuri de muncă-șomeri rămâne deficitar, cu tendință de ameliorare față de începutul perioadei analizate (2003-2007).

Similar cu mecanica, domeniile **electric și electromecanic** până în 2007 s-a înregistrat - la nivel regional și în majoritatea județelor - o *tendință de creștere a locurilor de muncă vacante și de scădere a numărului de șomeri*, raportul locuri de muncă-șomeri rămâne însă deficitar (cu tendință de ameliorare).

Industria textilă pare să se confrunte cu *dificultăți concretizate la nivel regional printr-o o cerere de forță de muncă neacoperită în cea mai mare parte a intervalului de timp analizat la nivel regional și în majoritatea județelor, pentru ca la sfârșitul perioadei pe ansamblul regiunii locurile de muncă vacante să scadă semnificativ în majoritatea județelor, în paralel cu o creștere a numărului de șomeri*.

Fabricarea produselor din lemn cunoaște evoluții contradictorii la nivel regional, prin creșterea locurilor de muncă în paralel cu creșterea șomajului sau evoluții fluctuante - pe ansamblul regiunii și în majoritatea județelor.

Tab.4.6

Domeniul de pregătire.	Tendință locuri muncă vacante	Tendință șomeri	Diferență locuri vacante-șomeri (2007)	Ocupații / grupe de ocupații relevante (prin nr. de locuri de muncă vacante în cadrul domeniului)
Construcții, instalații și lucr. publice	↑ Regiune, AB	↓ Regiune, AB	(+) Regiune, AB	Zidari, Dulgheri, Zugravi, Instalatori, Constructori în beton armat și asimilați, Tehnicienii constructori, Montatori de izolații termice și acustice etc. OBS. Sector caracterizat prin fluctuații sezoniere
Turism și alimentație	↑ Regiune, AB	↓, AB (≈) Regiune	(+) Regiune (≈) AB	Ospătari și barmani, Bucătari, Valeti, cameriste și insotitori, Patiseri, Cofetari
Comerț	↑ Regiune, AB	(≈) Regiune ↓ AB	(+) Regiune (≈) AB	Vânzători, Magazineri, Agenți în activitatea financiară și comercială Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri,
Economic	↑ Regiune, AB	(≈) Regiune ↓ AB	(≈) Regiune (-) AB	Alți lucrători cu studii medii în gestiunea economică și administrativă, Secretari și operator la mașin de scris și de calcul, Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiare, Funcționari expediție și alți agenți poștali, Alți funcționari de birou
Industria alimentară	↑ Regiune, AB	↓ AB	(+) Regiune	În special ocupațiile pentru prelucrarea cărnii și pentru produse de panificație

		(≈)Regiune	(≈) AB	
Mecanică	↑ Regiune, AB	(≈) Regiune, AB	(-)Regiune,AB	Ocupații cu locuri de muncă ↑, șomaj ↓, în jud. menționate cu ↑↓, excedent locuri de muncă în jud. menționate cu (+): - Constructori montatori structuri metalice (↑↓ AB) - Conducător auto - Sudori și debitori autogeni (↑↓AB) - Operatori prelucratori la masini unelte (↑↓,(+) AB) - Mecanic auto
Industrie textilă și pielărie	↓ Regiune AB	(≈) Regiune, AB	(-) Regiune, AB	- Lucrător în fabricarea pielii și fabricarea încălțămintei - Operatori la masini utilaje si instalatii din industria incaltamintei - Lucrători în ind. textilă și conf. - Operatori la masini si utilaje pentru industria confectiilor
Fabricarea prod.lemn	↑ Regiune, AB	(≈)Regiune,AB	(-) AB (≈) Regiune	- Meseriași și lucrători în tratarea și prelucrarea lemnului (↑↓AB) - Operatori la instalațiile de prelucrare lemnului - Operatori la masinile si utilajele pentru fabricarea produselor din lemn (↑↓MS)
Electric	↑ Regiune, AB	↓ Regiune, AB	(-)Regiune, AB	- Electricieni montatori si reparatori de linii electrice aeriene si subterane (↑↓AB) - Electricieni in constructii
Electromec.	↑ Regiune, AB	↓ Regiune, AB	(-)Regiune (≈) AB, MS, SB	- Electromecanici montatori si reparatori de aparate si echipamente electrice si energetice (↑↓(+))AB)

Nr. șomeri, nr. locuri de muncă vacante: ↓ scădere; ↑ creștere; ↔ aprox. constant

Diferență locuri vacante-șomeri: (+) surplus comparativ; (-) deficit comparativ; ≈ tendință de echilibrare

4.2.1.2. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul postliceal

Pentru școala postliceală, se desprind la nivel regional domeniile: **comerț, servicii, sănătate și asistență pedagogică, economic, informatică, construcții, instalații, arhitectură, sistematizare** – domenii cu dinamica pozitivă la nivel regional și în majoritatea județelor: *tendință de creștere a locurilor de muncă și balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri.*

Dintre grupele de ocupații de interes pentru școala postliceală, cu cerere în creștere și balanță locuri de muncă-șomeri favorabilă la nivel regional sau cu tendință spre un echilibru relativ, se remarcă mai ales:

- În domeniul **economic**: *Funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiare, Funcționari de programare și urmărire a producției, Funcționari expedite și alți agenți postali*
- În domeniul **comerț**: *Agenți în activitatea financiară și comercială, Agenți comerciali și mijlocitori de afaceri*

- În domeniul **servicii**: *Secretari și operatori la mașini de scris și de calcul, Designeri, decoratori și alți tehnicieni în domeniul artei, Inspectori pentru protecția și igiena muncii și controlori de calitate*
- În domeniul **sănătate și asistență pedagogică**: *Asistenți medicali generalisti, Infirmiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitara, Personal specializat pentru îngrijire și supraveghere la domiciliu, Infirmiere și îngrijitoare în institutii de ocrotire sociala și sanitara, Asistenți farmacisti și laboranti, Fizioterapeuți și asimilati*
- În domeniul **construcții, instalații, arhitectură, sistematizare**: *Tehnicieni constructori*
- În domeniul **informatică**: *Tehnicieni operatori echipamente calcul, Programatori ajutori*
- În domeniul **transporturi**: *Funcționari în transporturi*

4.2.1.3. Principalele constatări din analiza evoluției la nivelul ocupațiilor relevante pentru învățământul superior

Pentru învățământul superior, *dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivel regional, se desprind cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu o evoluție în scădere sau fluctuantă a numărului de șomeri dar cu balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional în 2007): specialiști în informatică, ingineri constructori, specialiști în sistemul financiar, specialiști în administrația publică*

La aceștia se adaugă **inginerii mecanici** cu tendință de creștere a locurilor de muncă (cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivel regional) *în paralel cu scăderea numărului de șomeri, dar cu balanță deficitară locuri de muncă-șomeri (cu tendință de ameliorare).*

Creșterea locurilor de muncă vacante la nivel regional s-a înregistrat și pentru **economiști (exclusiv specialiști statisticieni și cei din sistemul financiar-bancar)** - cu cel mai mare număr de locuri de muncă la nivel regional în 2007 după mecanică, **juriști, ingineri electroniști în transporturi, poștă și telecomunicații**, în paralel însă cu o evoluție fluctuantă, contradictorie, de creștere a numărului de șomeri și raport nefavorabil locuri de muncă-șomeri.

4.2.2.. Evoluția șomajului și a locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM în perioada octombrie 2010 – martie 2011, în contextul crizei economice și financiare

Tab. 4.7

	Număr șomeri la 31 martie 2011		Rata șomajului la 31 martie 2011	
	TOTAL	din care, Femei	TOTAL (%)	Femei (%)
România	539.666		5.92	5.24
Regiunea CENTRU	75.205	31.411		
ALBA	15.513	6.586	8.48	7.34
BRASOV	14.260	5.971	5.67	5.48
COVASNA	8.480	3.458	9.06	7.37
HARGHITA	11.031	4.780	7.62	7.12
MURES	11.658	6.806	6.68	5.85
SIBIU	9.263	3.810	5.00	4.88

La 31 martie 2011, cea mai mare rată a șomajului din regiune s-a înregistrat în județul Covasna (7.37%) urmat de Alba (7.34%) și Harghita (7.12%).

Șomajul înregistrat are o rată mai mică în cazul femeilor decât al bărbaților

Cele mai multe intrări în șomaj în perioada octombrie 2010 - februarie 2011 au provenit din rândul muncitorilor necalificați.

Tab. 4.8.

	Nr. șomeri		Nr. locuri de muncă vacante	
	oct. 2010	feb. 2011	oct. 2010	feb. 2011
Alba	17.740	17.876	346	691
Brașov	17.841	16.335	661	546
Covasna	8.802	8.972	309	174
Harghita	12.565	12.068	423	392
Mureș	20.858	18.315	1009	969
Sibiu	10.636	10.118	1080	754
Total regiune	88.442	83.684	3828	3526

Analiza pe ocupații a intrărilor în șomaj în perioada octombrie 2010-februarie 2011 completată cu informațiile privind disponibilizările anunțate în perioada ianuarie - martie 2011 în județele din regiune pare să indice că cele mai afectate sunt cele provenind din activitățile economice dependente de industria auto (fabricarea de componente și accesorii pentru mijloace de transport), industria textilă și pielăriei, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente, fabricarea de echipamente electrice, prelucrarea lemnului și fabricarea mobilei. De asemenea, pe fondul reducerii generale a activităților economice, au avut de suferit și activitățile de transport. Reducerea puterii de cumpărare pe fondul crizei economice pare să înceapă să afecteze și alte sectoare (industria alimentară, comerț) iar dificultățile de finanțare se răsfrâng negativ într-o măsură mai mare sau mai mică în majoritatea activităților economice. Un caz aparte este reprezentat de sectorul construcțiilor afectat de restrângerea investițiilor și a creditelor ipotecare. Pe de altă parte, în cazul construcțiilor trebuie ținut cont că perioada analizată (octombrie 2010-februarie 2011) s-a suprapus cu sezonul de iarnă. Este de așteptat ca investițiile în infrastructură anunțate de guvern în cadrul măsurilor anticriză și finanțările prin programele europene să conducă la relansarea activităților de construcții și lucrări publice.

4.2.3. PROIECTIA CERERII ȘI OFERTEI DE LOCURI DE MUNCĂ PE TERMEN MEDIU (2013-2020)

În 2011, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) a realizat, **Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”**, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

Astfel, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca cererea de forță de muncă rezultată din dinamica economică - descrisă prin indicatorii ai investițiilor brute interne și

extreme și ai valorii adăugate brute) de-a lungul orizontului de prognoză. Cererea potențială reprezintă nivelul estimat **ca necesar**, în termeni de populație ocupată, conform previziunilor economice. Acest nivel va fi satisfăcut când numărul persoanelor **efectiv** ocupate este egal cu nivelul **estimată ca necesar** de populație ocupată; în celelalte cazuri vom avea un deficit sau un excedent față de necesarul de populație ocupată. Cererea potențială nu trebuie considerată ca cerere efectivă. De asemenea, nu trebuie confundată cu populația ocupată (deși are valori aparent identice sau apropiate față de aceasta). Cererea potențială estimează necesarul de populație ocupată, însă evoluția populației efectiv ocupate depinde nu numai de evoluțiile economiei ci de o multitudine de alți factori, în primul rând demografici, migrație etc. Pentru estimarea ei s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și **cererea înlocuită** (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluțiile ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat **cererea agregată** de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat **locurile de muncă disponibile**, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariilor în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

❖ **Scenariul MODERAT** a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția valorii adăugate brute (VAB) conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013
- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus următoarea evoluție a **valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1.0325, un ritm de 1.0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013.
- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1.015.
- pentru evoluția **Investițiilor brute** s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

❖ **Scenariul OPTIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0.9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012- 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru

perioada 2014- 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1.036, un ritm de 1.044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).

- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.15 față de 2009. Pentru perioada 2011-2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

❖ **Scenariul PESIMIST** a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1.015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008.

În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. *nowcast*) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Rezultatele proiecțiilor

1. Proiecția cererii potențiale la nivel național

Rezultatele prognozei cererii potențiale de forță de muncă (funcție de dinamica economică ce generează sau distruge locuri de muncă) la nivel național pentru perioada 2011 – 2020 indică scăderea acesteia în ipotezele scenariului pesimist și a celui moderat și creșterea acesteia în ipoteza scenariului optimist.

Tabelul nr. ... (mii persoane)

	scenariu PESIMIST	scenariu MODERAT (de bază)	scenariu OPTIMIST
2009	9243	9243	9243
2010	9239	9239	9239
2011	8939	9161	9400
2012	8951	9095	9414
2013	8972	9045	9437
2014	8937	9032	9440
2015	8903	9021	9444
2016	8867	9009	9447
2017	8831	8996	9450
2018	8794	8982	9452
2019	8756	8968	9454
2020	8718	8954	9456

2. Proiecția cererii potențiale, a cererii înlocuite și a cererii agregate de forță de muncă la nivel de regiune de dezvoltare și la nivel de județ – scenariul moderat

În ipotezele scenariului de bază (moderat) proiecția cererii potențiale relevante pentru învățământul profesional și tehnic indică, la nivel regional, tenduri de reducere continuă între 2012-2020 în regiunile

Nord-Est, Nord-Vest, Sus-Est, Sud-Vest și trenduri de scădere în perioada 2012-2014 urmate de trenduri de creșteri între 2015 și 2020 în regiunile Sud, Centru, Vest, București-Ilfov.

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă la nivel județean a fost estimată prin dezagregarea proiecțiilor la nivel regional privind populația ocupată. Proiecția în structură de ocupații pentru fiecare județ în parte a plecat de la asumția că este puțin probabil să se producă în următorii trei ani modificări structurale semnificative față de anul 2009

Pornind de la ratele de pensionare pe ocupații la nivel național (sursa: CEDEFOP din LFS (AMIGO)), s-a coborât la nivel regional luându-se în considerare diferențele dintre rata de ocupare a persoanelor vârstnice (peste 55 de ani) la nivel național și pe regiuni. Apoi, ratele de pensionare au fost rafinate la nivel de județ prin raportarea la ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a județului respectiv și compararea acesteia cu ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a regiunii din care face parte județul.

Cererea agregată de forță de muncă la nivel național a fost obținută din însumarea cererii potențiale cu cererea înlocuită de forță de muncă. Se observă faptul că – la nivel național - în fiecare an de prognoză, cererea înlocuită compensează scăderile cererii potențiale rezultată din evoluția potențială a activităților economice. Diferența dintre cererea înlocuită și modificarea cererii potențiale față de anul anterior este explicată de existența unor locuri de muncă disponibile. Estimarea dinamicii acestora, ca și a cererii potențiale, înlocuite și agregate în ipotezele scenariului de bază (moderat) arată existența unor oportunități pentru ocuparea tinerilor absolvenți sau a inactivilor, respectiv a șomerilor. Dacă acceptăm ipoteza că ponderea populației inactive nu se modifică și nici nu au loc reduceri ale ratei șomajului, putem să considerăm ca aceste locuri de muncă vor putea fi disponibile pentru absolvenții din diferite domenii relevante pentru învățământul profesional și tehnic.

Prognoze ale cererii pentru Regiunea Centru în ocupații relevante pentru ÎPT (nr. persoane)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	765867	762909	762154	775753	782537	787185	792052	797131	802413	807892
Prognoze ale cererii înlocuite	4725	4707	4702	4786	4828	4856	4886	4918	4950	4984
Prognoze ale cererii agregate	770592	767616	766856	780539	787365	792041	796938	802049	807364	812877

Prognoze ale cererii pentru județul Alba în ocupații relevante pentru ÎPT (nr. persoane)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prognoze ale cererii potențiale	118691	118233	118116	120223	121275	121995	122749	123536	124355	125204
Prognoze ale cererii înlocuite	1165	1161	1159	1180	1190	1197	1205	1213	1221	1229
Prognoze ale cererii agregate	119856	119393	119275	121403	122465	123192	123954	124749	125576	126433

3. Proiecția cererii de forță de muncă pe activități economice, la nivelul regiunii – scenariul moderat

		NE	SE	S	SV	V	NV	C	B	TOTAL
Agricultura, vanatoare si servicii anexe	2011	769388	314328	440737	427939	95832	246119	118969	2601	2415913
	2012	759888	304601	426404	417158	85341	233968	109735	565	2337661
	2013	747865	294769	412081	406176	75350	222101	100867	198	2259408
Silvicultura, exploatare	2011	12286	3210	4925	2506	4564	9649	1216	0	38357

forestiera si servicii auxiliare	2012	11859	2933	4821	2330	4595	9629	859	0	37025
	2013	11432	2668	4711	2160	4611	9586	524	0	35693
Pescuitul, piscicultura si serviciile anexe	2011	637	326	802	0	52	94	82	275	2269
	2012	556	257	690	0	32	72	52	235	1895
	2013	466	194	570	0	16	53	29	194	1521
Extractia si prepararea carbunelui	2011	775	34	436	24826	12753	0	618	7	39449
	2012	758	24	208	25225	12145	0	657	0	39016
	2013	743	14	0	25682	11574	0	697	0	38710
Extractia hidrocarburilor si servicii anexe	2011	5216	1666	20771	11283	4017	3560	5740	1621	53875
	2012	5123	900	20782	11012	4081	3646	5959	1655	53158
	2013	5049	154	20861	10782	4158	3741	6193	1693	52632
Extractia si prepararea minereurilor radioactive	2011	382	0	0	32	137	208	93	0	852
	2012	355	0	0	34	144	200	98	0	831
	2013	329	0	0	36	149	193	102	0	809
Extractia si prepararea minereurilor metalifere	2011	456	32	27	43	132	1292	126	22	2130
	2012	441	33	27	46	119	1305	135	24	2130
	2013	426	35	27	49	106	1318	144	25	2130
Alte activitati extractive	2011	891	3101	1401	413	1471	667	914	433	9290
	2012	815	3211	1392	372	1501	531	841	430	9092
	2013	745	3326	1387	334	1534	403	774	428	8930
Industria alimentara si a bauturilor	2011	35449	31256	36140	12293	14103	24154	33240	21727	208363
	2012	35870	31000	36428	11755	13373	23759	33278	21130	206593
	2013	36388	30836	36816	11259	12692	23437	33411	20601	205440
Fabricarea produselor din tutun	2011	0	83	500	43	0	127	293	1111	2157
	2012	0	68	400	42	0	130	325	1112	2078
	2013	0	55	350	40	0	134	315	1117	2011
Fabricarea produselor textile	2011	23685	3495	9223	2606	13285	12263	30881	11023	106461
	2012	23921	3185	8676	2552	13510	11489	31601	10398	105332
	2013	24224	2891	8163	2507	13773	10763	32402	9815	104537
Fabricarea articolelor de imbracaminte; aranjarea si vopsirea blanurilor	2011	73005	89834	62695	26172	30293	60202	76680	16011	434893
	2012	72415	94209	64260	25822	30213	60907	79196	13808	440832
	2013	71899	98830	65952	25495	30169	61709	81886	11558	447499
Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, a harnasamentelor si incaltamintei	2011	0	4500	4051	917	27875	27362	27189	6108	98001
	2012	0	4633	4145	609	28284	26931	27355	5308	97266
	2013	0	4778	4249	306	28769	26582	27598	4532	96815
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din impletitura de pai si alte materiale vegetale	2011	27227	6341	11610	4718	12551	17715	38347	2626	121135
	2012	26027	6322	11532	4437	12904	17476	38981	2475	120154
	2013	24917	6321	11487	4172	13289	17290	39716	2332	119525
Fabricarea celulozei, hartiei si a produselor din hartie	2011	743	3201	1873	1612	2080	5328	1970	1826	18634
	2012	406	3252	1806	1649	2219	5270	1868	1805	18274
	2013	81	3311	1746	1689	2360	5231	1775	1790	17984
Edituri, poligrafie si reproducerea pe suport a inregistrarilor	2011	3150	1417	2395	2298	1281	3231	3798	12347	29918
	2012	3185	1345	2475	2323	1234	3118	3784	11981	29446
	2013	3229	1278	2559	2355	1192	3018	3782	11661	29075
Industria de prelucrare a titeiului, cocsificarea carbunelui si tratarea combustibililor nucleari	2011	2877	930	15048	65	0	298	490	491	20199
	2012	2671	866	14884	65	0	310	517	497	19810
	2013	2481	806	14775	65	0	323	544	504	19499
Fabricarea substantelor	2011	9300	188	5907	19135	4024	1688	5074	11121	56437

si a produselor chimice	2012	8804	85	5577	19713	4229	1470	4860	11005	55744
	2013	8345	65	5272	20338	4444	1261	4666	10843	55234
Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice	2011	24	4192	8105	6247	5606	10799	5914	2389	43275
	2012	0	4022	7988	6450	5527	10985	5803	1865	42640
	2013	0	3865	7896	6663	5463	11196	5710	1356	42149
Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	2011	6883	4202	9699	6026	18460	9122	25282	6364	86039
	2012	6693	3756	8743	5996	19690	7606	26217	6447	85148
	2013	6525	3328	7830	5983	20956	6139	27212	6547	84521
Industria metalurgica	2011	7537	45970	15080	15853	6057	10541	940	1174	103153
	2012	7429	47040	14774	16801	5717	10141	259	385	102546
	2013	7342	47415	14511	17785	5394	9772	0	0	102219
Industria constructiilor metalice si a produselor din metal (exclusiv masini, utilaje si instalatii)	2011	13227	17624	25058	5254	15280	25329	27635	11257	140664
	2012	12643	17736	25604	4660	14954	26462	27543	10197	139800
	2013	12099	17894	26213	4084	14672	27656	27525	9175	139319
Industria de masini si echipamente	2011	33018	9428	47016	9772	26383	16744	27052	15742	185156
	2012	34488	9588	46700	9462	27523	16778	24635	15432	184606
	2013	36041	9773	46505	9176	28729	16855	22289	15161	184529
Productia de mijloace ale tehnicii de calcul si de birou	2011	47	251	373	443	760	676	359	2388	5296
	2012	14	246	358	445	680	651	343	2397	5133
	2013	0	242	345	449	608	630	329	2397	4999
Industria de masini si aparate electrice	2011	1578	1662	18656	3402	38281	14861	15139	4326	97905
	2012	1371	1542	18258	2041	39075	15566	15025	4293	97172
	2013	1171	1428	17914	701	39964	16304	14954	4273	96711
Industria de echipamente pentru radio, televiziune si comunicatii	2011	584	0	0	432	10910	819	758	1381	14885
	2012	560	0	0	442	10683	805	771	1357	14617
	2013	539	0	0	452	10496	793	786	1337	14402
Industria de aparatura si instrumente medicale, de precizie, optice si fotografice, ceasornicarie	2011	1892	226	1018	41	3005	543	966	3061	10752
	2012	1909	221	1067	40	2933	546	915	2884	10515
	2013	1931	217	1117	39	2873	551	869	2724	10323
Industria mijloacelor de transport rutier	2011	1072	468	37632	5156	14591	4886	9667	357	73830
	2012	1088	360	37942	4317	15714	4799	8434	138	72791
	2013	1106	255	38288	3512	16860	4729	7259	0	72008
Industria altor mijloace de transport n.c.a.	2011	4337	31101	5317	12457	15587	1782	958	5180	76718
	2012	3924	30840	5668	11995	16104	1633	952	5127	76243
	2013	3526	30662	6031	11569	16658	1490	948	5088	75971
Productia de mobilier si alte activitati industriale n.c.a.	2011	10686	6435	15546	3737	13467	51556	17291	5993	124711
	2012	9742	6389	15866	3508	13635	53253	15813	5642	123848
	2013	8836	6361	16227	3291	13839	55079	14396	5312	123340
Recuperarea deseurilor si resturilor de materiale reciclabile	2011	740	2123	2321	40	799	938	389	372	7721
	2012	746	2110	2257	39	790	928	316	314	7500
	2013	754	2106	2205	38	784	922	247	261	7317
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze si apa calda	2011	20243	16427	14233	31716	12288	8297	18192	19312	140710
	2012	19876	16443	13900	32371	11674	7518	17963	19160	138904
	2013	19578	16507	13615	33110	11108	6779	17794	19068	137558
Captarea, tratarea si distributia apei	2011	5691	4063	5692	2188	3659	3603	2826	623	28346
	2012	5881	3738	5686	2009	3754	3564	2774	463	27868
	2013	6084	3435	5699	1841	3858	3538	2732	310	27498
Constructii	2011	86058	86720	116447	39413	58407	63261	66396	112885	629588
	2012	85582	87565	116126	37748	58793	61925	65697	118201	631637
	2013	85828	89169	116789	36379	59685	61095	65547	124603	639096

Comert cu ridicata si cu amanuntul, intretinerea si repararea autovehiculelor si a motocicletelor; comert cu amanuntul al carburantilor pentru autovehicule	2011	10236	10302	14538	6775	10560	12633	12407	17489	94942
	2012	9862	9778	14473	6341	10596	12139	12617	17455	93260
	2013	9525	9295	14446	5936	10657	11692	12851	17466	91869
Comert cu ridicata si servicii de intermediere in comertul cu ridicata (cu exceptia comertului cu autovehicule si motociclete)	2011	49693	28236	55065	28586	21585	44284	40098	54702	322249
	2012	54005	28153	60487	30841	22262	48039	44195	54786	342768
	2013	58454	27845	66137	33149	22856	51906	48478	54463	363288
Comert cu amanuntul (cu exceptia comertului cu autovehicule si motociclete); repararea bunurilor personale si gospodaresti	2011	105352	92162	90265	55687	59451	92230	99650	120897	715694
	2012	106435	93214	89832	55189	58299	92907	101467	120093	717437
	2013	107523	94269	89396	54688	57141	93586	103291	119284	719180
Hoteluri si restaurante	2011	20269	19625	16132	3654	12487	20159	17905	26685	136915
	2012	20537	19298	15948	2664	12332	19938	17908	27376	136002
	2013	20840	19010	15796	1691	12202	19756	17944	28108	135347
Transporturi terestre; transporturi prin conducte	2011	31858	49100	43065	26027	45120	50076	47592	81372	374209
	2012	31050	49226	42345	25032	45269	50360	48217	82651	374150
	2013	30288	49425	41688	24073	45485	50718	48914	84054	374645
Transporturi pe apa	2011	284	11208	280	576	0	112	162	220	12841
	2012	281	10990	274	580	0	106	170	197	12598
	2013	278	10809	270	586	0	101	177	176	12397
Transporturi aeriene	2011	251	0	227	0	264	483	276	4514	6015
	2012	248	0	228	0	228	490	269	4402	5865
	2013	246	0	229	0	195	498	263	4307	5739
Activitati anexe si auxiliare de transport, activitati ale agentilor de turism	2011	2081	5577	2589	2022	882	1219	2968	6030	23367
	2012	2182	4799	2680	2133	879	1137	3048	6134	22992
	2013	2285	4054	2773	2246	878	1061	3132	6247	22676
Posta si telecomunicatii	2011	9971	7737	9604	6223	9261	7708	4229	33872	88605
	2012	9645	7329	9352	5928	9326	7208	3523	35410	87720
	2013	9344	6942	9125	5649	9409	6731	2836	36991	87027
Intermedieri financiare (cu exceptia activitatilor de asigurari si ale caselor de pensii)	2011	9026	5059	5488	4714	4085	6346	4692	27873	67283
	2012	9076	4696	5393	4592	3938	6162	4365	29267	67489
	2013	9126	4331	5296	4469	3789	5977	4037	30669	67695
Activitati de asigurari si ale caselor de pensii (cu exceptia celor din sistemul public de asigurari sociale)	2011	3159	924	4144	3046	1900	3390	5205	5257	27025
	2012	3314	801	4499	3344	1697	3530	5635	5562	28382
	2013	3468	661	4868	3655	1466	3667	6081	5871	29738
Activitati auxiliare intermedierilor financiare	2011	1820	1652	1936	257	1212	531	1582	2650	11640
	2012	2106	1822	2240	205	1312	417	1601	2753	12457
	2013	2413	1999	2566	143	1415	284	1608	2846	13273
Tranzactii imobiliare	2011	718	1569	360	385	981	279	412	3063	7766
	2012	666	1514	301	373	988	215	396	3004	7457
	2013	619	1467	248	364	997	157	383	2959	7193
Inchirierea masinilor si echipamentelor, fara operator si a bunurilor personale si gospodaresti	2011	339	298	822	115	383	157	186	706	3006
	2012	382	329	918	134	432	169	203	666	3233
	2013	429	361	1020	154	483	181	220	612	3459

Informatica si activitati conexe	2011	2668	0	1603	935	2241	3751	2413	11917	25528
	2012	2681	0	1532	806	2187	3675	2297	11943	25120
	2013	2699	0	1466	683	2140	3610	2189	11995	24781
Cercetare-dezvoltare	2011	598	274	2747	1291	379	679	1574	9776	17319
	2012	557	181	2679	1340	352	652	1601	9598	16960
	2013	519	93	2621	1391	327	627	1632	9453	16662
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	2011	13759	16436	27466	18021	10151	5478	8234	48527	148071
	2012	13358	16149	27736	18750	9820	4268	7946	49097	147124
	2013	12987	15895	28054	19505	9510	3080	7677	49752	146461
Administratie publica si aparare; asigurari sociale din sistemul public	2011	73908	71508	61426	52669	33427	42661	55801	93453	484852
	2012	74548	70777	59419	53035	32361	40939	56209	93610	480898
	2013	75168	70048	57437	53387	31307	39240	56603	93752	476943
Invatamant	2011	89223	53285	60891	47726	40542	67792	64338	58372	482168
	2012	90414	52737	61605	47881	40352	67713	65527	59104	485333
	2013	91710	52233	62390	48086	40199	67700	66796	59904	489018
Sanatate si asistenta sociala	2011	74569	47072	57339	34940	29305	54288	47320	83467	428301
	2012	75653	46908	58537	34678	27542	53970	47245	85900	430433
	2013	76833	46795	59813	34453	25790	53708	47222	88456	433069
Eliminarea deseurilor si a apelor uzate; asanare, salubritate si activitati similare	2011	2085	7219	8548	2235	2937	3358	4653	6648	37683
	2012	1719	7689	8941	2149	2985	3325	4992	6825	38624
	2013	1333	8172	9342	2056	3032	3286	5342	7002	39565
Activitati asociative diverse	2011	7564	5375	7104	6039	4525	10344	5300	2626	48876
	2012	7953	5542	7334	6513	4687	11029	5328	2283	50670
	2013	8350	5707	7562	7006	4849	11737	5345	1908	52465
Activitati recreative, culturale si sportive	2011	8078	6858	14940	3797	7998	5930	8341	23685	79627
	2012	7913	6747	15835	3660	8247	5514	8553	23586	80054
	2013	7746	6634	16738	3522	8498	5093	8767	23484	80481
Alte activitati de servicii	2011	2740	4576	3723	5054	5763	7288	7609	14347	51099
	2012	2028	4504	3432	5214	5396	7385	7387	14668	50014
	2013	1349	4448	3161	5382	5059	7499	7194	15017	49108
Activitati ale personalului angajat in gospodarii particulare	2011	6916	6303	7435	1002	2587	206	0	2444	26893
	2012	7011	7000	7602	1070	2789	0	0	2587	28059
	2013	7089	7732	7533	1140	2998	0	0	2733	29225
Activitati desfasurate in gospodarii private, de productie a bunurilor destinate consumului propriu	2011	3354	0	0	0	0	0	921	0	4275
	2012	3650	0	0	0	0	0	1003	0	4652
	2013	3946	0	0	0	0	0	1084	0	5029
Activitati ale gospodariilor private, de servicii pentru scopuri proprii	2011	2612	699	358	0	0	100	826	1060	5655
	2012	2839	760	389	0	0	109	898	1152	6146
	2013	3066	821	420	0	0	117	969	1244	6638
Activitati ale organizatiilor si organismelor extrateritoriale	2011	0	0	0	0	0	0	1583	494	2078
	2012	0	0	0	0	0	0	1691	528	2219
	2013	0	0	0	0	0	0	1799	562	2360

4. Proiecția cererii de formare profesională la nivel regional și județean – scenariul moderat

Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN.

În continuare, evoluția cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă în următoarea structură matriceală, ca intersecție dintre structura pe grupe ocupaționale și structura pe activități CAEN. Pentru domeniul Agricultură evoluția cererii de formare profesională a ținut cont de numărul de salariați din acest sector economic.

Domeniul de pregătire	Grupe de ocupații	Activități economice
Agricultură	Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați (32)	Agricultură, silvicultură și pescuit
	Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (61)	
Chimie industrială	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Fabricarea substantelor și a produselor chimice Fabricarea celulozei, hârtiei și a produselor din hartie Industria de prelucrare a titeiului, cocsificarea carbunelui și tratarea combustibililor nucleari Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice
	Operatori la instalații fixe și lucrători asimilați (81)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse (82)	
Construcții instalații și lucrări publice	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Construcții Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (exclusiv mașini, utilaje și instalații) Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat Distributia apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
	Meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții (71)	
Comerț	Alte ocupații asimilate tehnicienilor (34)	Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor
	Modele, manechine și vânzatori în magazine și piețe (52)	
Economic	Funcționari de birou (41)	Dispersie mare transectorială
Electric	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	
	Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați (72)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse (82)	
Electromecanică	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Dispersie mare transectorială
	Alte ocupații asimilate tehnicienilor (31)	
	Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați (72)	
	Operatori la instalații fixe și lucrători asimilați (81)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse (82)	
	Conducători de vehicule și operatori instalații mobile (83)	
Electronică automatizări	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Dispersie mare transectorială
	Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați (72)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse (82)	
Fabricarea produselor din lemn	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Fabricarea lemnului și a produselor din lemn și pluta, cu excepția mobilei; fabricarea
	Meseriași și muncitori calificați în mecanica fină, artizanat, imprimărie și asimilați (73)	

	Meseriasii si muncitori calificati in industria alimentara si alte meserii artisanale (74)	articolelor din impletitura de pai si alte materiale vegetale Productia de mobilier si alte activitati industriale n.c.a.
	Operatori la instalatii fixe și lucrători asimilați (81)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de masini, echipamente și alte produse (82)	
Industrie alimentară	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Industria alimentara si a bauturilor
	Meseriasii si muncitori calificati in industria alimentara si alte meserii artisanale (74)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de masini, echipamente și alte produse (82)	
Industrie textilă și pielărie	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Fabricarea produselor textile Fabricarea articolelor de imbracaminte; aranjarea si vopsirea blanurilor Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, a harnasamentelor si incaltamintei
	Meseriasii si muncitori calificati in mecanica fina, artizanat, imprimerie si asimilati (73)	
	Meseriasii si muncitori calificati in industria alimentara si alte meserii artisanale (74)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de masini, echipamente și alte produse (82)	
Materiale de construcții	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice Industria extractiva
	Meseriasii si muncitori calificati in mecanica fina, artizanat, imprimerie si asimilati (73)	
	Operatori la instalatii fixe și lucrători asimilați (81)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de masini, echipamente și alte produse (82)	
Mecanică	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Dispersie mare transectorială
	Alte ocupații asimilate tehnicienilor (31)	
	Meseriasii si muncitori calificati in industria extractiva si constructii (71)	
	Meseriasii si muncitori calificati in metalurgie, constructii metalice si asimilati (72)	
	Meseriasii si muncitori calificati in mecanica fina, artizanat, imprimerie si asimilati (73)	
	Operatori la instalatii fixe și lucrători asimilați (81)	
	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de masini, echipamente și alte produse (82)	
	Conducători de vehicule și operatori instalații mobile (83)	
Turism și alimentație	Functionari în servicii cu publicul (42)	Hoteluri si restaurante
	Lucrători în servicii personale și protecție (51)	
	Meseriasii si muncitori calificati in industria alimentara si alte meserii artisanale (74)	
Resurse naturale și protecția mediului	Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați (32)	Agricultură, silvicultură și pescuit Distributia apei; salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare Recuperarea deseurilor si resturilor de materiale reciclabile
	Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (61)	
Tehnici poligrafice	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii (31)	Edituri, poligrafie si reproducerea pe suporturi a inregistrarilor
	Funcționari de birou (41)	
	Meseriasii si muncitori calificati in mecanica fina, artizanat, imprimerie si asimilati (73)	

	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse (82)	
--	---	--

Subliniem caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinarea și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

Structura estimată pe domenii de pregătire a cererii potențiale la intersecția COR-CAEN, pentru Regiunea Centru este următoarea

Structura proiectiei cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Centru

%

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2013-2020 (%)
Agricultură	1,6
Chimie industrială	1,8
Construcții, instalații și lucrări publice	9,1
Comerț	14,0
Economic	10,9
Electric	5,4
Electromecanică	0,9
Electronică și automatizări	0,6
Fabricarea produselor din lemn	5,1
Industrie alimentară	2,0
Industrie textilă și pielărie	11,6
Materiale de construcții	1,1
Mecanică	24,8
Turism și alimentație	5,0
Protecția mediului	5,8
Tehnici poligrafice	0,4

Plecând de la Structura proiectiei cererii potențiale pe domenii de pregătire în Regiunea Centru, în baza analizei specificului economic și de piața muncii al județului Alba, membrii CLDPS apreciază că Structura proiectiei cererii potențiale pe domenii de pregătire din județul Alba este următoarea:

Structura proiectiei cererii potențiale pe domenii de pregătire în județul Alba

%

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2013-2020 (%)
Agricultură	6
Chimie industrială	2
Construcții, instalații și lucrări publice	9
Comerț	8
Economic	10

Electric	5,5
Electromecanică	2,5
Electronică și automatizări	5
Fabricarea produselor din lemn	5
Industrie alimentară	3
Industrie textilă și pielărie	7
Materiale de construcții	2,5
Mecanică	23
Turism și alimentație	8
- Protecția mediului - Silvicultură	3
Tehnici poligrafice	0,5

Structura ofertei educaționale pe niveluri de calificare la nivelul regiunii

PROGNOZE ALE CERERII AGREGATE - CENTRU	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Pondere din cererea pieței muncii pentru calificări de nivel 2 și 3 în 2017	Pondere nivel 3 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 (asigurarea benchmark european)	Ponderi nivel 2 și 3 în oferta educațională IPT - ieșiri în 2017
Total	770592	767616	766856	780539	787365	792041	796938	802049	807364	812877			
Calificări specifice nivelului 3 de calificare	172134	171469	171299	174356	175881	176925	178019	179161	180348	181580	22%	27%	49%
Calificări specifice nivelului 2 de calificare	598458	596146	595556	606183	611484	615116	618919	622888	627016	631297	78%		51%

Notă: Ponderea de 27% a nivelului 3 pentru continuarea studiilor în învățământ superior în 2017 este conform întreprinderii asumate de România prin PNR privind ponderea absolvenților de învățământ terțiar în 2020.

Se recomandă ca ponderea IPT din totalul ofertei educaționale să fie aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a IPT aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 3 iar 60% pentru calificări de nivel 2.

4.3. Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (anchete)

4.3.1. Ancheta în întreprinderi, martie 2007 (Phare TVET 2004)

În luna martie 2006, Asistența tehnică a programului Phare TVET 2004 (WYG International LTD), în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) a realizat o anchetă în rândul anagajatorilor, pe un eșantion de 3022 de întreprinderi selectate din toate cele 8 regiuni. Dintre acestea, eșantionul pentru Regiunea Centru a cuprins un număr de 404 de întreprinderi totalizând un număr de 26311 salariați. Deși mărimea eșantionului abordat prin anchetă la nivel regional (0,7% din întreprinderi, reprezentând 4,7% din numărul total de salariați din regiune) limitează reprezentativitatea acestuia, se pot desprinde următoarele tendințe:

Circa un sfert (24%) din angajatorii chestionați la nivel regional s-au confruntat cu un **deficit de forță de muncă** în ultimele 6 luni premergătoare anchetei, concretizat prin locuri de muncă vacante neocupate într-un procent de 9% din numărul total de salariați.

Cel mai mare deficit pare să se înregistreze în sectoarele *construcții* (35% din întreprinderi, 14,8% din numărul de salariați), *hoteluri și restaurante* (29% din întreprinderi, 13,1% din numărul de salariați), agricultură (25% din întreprinderi, 16,2% din numărul de salariați), *industria prelucrătoare* (28% din întreprinderi, 8,3% din numărul de salariați), *transport depozitare, comunicații* (25% din întreprinderi, 6,6% din numărul de salariați).

În rândul firmelor investigate, *sub rezerva limitelor de reprezentativitate a eșantionului*, în topul celor mai mare număr de angajări în ultimele 6 luni par să intre *ocupațiile din cadrul comerțului (lucrători comerciali, vânzători, agenți de vânzări, etc.), conducători auto, muncitori în construcții (zidari, instalatori, dulgheri, fierari betonști, zugravi, etc.), lăcătuși, sudori, turism și alimentație (agenți de turism, bucătari, barmani și ospătari), confecționeri textile, confecționeri încălțăminte, strungari, brutari*.

Estimările angajatorilor investigați sunt pesimiste - în mod surprinzător, dacă avem în vedere fluxul angajărilor și deficitul înregistrat în ultimele 6 luni (sau poate tocmai din cauza acestui deficit) - singurele sectoare în care aceștia anticipau o creștere în următoarele 6 luni a numărului de angajați ar fi sectorul hotelier și restaurante și tranzacțiile imobiliare și activități de servicii pentru firme, la care pe orizontul de 12 luni s-ar adăuga construcțiile și activitățile financiar bancare, precum și în sectorul public.

Circa 65 din angajatorii chestionați la nivel județean s-au confruntat cu un **deficit de forță de muncă** în ultimele 6 luni premergătoare anchetei, concretizat prin locuri de muncă vacante neocupate într-un procent de 0% din numărul total de salariați.

4.3.2. Anchete în rândul angajatorilor și salariaților, 2006, INSCMPS

În primul semestru al anului 2006, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională CURS a realizat un studiu pe bază de anchete în rândul angajatorilor și al salariaților având ca obiectiv **evaluarea cantitativă și calitativă a deficitului de calificări la nivel național și regional**. Ancheta s-a realizat ca activitate a proiectului „**Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt și mediu**” contractat cu Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică.

Ancheta în rândul angajatorilor (13-24 februarie 2006) – eșantion de firme considerat de autori reprezentativ la nivel național și regional, din punct de vedere al structurii firmelor pe clase de mărime, mai puțin pe structura activităților din economie.

În cadrul acestui studiu, din Regiunea Centru au fost investigate 154 firme. Dintre firmele intervievate un număr de 79 au angajat personal în 2005. Au fost preferate persoanele între 25 -39 ani în procent de 44,4%, persoanele între 18-24 ani în procent de 31,7%, persoanele între 40-49 ani în procent de 18,9%, iar persoanele peste 50 ani doar în procent de 4,9%

Numărul de angajați în Regiunea Centru a crescut în 2005 față de 2004 în toate clasele de mărime din categoria firmelor mici și mijlocii și a scăzut în firmele mari investigate. Pe ansamblu, numărul efectiv de angajați la sfârșitul anului 2005 a fost mai mare decât cel estimat de angajatori în sondajul anterior. Faptul că deși au crescut în 2005 numărul de angajați față de anul anterior, angajările efective au fost sub numărul estimat în cazul firmelor mici (până la 50 de salariați) - sugerează dificultăți mai mari pentru firmele mici în recrutarea de angajați potriviți nevoilor lor.

Doar 4% din angajatorii investigați din Regiunea Centru au avut posturi vacante mai mult de 3 luni în 2005, (cele mai multe în textile-pielărie) și doar 2,4% mai aveau acest deficit la momentul anchetei. Se desprinde situație specială a sectorului textile-pielărie care are ofertă relativ mare de locuri de muncă, în paralel cu un deficit care

tinde să devină cronic în acoperirea locurilor vacante (atractivitate în scădere probabil datorită salariilor oferite în sistemul lohn în care lucrează majoritatea firmelor din domeniu)

Față de ancheta din anul anterior, s-a consolidat gradul de încredere al angajatorilor cu privire la creșterea oportunităților de dezvoltare, urmare a evoluțiilor economice favorabile din ultima perioadă de timp.

Firmele din eșantion din regiunea Centru au fost cele care au oferit cel mai optimist răspuns la întrebarea cu privire la ponderea salariaților cu studii medii sau cu învățământ profesional care corespund postului: doar 6,4% din respondenți au semnalat (nepotriviri majore -“nici unul” sau “mai puțin de jumătate”). În cazul salariaților cu studii superioare, acest procent ajunge însă la cca. 20%. În general, cu cât firma este mai mică, cu atât gradul de adecvare a pregătirii la cerințele postului scade (atât pentru salariații cu studii medii, cât și pentru cei cu studii superioare).

La nivel național, doar 34,5% dintre angajatori au realizat cursuri de formare profesională. Mai mult de jumătate dintre acestea sunt firme mari! Cursurile de formare vizează în principal perfecționarea cunoștințelor tehnice, urmate de cunoștințele de control a calității produselor și de perfecționare a abilităților de lucru cu echipamentele informatice.

Deși acuză cel mai redus grad de adecvare, firmele mici organizează doar în proporție de 16,7% cursuri de formare, iar firmele mari în proporție de cca. 53%. Implicite aceasta este și o cauză a deficitului de calificări mai mare în cazul firmelor mici.

Ancheta în rândul salariaților (1239 subiecți din 113 firme - eșantion stratificat de firme pe două dimensiuni: regiune și cod CAEN) realizată în cadrul proiectului mai sus menționat în perioada 1-20 aprilie 2006, a permis următoarele concluzii valabile *la nivel național*:

Uzura și atrofierea calificărilor

- Salariații cu nivel de educație primar și mediu sunt cei mai expuși uzurii calificărilor (erodare în timp a cunoștințelor, competențelor și abilităților profesionale)
- Tinerii sunt cei mai expuși atrofierii calificărilor din perspectiva faptului că peste un sfert dintre ei nu sunt încadrați pe posturi adecvate (pierderea unor competențe, abilități din cauza neutilizării lor pentru o perioadă)

Supra-calificare / sub-calificare față de nivelul postului

- Peste 20% dintre salariați se confruntă cu incompatibilitate semnificativă între pregătirea lor profesională și cerințele postului
- Agricultură este sectorul în care fenomenul angajării sub calificarea deținută este cel mai prezent (datorită transferului de mase mari de populație salariată calificată din alte domenii)
- Sectoarele din zona serviciilor - hoteluri și restaurantelor, comerț și intermediari financiare și imobiliare se află deasupra mediei naționale în privința salariaților încadrați pe posturi ce necesită calificare mai înaltă

Practicarea calificării obținute în școală:

- Mai puțin de jumătate (46%) dintre salariați mai practică în calificarea obținută în școală
- 22% și-au schimbat meseria pe parcursul carierei (mobilitate profesională – fenomen dezirabil în cazul unei forțe de muncă flexibile care răspunde evoluțiilor pieței)
- O treime dintre salariați nu și-au practicat niciodată calificarea cu care au ieșit din școală. Dintre aceștia: 36% pentru că nu și-au găsit un loc de muncă în calificarea obținută în școală, iar 15% fiindcă nu le-a plăcut.
- 50% dintre tinerii sub 30 ani nu au practicat niciodată în calificarea cu care au ieșit din școală
- Cca. 60% dintre cei cu studii superioare nu practică în calificarea cu care au ieșit din școală pentru că nu și-au găsit loc de muncă potrivit calificării lor.

Mobilitate între domenii de calificare:

- Domeniul cu cele mai multe ieșiri din ocupare: mecanic
- Domeniile cu cele mai multe intrări în ocupare: comerț și servicii
- Domeniul cu cele mai multe mișcări în interior: textile și pielărie

- Ocupațiile văzute de respondenți având cea mai mare căutare pe piață sunt din domeniile: electromecanică, construcții, electronică și automatizări

Schimbări la locul de muncă

- 20% dintre salariați s-au confruntat cu schimbări semnificative la locul de muncă de natură tehnologică și organizațională:
 - Industria extractivă și prelucrătoare, precum și transportul și depozitarea indică cele mai mari schimbări tehnologice
 - Intermedierea financiară, imobiliară și hoteluri sunt caracterizate de cele mai mari schimbări organizatorice
 - Cele mai multe de schimbări în cerințele posturilor sunt indicate de salariații firmelor din zona serviciilor.

Modalitățile de instruire la schimbarea locului de muncă

- 70% dintre salariați nu au avut acces la formare în ultimii 5 ani, dintre care 50% nu au urmat niciodată un curs de formare profesională
- Aproape 70% dintre cei care își schimbă meseria, dobândesc noile calificări prin calificare la locul de muncă și auto-instruire. Aceste forme de calificare nu reprezintă forme instituționalizate care să ofere o recalificare de calitate – este afectată performanța individuală.

Instruirea pentru noile tehnologii

- Peste 20% dintre salariați nu beneficiază de nici un fel de formare pentru noile tehnologii introduse la locul de muncă, pentru o treime din salariați, instruirea este asigurată de furnizorii de echipamente, iar 20% sunt instruiți la locul de muncă. În aceste condiții se poate aprecia că eficiența investiției în noile tehnologii este redusă.

Evoluții ale ocupării și mutații structurale privind ocupațiile în ultimii ani în România – date din cercetarea statistică la nivel național realizată de INSCMPS:

Creșteri ale populației ocupate în perioada dintre cele două recensăminte ale populației din 1992 și 2002, *la nivel național*, s-au înregistrat în următoarele subgrupe de ocupații (COR):

- agricultori și lucrători calificați în culturi vegetale (cu 555,9 mii persoane)
- conducători-patroni de societăți și întreprinderi mici (cu 140,6 mii persoane)
- personal de pază și ordine publică (cu 83,8 mii persoane)
- turnători, sudori, tinichigii-cazangii și alți lucrători în construcții metalice (77 mii persoane),
- montatori și reparatori de aparate și echipamente electronice și electrotehnice (65,4 mii persoane)
- muncitori necalificați în agricultură, silvicultură și pescuit (60,3 mii persoane)
- agenți comerciali și mijlocitori de afaceri (50,3 mii persoane)
- administratori și alți lucrători operativi în restaurante, cantine, pensiuni (cu 42,7 mii persoane).

Subgrupele la care s-au înregistrat, între 1992 și 2002, **cele mai mari scăderi ale populației ocupate** sunt:

- mecanici, montatori și reparatori de mașini și utilaje (669 mii persoane),
- agricultori și lucrători calificați în culturi vegetale și crescători de animale (550,1 mii persoane),
- conducători de mașini agricole și alte mașini de transportat și ridicat (237,4 mii persoane),
- forjori, matrișeri, reglari și asimilați (218,3 mii persoane),
- lucrători în industria textilă și confecții (179,8 mii persoane),
- tehnicieni în domeniul fizicii, chimiei și tehnicii (176,1 mii persoane),
- asamblori de mașini, echipamente și alte produse (173 mii persoane).

La nivelul regiunii Centru s-au înregistrat **creșteri** în grupele “lucrători operativi în servicii și comerț” (+33,5 mii), specialiști cu ocupații intelectuale (+16,6 mii). Cele mai mari **scăderi** s-au înregistrat în grupele “operatori la instalații și mașini” (46,9 mii), “meșteșugari și lucrători calificați” (-42,4 mii), urmați de “agricultori” (-19,4 mii – singura regiune în care numărul acestora a scăzut) și „muncitori necalificați” (-17,6 mii)

Studiul surprinde unele corelații interesante privind **dinamica intersectorială a ocupațiilor la nivel național**, după cum urmează

- creșterile de populație ocupată din grupa ocupațională „lucrători operativi în servicii, comerț și asimilați” s-au regăsit în principal în administrație publică (45,3%), tranzacții imobiliare (28,1%) și mai puțin în comerț (12,6%)
- Grupa „meșteșugari și lucrători calificați în meserii de tip artizanal, de reglare și întreținere a mașinilor și instalațiilor”, s-a redus în principal în industria prelucrătoare (84,5% din reducerea totală din cadrul grupei), dar a crescut în comerț, activitate hotelieră și de alimentație publică și energie electrică, termică, gaze și apă.

4.4 Proiecția cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu, la orizontul anului 2013

În 2005, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) realizat în cadrul Programului Phare TVET o proiecție pe termen lung (2013) a cererii și ofertei estimate la nivel regional și **judetean**, în trei scenarii de prognoză.

Proiecțiile cererii și ofertei până în 2013 sunt detaliate în **Anexa 5**. Estimările de mai jos sunt extrase din *scenariul mediu*.

Scenariul mediu prevede (valori estimate, comparativ 2013, față de 2002):

- **Diminuare a cererii** în: agricultură -11% (regiune - 18,5%), industria extractivă -7,3% (regiune -6%), administrație publică și apărare, învățământ.
- **Creșteri ale cererii** în: industria prelucrătoare 16,5% (regiune +13,2%), construcții 5,5%(regiune +24,5 %) și în majoritatea serviciilor: comerț 16,5% (regiune +25,6%); hoteluri și restaurante 11%(regiune +27,3%); transporturi, depozitare, comunicații 13,2% (regiune +21,3%); tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor 2,2% (regiune +15,9%)

În consecință se estimează în perioada 2002-2013:

- **Scăderi le ponderii în structura cererii** de forță de muncă în
 - agricultură
 - serviciile publice - administrație publică și apărare, învățământ, sănătate și asistență socială
- **Creșteri ale ponderii cererii de forță de muncă** în:
 - industria prelucrătoare (estimativ de la 34,7 la 37,2%), astfel încât în 2013 industria ar totaliza 40,6 % din cerere.
 - construcții (estimativ de la 5,6 la 7%).
 - comerț (de la 11,4 la 13,5 %)
 - hoteluri și restaurante (de la 2,3 la 2,7 %)
 - transport, depozitare, comunicații de la 5,1 la 5,8%.

Astfel, se estimează că în 2013 **serviciile** ar totaliza o cotă **40,9% din cerere**, în echilibru cu ponderea industriei de 40,6%, iar construcțiile 7% și agricultura 11,6%.

Considerând că structura ofertei ar rămâne constantă ca ponderi alocate pe activitățile din economie, s-a calculat o **proiecție a balanței cerere-ofertă**, după cum urmează⁸:

⁸ **NOTĂ:** proiecția ofertei nu ia în considerare migrarea internă și externă, și nici schimbările în structura de calificări ale cohortelor de absolvenți care vor intra pe piața muncii în următorii ani.

- **Excedent de forță de muncă** în agricultură 10,9 mii persoane la nivel de județ (regiune+ 44 mii) și în industria prelucrătoare + 6,8 mii la nivel regional în timp ce la nivelul județului Alba va fi o creștere de 16,5%.
- **Deficit de forță de muncă la nivelul județului Alba** în: *construcții* (unde cererea va fi în 2013 cu 1,1 mii mai mare decât oferta), *comerț* (cu 0,8 mii), *transporturi, depozitare, comunicații* (cu 0,7 mii), *hoteluri și restaurante* (cu 0,3 mii)

Concluziile autorilor studiului INCSMPS privind șansele absolvenților ÎPT

Analizele și prognozele privind evoluția pieței muncii conturează realitatea “dură” a unei piețe a muncii marcate de șomaj structural pe termen lung. Față de aceasta, șansele absolvenților pe piața muncii sunt condiționate de conștientizarea și valorificarea următoarelor **alternative pentru care trebuie să se bată**:

- să ocupe noile locuri de muncă care vor fi create prin creșterea economică
- să înlocuiască pe cei ce se pensionează (cererea înlocuită)
- să ia locul celor mai slab calificați, împinși în șomaj sau spre alte ocupații (cerere substituită)
- să-și creeze propriul loc de muncă

4.5 Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

4.5.1. Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă (BFM) 2009:

❖ **Rata de ocupare resurselor de muncă (conf. BFM)**

- Tendința de scădere a ratei de ocupare și de ușoară creștere a ratei de activitate a populației civile față de anul 2008. Ratele de activitate și de ocupare a populației civile sunt mai ridicate decât la nivel regional și național.

❖ **Șomerii înregistrați în evidențele AJOFM:**

- Rata șomajului (șomeri înregistrați) peste media regională și națională.
- Tendință generală descrescătoare a șomajului în 2010, după aproape o dublare în 2009 față de 2008 și a numărului și a ratei.
- Rata șomajului și numărul de șomeri mai mare pentru bărbați

4.5.2. Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile:

✚ In ultimul an (2009) se constată o **tendința de scădere a numărului populației ocupate(civile) in constructii , industrie și servicii, în paralel cu o foarte mică creșterea în agricultura, silvicultura și pescuit. Ca și pondere se constată aceeași tendință de scădere în constructii și industrie în paralel cu o creștere în servicii și agricultura față de anul 2008.**

✚ **Ierarhia sectoarelor economice** din punct de vedere al ocupării forței de muncă (populația ocupată civilă) în 2009: *serviciile (37,4%), agricultura (31,1%), industria (27,4%), construcții (4,2%)* .

✚ **Serviciile:**

- Primul loc în ierarhia ocupării la nivel județean (37,4%),
- Scădere constantă în ultimii 2 ani (față de 2007) atât în cifre absolute cât și ca pondere a ocupării în majoritatea activităților din cadrul sectorului. Cel mai mult au scăzut activitățile din tranzacțiile imobiliare.

✚ **Industria:**

- Are un trend descrescător , dar ponderea populației județului ocupate în industrie este mai mare decât media regională și media națională.
- Dependența de industria textilă a unei bune părți a populației ocupate în sistemul lohn, amenințată de restrângeri de activitate în viitor.

Agricultura:

- Reprezintă sectorul de activitate cu a doua pondere la nivel județean.
- Este în creștere în ultimii ani
- Ponderea ocupării în agricultură la nivel județean este peste media regională și media națională;

Construcțiile:

- 4,2%, tendință de creștere până în 2008 (dublarea în perioada 2002-2008 a populației ocupate în construcții la nivel județean) cu o mică descreștere în 2009.

4.5.3. Concluzii din previziunile privind cererea și oferta pe termen lung (2013):

Studiul realizat de INCSMPS în 2005 previzionează estimativ următoarele evoluții (2013 față de 2002):

➤ **Diminuare a cererii** în:

- agricultură
- industria extractivă,
- administrație publică și apărare, învățământ.

➤ **Creșteri ale cererii** în:

- industria prelucrătoare,
- construcții
- în majoritatea serviciilor:
 - comerț;
 - hoteluri și restaurante;
 - transporturi, depozitare, comunicații;
 - tranzacții imobiliare, închirieri, activități de servicii prestate în principal firmelor

4.5.4. Concluzii din analiza comparativă pe ocupații a șomajului și locurilor de muncă vacante înregistrate la AJOFM

Învățământ profesional și liceal tehnologic

Profilul dominant la nivel regional al cererii de forță de muncă: **mecanică, comerț, construcții, economic, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electric, electromecanic, electronică automatizări, industrie alimentară, materiale de construcții, silvicultură**

Domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție pe piața muncii: construcții, comerț, economic, turism și alimentație, industrie alimentară – tendință generală de creștere a locurilor de muncă vacante, numărul șomerilor în scădere sau cu evoluție fluctuantă, balanță locuri de muncă-șomeri pozitivă sau relativ echilibrată - atât pe ansamblul regiunii cât și în majoritatea județelor.

Mecanica este domeniul care înregistrează la nivel regional *un număr semnificativ de locuri de muncă vacante dar și de șomeri. Raportul locuri de muncă-șomeri rămâne deficitar*, cu tendință de ameliorare față de începutul perioadei analizate (2003-2007).

Similar cu mecanica, domeniile **electric și electromecanic** până în 2007 s-a înregistrat - la nivel regional și în majoritatea județelor - *o tendință de creștere a locurilor de muncă vacante și de scădere a numărului de șomeri*, raportul locuri de muncă-șomeri rămâne însă deficitar (cu tendință de ameliorare).

Industria textilă pare să se confrunte cu *dificultăți concretizate la nivel regional printr-o cerere de forță de muncă neacoperită în cea mai mare parte a intervalului de timp analizat la nivel regional și în majoritatea județelor, pentru ca la sfârșitul perioadei pe ansamblul regiunii locurile de muncă vacante să scadă semnificativ în majoritatea județelor, în paralel cu o creștere a numărului de șomeri.*

Fabricarea produselor din lemn cunoaște *evoluții contradictorii* la nivel regional, prin creșterea locurilor de muncă în paralel cu creșterea șomajului - pe ansamblul regiunii și în majoritatea județelor

Scoala postliceală

Domeniile **comerț, servicii, sănătate și asistență pedagogică, economic, informatică, construcții, instalații, arhitectură, sistematizare** – dinamica pozitivă la nivel regional și în majoritatea județelor: *tendință de creștere a locurilor de muncă și balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri.*

Învățământul superior

Pentru învățământul superior, *dintre grupele de ocupații cu număr semnificativ de locuri de muncă vacante la nivel regional, se desprind cu tendință de creștere a locurilor de muncă în paralel cu o evoluție în scădere sau fluctuantă a numărului de șomeri dar cu balanță favorabilă locuri de muncă-șomeri (în ordinea numărului de locuri de muncă vacante la nivel regional în 2007): **specialiști în informatică, ingineri constructori, specialiști în sistemul financiar, specialiști în administrația publică***

La aceștia se adaugă **inginerii mecanici** cu tendință de creștere a locurilor de muncă (cel mai mare număr de locuri de muncă vacante la nivel regional) *în paralel cu scăderea numărului de șomeri, dar cu balanță deficitară locuri de muncă-șomeri (cu tendință de ameliorare).*

Creșterea a locurilor de muncă vacante la nivel regional s-a înregistrat și pentru **economiști (exclusiv specialiști statisticieni și cei din sistemul financiar-bancar)** - cu cel mai mare număr de locuri de muncă la nivel regional în 2007 după mecanică, **juriști, ingineri electroniști în transporturi, poștă și telecomunicații**, în paralel însă cu o evoluție fluctuantă, contradictorie, de creștere a numărului de șomeri și raport nefavorabil locuri de muncă-șomeri.

NOTĂ: Criza economică care a debutat în ultima parte a anului 2008 a condus la o ruptură în evoluțiile care păreau să se profileze din analiza anilor anteriori cu privire la șomaj și locurile de muncă vacante. Din acest motiv, concluziile de mai sus, se limitează la evoluțiile anuale anterioare anului 2008. Deoarece în acest moment (aprilie 2009) seriile de date lunare colectate de la debutul crizei (septembrie 2008) sunt prea scurte pentru a permite extrapolarea unor tendințe în condițiile incertitudinilor actuale, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor șomajului și locurilor de muncă și actualizarea analizelor din acest capitol în toamna anului 2009 înainte de a se definitiva proiectul planurilor de școlarizare 2010-2011.

4.5.5. Proiecția ocupării și a deficitului de calificări pe termen scurt (concluzii din anchete)

Ancheta în întreprinderi, martie 2007 (Phare TVET 2004)

Circa un sfert din angajatorii chestionați la nivel regional s-au confruntat cu un **deficit de forță de muncă** în ultimele 6 luni premergătoare anchetei (locuri de muncă vacante neocupate: 9% din numărul total de salariați. Cel mai mare deficit: *construcții, hoteluri și restaurante, agricultură, industria prelucrătoare, transport depozitare, comunicații.*

Estimările angajatorilor investigați în martie 2007 sunt pesimiste cu privire la evoluția pe termen scurt (6 luni) a numărului de salariați, singurele sectoare în care aceștia anticipau o creștere ar fi sectorul hotelier și restaurante și tranzacțiile imobiliare și activități de servicii pentru firme, la care pe orizontul de 12 luni s-ar adăuga construcțiile și activitățile financiar bancare, precum și în sectorul public.

Circa 65 din angajatorii chestionați la nivel județean s-au confruntat cu un **deficit de forță de muncă** în ultimele 6 luni premergătoare anchetei, concretizat prin locuri de muncă vacante neocupate într-un procent de 0% din numărul total de salariați.

Ancheta în rândul angajatorilor, 13-24 febr.2006 (INCSMPS):

- Numărul de angajări în 2005 a depășit estimările angajatorilor
- Creșterea numărului de salariați în 2005 în cadrul IMM; scădere în firmele mari investigate
- Dificultăți mai mari pentru IMM în angajarea personalului adecvat
- Cele mai mari dificultăți în recrutarea de personal: firmele din textile-pielărie (domeniu cu cele mai mari fluctuații intrări-ieșiri de personal)

- Deficit de forță de muncă mai mic, comparativ cu alte regiuni (doar 4% din firmele investigate au avut locuri de muncă vacante mai mult de 3 luni, doar 2,5% mai aveau acest deficit la momentul anchetei)
- 6,4% din firmele interviewate la nivel regional au exprimat, cu privire la adecvarea angajaților la cerințele postului, nemulțumiri majore („nici unul” sau „mai puțin de jumătate din salariați”) - cel mai bun procent, comparativ cu celelalte regiuni. În cazul angajaților cu studii superioare procentul ajunge însă la 20% (!).
- Consolidarea încrederii angajatorilor în oportunitățile de dezvoltare a afacerii.
- Doar 34,5% din firmele investigate la nivel național au organizat cursuri de formare, mai puțin în cazul mici (16,7%), în comparație cu firmele mari (53%).

Ancheta la nivel național în rândul angajaților, 1-20 apr.2006 (INCSMPS):

- ✚ *Gradul ridicat de erodare a competențelor* fie din cauza neutilizării sau încadrării pe posturi neadecvate pregătirii (cei mai expuși sunt tinerii), fie datorită trecerii timpului (mai ales în cazul celor cu nivel scăzut de pregătire)
- ✚ *Gradul de adecvare a calificării la locul de muncă:*
 - peste 20% din salariați acuză incompatibilități între pregătirea profesională și cerințele postului
 - fenomenul de subcalificare față de cerințele postului: cel mai mult întâlnit în sectorul serviciilor (hoteluri și restaurante, comerț, intermediari financiare)
 - agricultura: sectorul în care lucrează cele mai multe persoane cu alte calificări
 - mobilitatea mare a forței de muncă: 22% și-au schimbat meseria/locul de muncă pe parcursul carierei, doar 46% mai practică în calificarea din școală
 - $\frac{1}{3}$ din salariați și 50% din tinerii sub 30 ani nu au practicat niciodată în calificarea obținută în școală (fie că nu au găsit un loc de muncă corespunzător calificării, fie că nu le-a plăcut)
 - cca. 60% din cei cu studii superioare nu practică în calificarea din școală pentru că nu au găsit un loc de muncă potrivit calificării
- ✚ *Schimbări la locul de muncă:*
 - 20% din angajați conștientizează schimbări semnificative de natură tehnologică și organizațională - cei mai mulți în sectorul serviciilor (mai ales de natură organizațională); cele mai multe schimbări tehnologice: în industrie, în transporturi și depozitare
- ✚ *Participarea redusă în programe de formare profesională:*
 - 70% dintre salariați nu au avut acces la formare în ultimii 5 ani, dintre care 50% nu au urmat niciodată un curs de formare profesională (!)
 - aproape 70% dintre cei care își schimbă meseria, dobândesc noile calificări prin calificare la locul de muncă și auto-instruire.
 - asimilarea noilor tehnologii se limitează, în mare măsură, fie la instruirea din partea furnizorilor de echipamente (1/3 din cazuri), fie la instruirii sumare la locul de muncă (20%), fie la auto-instruire (20%).

4.5.6. Concluzii din previziunile privind cererea și oferta pe termen lung (2013):

Studiul realizat de INCSMPS în 2005 previzionează estimativ următoarele evoluții (2013 față de 2002):

- **Diminuare a cererii** în: agricultură, industria extractivă, administrație publică și apărare, învățământ.
- **Creșteri ale cererii** în: industria prelucrătoare, construcții și în majoritatea serviciilor: comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor

Previziuni privind balanța cerere-ofertă pe sectoare de activitate în 2013:

- ❖ **Deficit de forță de muncă** în: construcții, comerț, sectorul transporturi, depozitare, comunicații și în hoteluri și restaurante
- ❖ **Excedent de forță de muncă** în agricultură și în industrie:

- ✚ **Agricultură:** balanță puternic excedentară, cu tendință de accentuare, datorată excedentului de populație ocupată în agricultură din prezent în raport cu cerințele de competitivitate și condițiile ce decurg din procesul de integrare în UE
 - Cantitativ: excedent estimat la nivelul regiunii de aproape **44 mii de persoane care vor trebui reorientate din agricultură spre alte activități.**
 - Calitativ: în următorii ani **agricultura va solicita mai puțină forță de muncă dar mult mai calificată.**
- ✚ **Industrie:** balanță excedentară, cu tendință de reducere treptată a excedentului.
 - În **industria prelucrătoare**, deși balanța va continua să fie defavorabilă ofertei de forță de muncă, creșterea cererii va conduce la o **reducere treptată a excedentului de forță de muncă**
 - În industria extractivă, se păstrează aproximativ constant excedentul actual cu ușoare creșteri după 2007.

IMPLICATIILE PENTRU ÎPT:

- **Scăderea ratei de ocupare, rata șomajului peste media la nivel național, șomajul ridicat al șomajului tinerilor și șomajul de lungă durată** - obligă sistemul de ÎPT la:
 - anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii
 - acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor
 - abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți
 - implicarea în programele de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă, în special în cele privind oferirea unei noi calificări tinerilor care nu și-au găsit un loc de muncă după absolvirea școlii.
 - parteneriate active cu agenții economici, Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar.
- **Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă** - în contrast cu nevoile de formare în creștere (pentru întreprinderi, salariați, șomeri), decurgând din mobilitatea ocupațională accentuată de procesele de restructurare a economiei, nevoile de actualizare și adecvare competențelor la cerințele în schimbare la locul de muncă, etc. - oferă școlilor oportunitatea unei implicării active ca furnizori de formare pentru adulți, având în vedere:
 - creșterea nivelului de calificare a capitalului uman și formarea de noi competențe pentru adaptarea la schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi
 - adecvarea calificării cu locul de muncă
 - reconversia profesională în funcție de nevoile pieței muncii
 - recunoașterea și valorificarea în experienței profesionale și a competențelor dobândite pe cale formală și informală
 - diversificarea ofertei de formare și adaptarea la nevoile grupurilor țintă: ex. programe de formare la distanță, consultanță, etc.
- **Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional și prognozele privind cererea și oferta pe termen lung** - trebuie avute în vedere pentru:
 - Planificare strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS)⁹
 - Identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare rezultate din prognoză
 - Planurile de școlarizare trebuie să reflecte ponderea crescută a serviciilor, nevoile în creștere în construcții, calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv (cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii), prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală.
- **Prioritățile strategice sectoriale pentru agricultură și dezvoltarea rurală** vizează modernizarea a agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural.
Implică din partea școlilor din domeniu, în parteneriat toți cu factorii interesați:

⁹ PRAI – Plan regional de acțiune pentru învățământul profesional și tehnic

PLAI – Plan local de acțiune

PAS – Plan de acțiune al școlii (plan de dezvoltare instituțională adaptat pentru ÎPT)

- Pregătirea tinerilor pentru exploatarea eficientă a potențialului agricol – presupune creșterea nivelului de calificare (nivel 3, competențe integrate pentru exploatarea și managementul fermei, procesarea primară a produselor agro-alimentare)
 - Diversificarea ofertei de calificare având în vedere: agricultura ecologică, promovarea agroturismului, a meșteșugurilor tradiționale, valorificarea resurselor locale prin mica industrie și dezvoltarea serviciilor
 - Implicarea în programe de formare continuă pe două componente:
 - formarea competențelor necesare unei agriculturi competitive
 - reconversia excedentului de forță de muncă din agricultură spre alte activități
- **Decalajele privind nivelul de educație în mediul rural față de urban - obligă la:**
- Măsuri sistemice pentru creșterea generală a calității învățământului rural
 - Asigurarea accesului egal la educație în condiții de calitate
 - Măsuri de sprijin pentru continuarea studiilor de către elevii din mediul rural și din categorii defavorizate economic și social.

5.Învățământul profesional și tehnic din Judetul Alba

5.1 Contextul de politici pentru educație și formare profesională

5.1.1 Contextul european

Educația și formarea profesională, în strânsă legătură cu politicile de ocupare a forței de muncă, constituie una dintre componentele prioritare ale politicilor și programelor UE.

În cele ce urmează, sunt prezentate câteva dintre principalele repere care definesc aceste politici.

Tratatul de la Amsterdam¹⁰:

- Așează **politicile de ocupare în centrul agendei comunitare** (v. Titlul VIII al Tratatului -“ocuparea”)
- Declară **promovarea ocupării** ca "**problemă de preocupare comună**" a statelor membre (v. Art. 2 al Tratatului asupra Comunității Europene)
- Introduce **acțiuni coordonate** în cadrul politicilor de ocupare
În condițiile în care responsabilitatea combaterii șomajului revine statelor membre, acestea decid să acționeze pe baza unei **strategii comune** ("*Common guidelines*"), având ca **obiectiv**:

<<Promovarea unei forțe de muncă calificate, bine pregătite și adaptabile și a unei piețe a muncii care să răspundă schimbărilor din economie">>

Procesul Luxemburg¹¹:

Începând cu anul 1998, statele membre ale UE adoptă un prim set de orientări care să ghideze politicile de ocupare, definind cei **4 piloni** ai strategiei comune de ocupare. Aceiași piloni se regăsesc începând cu anul 2002 și în Planul Național de Ocupare al României:

PILONUL I: Capacitatea de ocupare a forței de muncă (*Employability*):

¹⁰ Tratatul de la Amsterdam: document semnat de șefii de stat și de guvern din UE la 2 oct.1997 și intrat în vigoare la 1 mai 1999. Completează și consolidează tratatele anterioare asupra CE și UE (Paris 1951, Roma 1957, Maastricht 1992). Este considerat o schiță a principalelor probleme comunitare.

¹¹ La întâlnirea de la Luxemburg, ("Jobs Summit") din noiembrie 1997, fără să mai aștepte ratificarea formală a tratatului de la Amsterdam (intrat în vigoare ulterior la 1 mai 1999), statele membre au decis să prezeze în direcția adoptării unei **Strategii Comune de Ocupare** ("European Employment Guidelines") și s-a convenit asupra unui ciclu anual de implementare și revizuire (care acum este cunoscut ca *Procesul Luxemburg*)

- Vizează creșterea capacității de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă

PILONUL II: Antreprenoriat (*Entrepreneurship*):

- Măsuri pentru facilitarea demarării și derulării unei afaceri și pentru crearea a noi locuri de muncă

PILONUL III: Adaptare (*Adaptability*):

- Vizează capacitatea de adaptare a forței de muncă și a relațiilor de muncă (prin noi forme flexibile), a mediului organizațional din întreprinderi la o lume în rapidă schimbare

PILONUL IV: Șanse egale (*Equal opportunities*):

- Are în vedere accesul egal la slujbe pentru bărbați și femei, tratamentul egal în întreprinderi, combaterea discriminărilor în ocupare

Consiliul European de la Lisabona (martie 2000)

Adoptă **obiectivul strategic al UE pentru anul 2010**, de a deveni **“cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă cu locuri de muncă mai bune și mai multe și o mai mare coeziune socială”**

Coerent cu acesta, concluziile Consiliului European de la Lisabona stabilesc **noile competențe de bază pentru toți** (pe lângă cele "tradiționale"- de citire, scriere și calcule de bază):

- deprinderile din domeniul tehnologiei informatice (“competențele digitale”)
- limbile străine
- cultura tehnologică
- spiritul antreprenorial
- competențele sociale

Consiliul European de la Feira (2001)

Invită statele membre “să identifice strategii coerente și măsuri pragmatice cu scopul de a stimula **învățarea permanentă**, la nivel individual și instituțional”

Memorandum asupra învățării permanente: (octombrie 2000)

Prin acest document, Comisia Europeană lansează **6 mesaje cheie**:

Noi competențe de bază pentru toți

Realizarea de investiții superioare în resurse umane

Încurajarea inovației în predare și învățare

Valorificarea învățării

Regândirea orientării și consilierii

Să apropiem învățarea de domiciliu

“Procesul Barcelona” (inițiat prin Consiliul European de la Barcelona din 2002)

Implementează un program de lucru detaliat pe baza celor **3 obiective strategice** pentru sistemele educaționale și de formare profesională din Europa, în perspectiva anului 2010:

1. **îmbunătățirea calității și eficienței** sistemelor educaționale și de formare profesională
2. **facilitarea accesului** tuturor în sistemele educaționale și de formare profesională:
3. **transparența** sistemelor europene de educație și formare

„Procesul Copenhaga” (inițiat la Conferința Europeană a Miniștrilor Educației, din noiembrie 2002):

Participanții la Conferință (miniștrii educației din țările membre și din țările candidate și reprezentanți ai partenerilor sociali din Europa) au adoptat “Declarația de la Copenhaga” structurată în 4 teme prioritare:

- **întărirea dimensiunii europene** în educație și formare profesională
- **creșterea transparenței** sistemelor de educație și formare profesională

- **recunoașterea competențelor și a calificărilor**
- **asigurarea calității** în educație și formare profesională

Indicatorii europeni în educație pentru 2010 („Benchmarks”)

Concluziile Consiliului European din 21-23 martie 2003, adoptate apoi de Consiliul UE (5-6 mai 2003) la recomandarea Comisiei Europene, propun un **set comun de indicatori de referință („Benchmarks”)** pentru îmbunătățirea sistemelor de educație în țările membre ale UE (ținte pentru 2010):

- rata medie în UE a abandonului școlar timpuriu: să nu depășească 10%
- cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fi absolvit cel puțin învățământul secundar superior
- procentul analfabetismului funcțional la tinerii de 15 ani să scadă cu cel puțin 20% față de anul 2000
- în 2010 media în UE privind participarea la formarea continuă să fie de cel puțin 12,5% din populația adultă (grupa de vârstă 25-64 ani)
- numărul absolvenților de matematică, științe și tehnologie în UE să crească până în 2010 cu cel puțin 15% și eliminarea oricăror decalaj între sexe în aceste domenii

În Comunicatul de la Maastricht (14 decembrie 2004) privind viitoarele priorități ale cooperării europene consolidate în domeniul formării profesionale (VET), miniștrii responsabili pentru VET din cele 32 de țări, partenerii sociali europeni și Comisia au convenit să acorde prioritate elaborării unui **Cadru European al Calificărilor** flexibil și deschis, bazat pe achizițiile procesului de învățare, care să devină o referință comună în sprijinul facilitării recunoașterii și transferabilității calificărilor.

Comunicatul de la Helsinki (05 decembrie 2006) vizează atractivitatea și statutul profesiei de profesor, accesul la educație și flexibilizarea rutelor de pregătire profesională.

Se află în pregătire Comunicatul de la Bordeaux (27 noiembrie 2008) pe baza analizei unui set de indicatori și benchmarks.

Strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă- cadrul general a fost adoptat la Consiliul European din 25-26 martie 2010 și definitivat la Consiliul European din 17 iunie 2010.

Prioritățile strategiei vizează:

- **creștere inteligentă:** dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare
- **creștere durabilă:** dezvoltarea unei economii mai competitive, eficiente în dezvoltarea resurselor și ecologice
- **creștere inclusivă:** rată de ocupare, coeziune economică și socială.

Țintele strategiei 2020 vizează:

- creșterea ratei de ocupare a populației 20-64 ani, de la 69% în prezent, la peste 75%
- alocarea a 3% din PIB pentru Cercetare-Dezvoltare
- rata abandonului școlar timpuriu maxim 10%; cel puțin 40% din tineri (30-34 ani) să fie absolvenți de învățământ terțiar
- ” 20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990
- reducerea cu 25% a populației aflate sub pragul de sărăcie.

Principalele inițiative ale strategiei 2020 le reprezintă ”Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă” și ”Tineretul în mișcare”.

Măsuri la nivelul statelor membre (selecție):

- *Promovarea și monitorizarea implementării efective a rezultatelor dialogului social*

- Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul educației și lumea muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei de educație și formare profesională
- Implementarea Cadrului European al Calificărilor (EQF); Cadrul Național al Calificărilor corelat cu EQF
- Asigurarea dobândirii și recunoașterii, prin învățământul general, profesional și superior și prin formarea adulților, inclusiv pe cale non-formală sau informală, a competențelor cerute pentru angajare în formarea continuă și pe piața muncii.

Linii de acțiune principale:

☒ Dezvoltarea de sisteme educaționale și de formare moderne care să asigure competențe-cheie și excelență

- Investiții mai mari, mai țintite și durabile în educație și formare; asigurarea celui mai bun randament al resurselor publice; diversificarea surselor de finanțare
- Consolidarea acțiunilor pentru reducerea abandonului școlar timpuriu
- Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere profesională: informații de bază pentru planificarea carierei (informații ref. la parcursurile educaționale și de formare, oportunități de angajare); acțiuni de îmbunătățire a imaginii sectoarelor și profesiilor cu potențial de angajare.
- Promovarea învățării și predării de calitate
- Accentul pe competențele cheie pentru economia și societatea bazată pe cunoaștere, de ex. a învăța să înveți, comunicarea în limbi străine, competențele antreprenoriale, TIC, învățarea online, competențele în domeniul matematicii (inclusiv competențele numerice) și științelor;
- Comisia va prezenta în 2011 o Comunicare privind competențele în sprijinul învățării de-a lungul vieții, care va include propuneri de elaborare a unui limbaj comun între sistemul educațional și sectorul profesional (Taxonomia europeană pentru aptitudini, competențe și profesii - ESCO).
- Creșterea atractivității, ofertei și calității EFP VET: conform proiecțiilor, cca. 50 % din totalul locurilor de muncă din 2020 vor fi pt. calificări de nivel mediu rezultate din programe de educație și formare profesională.
- Promovarea experienței timpurii la locul de muncă ca factor esențial pentru pentru facilitarea intrării pe piața muncii și orientarea carierei: programe de tip ucenicie și stagii de practică de calitate.
- Propunerea unui cadru de calitate pentru stagii, inclusiv abordarea obstacolelor juridice și administrative ale stagiilor transnaționale. Sprijinirea unui acces mai bun și a unei participări mai bune la stagii de bună calitate, inclusiv prin încurajarea întreprinderilor să ofere locuri pentru stagii și să devină bune întreprinderi-gazdă (de exemplu, prin etichete de calitate sau premii), precum și prin acorduri între parteneri sociali și ca parte a politicii de responsabilitate socială a întreprinderilor (RSI).
- Facilitarea parcursurilor și permeabilității dintre EFP și învățământul superior, inclusiv prin dezvoltarea unor cadre naționale de calificare și prin menținerea unor parteneriate strânse cu sectorul profesional.
- Extinderea oportunităților de învățare non formală și informală; recunoașterea și validarea acestor tipuri de învățare

☒ Promovarea atractivității învățământului superior pentru economia bazată pe cunoaștere:

- Mărirea proporției tinerilor care urmează un program de studii superioare sau echivalent;
- Îmbunătățirea calității, atractivității și capacității de adaptare a învățământului superior;
- Ameliorare cantitativă și calitativă a mobilității și a capacității de inserție profesională

☒ Susținerea unei dezvoltări puternice a învățării transnaționale și a mobilității profesionale pentru tineri

- Promovarea mobilității tinerilor în scop educațional: obiectivul ca până în 2020 toți tinerii din Europa să poată avea posibilitatea de a și petrece în străinătate o parte din timpul alocat parcursului educațional, inclusiv prin formare la locul de muncă;
- Promovarea mobilității profesionale a tinerilor

☒ Măsuri de reducere a șomajului și de sprijinire a încadrării în muncă a tinerilor:

- Sprijin pentru obținerea primului loc de muncă și începerea unei cariere.
- Comisia va stabili o monitorizare sistematică a situației tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare pe baza unor date comparabile la nivelul UE, ca sprijin pentru elaborarea politicilor și pentru învățarea reciprocă în acest domeniu.
- Se recomandă Statelor membre asigurarea faptului că toți tinerii sunt încadrați în muncă, își continuă studiile sau fac parte dintr-un program de activare *în termen de patru luni de la absolvirea școlii*, ca parte a unei „garanții pentru tineret”.

☒ Sprijinirea tinerilor cu risc

☒ Susținerea tinerilor antreprenori și a activităților independente

Priorități ale formării profesionale:

1. Utilizarea instrumentelor și mecanismelor europene din domeniul educației și formării profesionale, care are ca scop îmbunătățirea transparenței calificărilor și promovarea mobilităților. Măsurile prin care se urmărește realizarea scopului propus vizează:

- realizarea instrumentelor necesare implementării mecanismelor care privesc EQF și EQVET;
- îmbunătățirea coerenței diferitelor instrumente.

2. Îmbunătățirea calității și atractivității educației și formării profesionale având ca scop creșterea atractivității, accesibilității și a calității care vor permite VET să aibă un rol important în politicile educaționale și strategiile privind învățarea pe parcursul întregii vieți în vederea realizării următoarelor obiective:

a). Promovarea simultană a echității afacerilor, competitivității și inovării

b). Facilitarea posibilității ca cetățenii să poată dobândi acele competențe necesare schimbării unui loc de muncă, exercitarea cetățeniei active și a dezvoltării personale.

Măsurile prin care se urmărește realizarea scopului propus vizează:

- grupurile dezavantajate în risc de marginalizare (cei care părăsesc timpuriu școala și care au nivel de calificare scăzut), eliminarea oricărei forme de discriminare în ceea ce privește accesul și participarea la VET, promovarea VET în rândul elevilor, părinților adulților și îmbunătățirea consilierii și orientării pe parcursul vieții
- sistemul VET: promovarea inovării și creativității în VET, îmbunătățirea permeabilității sistemului și a continuării învățării prin VET în învățământul superior, promovarea participării în ENQAVET, dezvoltarea profilului profesional al actorilor implicați în VET (profesori, formatori, consilieri), fundamentarea politicilor VET pe date relevante și rezultate ale cercetărilor prin: anchete, date statistice relevante pentru evaluarea și monitorizarea progresului care să permită și comparabilitatea între țări.

3. Creșterea corelării ofertei VET cu cererea pieței muncii având ca scop adaptarea politicilor VET la cerințele pieței muncii și implicarea partenerilor sociali pentru securizarea dezvoltării carierei și creșterea competitivității.

Măsurile prin care se urmărește atingerea scopului propus vizează:

- dezvoltarea instrumentelor de planificare anticipativă focalizate asupra locurilor de muncă și a competențelor;
- corelarea VET cu piața muncii;
- creșterea mobilității persoanelor participante la cursuri de formare bazate pe învățare la locul de muncă având în vedere, în particular, formarea profesională inițială;
- creșterea contribuției învățământului superior la învățarea pe tot parcursul vieții și integrare europeană.

4. Eficientizarea guvernănei procesului Copenhaga și cooperării în VET având ca scop consolidarea eficienței Procesului Copenhaga și asigurarea coerenței politicilor specifice VET, învățământul secundar teoretic și învățământul superior.

Măsurile prin care se urmărește realizarea scopului propus vizează:

- îmbunătățirea cooperării europene în VET ;
- asigurarea implementării și monitorizării Procesului Copenhaga;
- creșterea vizibilității procesului Copenhaga
- consolidarea schimburilor de experiență și a cooperării cu țările terțe și organizațiile internaționale.

5.1.2 Contextul național

Programul național de reformă(2011-2013) PROIECT

Traectoria proiectată a ponderii tinerilor absolvenți de învățământ terțiar

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020
Indicator(%)	17,61	18,41	19,4	20,25	21,3	22,17	26,7

Măsuri – cheie pentru atingerea țintei naționale:

- I. **Descrierea în termeni de competențe a 350 programe de studiu** și corelarea acestora cu calificările de pe piața muncii prin definitivarea Cadrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior(CNCIS) și racordarea acestuia la Cadrul European al Calificărilor în Învățământul Superior.(EHEQF).
- II. **Adaptarea învățământului superior la cerințele pieței muncii** prin: realizare unui Studiu național de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților din învățământul superior, operaționalizarea Registrului Matricol Unic și prin implementarea unor proiecte POS DRU de formare a cadrelor didactice și studenților în scopul dobândirii de competențe cerute pe piața forței de muncă.

Legea Educației Naționale-Nr.1/2011

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

SECȚIUNEA a 6-a - Învățământul liceal

- Art. 31. (7)Unitățile de învățământ în care se organizează filiera tehnologică sau vocațională a liceului sunt stabilite de inspectoratele școlare, cu consultarea autorităților administrației publice locale, având în vedere tendințele de dezvoltare socială și economică precizate în documentele strategice regionale, județene și locale.
- ART. 32. (1) Învățământul liceal tehnologic și vocațional se poate organiza în cadrul liceelor din filiera tehnologică sau vocațională, pentru calificări din Registrul național al calificărilor, actualizat periodic, în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale.
- Art. 95. (1) o. (Atribuțiile inspectoratelor școlare) înaintează spre avizare Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului rețeaua școlară din raza lor teritorială propusă de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu politica educațională, a documentelor strategice privind

dezvoltarea economică și socială la nivel regional, județean și local, după consultarea unităților de învățământ, a operatorilor economici și a partenerilor sociali interesați;

Strategia Națională pentru dezvoltare Durabilă - Educația și formarea profesională – Orizont 2013

- ❖ **Obiectiv național:** : Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și inclusivă a 1,65 milioane persoane.
 - Dezvoltarea durabilă – temă orizontală în programele sectoriale 2007-2013 și integrată în obiective specifice ale POSDRU
 - Înternalizarea în sistemul de educație și formare profesională a principiilor și obiectivelor dezvoltării durabile ca element integrator al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale în lumea modernă
 - Educația pentru dezvoltare durabilă, în toate programele de pregătire, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului și de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale buneii guvernări și statului de drept.
 - Conținuturi tematice transversal integrate în sisteme educaționale formale, non-formale și informale pe 3 dimensiuni: socio-culturală, ambientală și economică

Strategia Națională pentru dezvoltare Durabilă - Educația și formarea profesională – Orizont 2020

- ❖ **Obiectiv național:** Atingerea nivelului mediu de performanță al UE-27 în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010
- **Directii strategice de actiune:**
 - Restructurarea ciclurilor de învățământ și redefinirea programelor de pregătire în funcție de nivelurile de referință agreeate pentru Cadru Național al Calificărilor, astfel încât să fie asigurate transparența sistemului care sprijină învățarea pe tot parcursul vieții precum și mobilitatea ocupatională.
 - Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, având la bază managementul cunoașterii; crearea rețelelor de cooperare care să includa parteneriatele public-privat în condițiile descentralizării sistemului de învățământ și al autonomiei universitare;
 - Profesionalizarea managementului educațional și a guvernanței prin formarea resurselor umane pentru leadership eficient, pentru promovarea atitudinilor participative, proactive și anticipative și prin dezvoltarea competențelor specifice, acordând aceeași prioritate celor sociale și personale.
 - Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. Până în 2020 - acces real la centre de validare a competențelor dobândite în asemenea contexte
 - Diversificarea ofertei educaționale non-formale și informale. Cuprinderea în sisteme de învățare permanentă: minimum 15% din grupa de vârstă 25-64 ani.
 - Accentuarea pregătirii tinerilor pentru învățare pe tot parcursul vieții și capacitate de a se adapta competitiv pe piața muncii din UE.
 - Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/studentilor
 - Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate.

- Extinderea cooperării internaționale prin programe și proiecte europene, bilaterale, transfrontaliere

Strategia Națională pentru dezvoltare Durabilă - Educația și formarea profesională – Orizont 2030

- **Obiectiv național:** Situarea sistemului de învățământ și formare profesională la nivelul performanțelor superioare din UE-27; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități
- **Directii strategice/priorități:**
 - Principiile și practicile dezvoltării durabile - încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale.
 - Eficiența internă și externă a sistemului de educație va fi în continuare obiectivul principal.
 - ❑ Invățarea eficientă va rămâne o prioritate;
 - ❑ Formele și metodele de predare vor fi caracterizate prin diversitatea și flexibilitatea abordărilor pedagogice și se vor concentra pe formarea deprinderii de a acumula cunoștințe utile și a capacității de a aplica aceste deprinderi într-un spectru larg de domenii;
 - ❑ Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional precum a relevanței acestuia pe piața muncii se va alinia la procedurile de benchmarking adoptate în UE și la cele mai bune practici existente pe plan mondial. Eficiența internă și externă a sistemului de educație va fi în continuare obiectivul principal.
 - Extinderea în continuare a cooperării internaționale .

Asistența UE pentru reforma învățământului profesional și tehnic

Sistemul ÎPT/TVET din România se află într-un proces de reformă continuă, care a fost inițiată în 1996 cu sprijinul programului Phare VET RO 9405. Proiectele dezvoltate în cadrul ÎPT în perioada de preaderare, au beneficiat de asistența acordată de UE prin programul multianual PHARE componenta TVET¹² atât pentru infrastructura școlară cât și pentru dezvoltarea instituțională. Din Regiunea Centru au beneficiat 25 de școli (4 din județul Alba) începând cu Programul Phare 2001 și 11 școli selectate pentru Programul Phare 2004-2006¹³.

Programul operațional sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU)

În perioada 2007-2013, România, ca Țară membră a Uniunii Europene, va primi pentru dezvoltarea resurselor umane importante fonduri europene accesibile prin proiecte, care vor avea două direcții principale de acțiune: educația și formarea profesională și piața muncii.

Pentru domeniul Resurse Umane, România a elaborat documentul programatic Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (**POS DRU**) prin care stabilește strategia de dezvoltare a resurselor umane și implicit prioritățile identificate în acest domeniu.

Obiectivul general al POS DRU îl reprezintă dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității pe piața muncii, prin promovarea egalității de șanse pentru învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive care vor conduce, până în 2015, la integrarea sustenabilă pe piața muncii a 1.650.000 persoane.

¹² TVET: abrevierea din lb. engleză - Technical and Vocational Education and Training (învățământ profesional și tehnic)

¹³ Pentru detalii www.tvet.ro

Obiectivele specifice ale POS DRU sunt:

- promovarea educației și formării inițiale și continue de calitate, incluzive pentru învățământul universitar și cercetare;
- promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea calității și productivității muncii;
- facilitarea inserției pe piața muncii a tinerilor și șomerilor pe termen lung;
- dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive;
- promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv din zonele rurale;
- îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare;
- facilitarea accesului la educație și piața muncii a grupurilor vulnerabile.

POS DRU cuprinde pentru perioada 2009-2013, următoarele axe prioritare relevante pentru dezvoltarea educației și formării profesionale continue:

Axa Prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

- a) Accesul la educația inițială și la formarea profesională de calitate;
- b) Învățământ superior de calitate;
- c) Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare;
- d) Asigurarea calității în formarea profesională continuă (FPC)
- e) Educația superioară în sprijinirea sectorului de cercetare.

Axa Prioritară 2. Conectarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii

- a) Tranziția de la școală la viața activă;
- b) Prevenirea și combaterea părăsirii timpurii a școlii;
- c) Acces și participare la FPC.

În județul Alba se află în implementare 3 proiecte finanțate din FSE prin POSDRU proiecte care vizează îmbunătățirea calității pregătirii practice a elevilor prin instruire practică de calitate și prin firme de exercițiu.

Alte Programe Operaționale care au relevanță pentru educație și formare profesională:

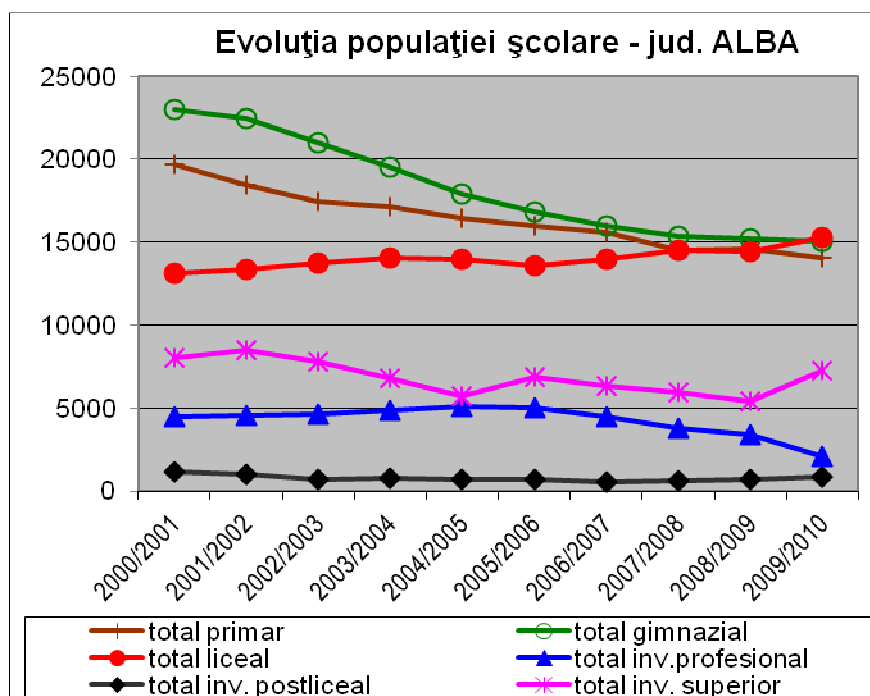
- Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (**POS CCE**) care în cadrul Axei prioritare 3 : Tehnologia Informației și Comunicării (TIC) pentru sectoarele privat și public permite susținerea unităților școlare pentru construirea de rețele broadband pentru școli primare, gimnaziale și licee.
- Programul Operațional Regional 2007-2013 (**POR**), care în cadrul Axei Prioritare 2: Îmbunătățirea infrastructurii sociale, permite reabilitarea /modernizarea/dezvoltarea/ echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a celei pentru formare profesională continuă

5.2. Indicatori de context specifici

5.2.1 Contextul demografic și populația școlară

Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în **capitolul 2**, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vârstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației. Pentru orizontul de planificare 2013, cele mai severe concluzii rezultate din prognozele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vârstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației (v. cap.2.2). Cele mai afectate vor fi **efectivele din grupa de vârstă 14-18 ani** (care includ elevii de liceu / școala de arte și meserii) – **scădere prognozată de 36.7% la nivel regional pentru perioada 2005-2015**.

Fig.5.1

Sursa: date furnizate de INS

Dinamica populației școlare la nivel județean în perioada 2000 – 2009, indică scăderi importante de efective în învățământul primar – 28.5%(-21.4% la nivel regional) și gimnazial – 34,5% atât la nivel județean cât și nivel regional.

Deși efectivele totale de elevi au crescut în liceu +16,4% (+12,9% la nivel regional), în învățământul profesional, până în 2006 efectivele au crescut + 13,06% (+11,4% la nivel regional), înregistrând în ultimii trei ani o tendință de scădere, după un maxim în 2004/2005 . - se poate aprecia că *reducerea severă constatată cu privire la populația școlară din învățământul gimnazial începe să se repercuteze direct în asupra intrărilor în ÎPT*

Au scăzut semnificativ efectivele în învățământul postliceal (-29,3%) în paralel cu o creștere în învățământul superior din regiune (+96,8%).

Repartizarea pe sexe a populației școlare în anul școlar 2009-2010(v.anexa 6a) indică pentru prima dată în perioada analizată o pondere mai mare a băieților în învățământul liceal 52,1%(50,6% la nivel regional).Pentru toate grupele de vârstă ponderea băieților este mai mare cu excepția învățământului postliceal pentru care ponderea fetelor

este mai mare 81,6% (70,1% la nivel regional) și a învățământului superior: 59,1% (56,5% la nivel regional). În învățământul profesional predomină băieții 63,2% (62,5% la nivel regional).

5.3 Indicatori de intrare pentru perioada 2003 – 2009

5.3.1 Numărul de elevi care revin unui cadru didactic

Acest indicator, *calculat prin raportare la numărul de norme didactice*, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. *Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.*

Fig. 5.2

Sursa: ISJ, din situația statistică

An școlar la început de an școlar (SSIAS).	Nivel învățământ	Regiune	AB
2004/2005	înv. profesional	12,54	15,84
	liceu	13,79	14,27
2005/2006	înv. profesional	13,15	13,24
	liceu	13,52	14,08
2006/2007	înv. profesional	12,88	10,32
	liceu	14,13	14,01
2007/2008	înv. profesional	12,99	11,46
	liceu	12,23	12,94
2008/2009	înv. profesional	10,59	11,45
	liceu	13,00	12,63
2009/2010	înv. profesional		10,10
	liceu		13,75

Valorile din tabelul de mai sus pentru învățământul profesional includ, în funcție de anul de referință: școala de arte și meserii (începând din 2003-2004), respectiv școala profesională și școala de ucenici și școala de arte și meserii (clasele în lichidare). Indicatorul pentru liceu cuprinde toate filierele (nu este evidențiat distinct pentru liceul tehnologic).

La nivelul județului, **raportul număr elevi / număr profesori (norme didactice)** în anul 2009/2010 este 13,75 la liceu și 10,10 în învățământul profesional.

Din analiza evoluției indicatorului în perioada analizată, se deduce la nivelul județului o evoluție fluctuantă: scăderea numărului de elevi raportat la numărul de norme didactice în învățământ profesional, de la 15.84 la 10,32 în perioada 2004 -2006 urmată de o ușoară creștere în 2007(la 11,46) și de scădere în perioada 2008-2010 de la 11,45 la 10,10. În învățământul liceal se înregistrează o reducere a numărului de elevi/ număr profesori de la 14,27 la 12.63 în perioada 2004-2009. Acest lucru demonstrează rolul planificării strategice în stabilirea anuală a planului de școlarizare. În anul școlar 2009/2010 se constată o creștere a nr. de elevi/profesor la 13,75.

5.3.2 Resursele umane din ÎPT.

Evoluția normelor didactice pentru profesorii de discipline tehnologice și maiștrii instructori din ÎPT, din perspectiva ponderii cadrelor didactice calificate respectiv titulare este prezentată sintetic, diferențiat pe medii rezidențiale, în *Anexa 6d*.

Ca o concluzie generală, în anul școlar 2010 – 2011 **gradul de acoperire cu profesori calificați este bun** (96,98%). Același lucru se constată și pentru maiștrii instructori calificați: 95,16% dintre norme fiind acoperite de către aceștia. Se constată o creștere în ultimii 2 ani analizați în ceea ce privește **acoperirea cu titulari** a posturilor: 81,49% în 2010-2011 față de 73,88% în anul 2008-2009 în cazul profesorilor și 83,62% față de 77,63% în cazul maiștrilor instructori pentru aceeași perioadă analizată. În ultimii 2 ani analizați ponderea suplinitoilor a scăzut atât pentru profesori cât și în cazul maiștrilor instructori. Dacă în anul școlar 2008-2009 24,99% dintre profesori erau suplinitori calificați s-a ajuns ca în 2010-2011 doar 15,49% dintre norme să mai fie acoperite de profesori suplinitori. Același trend descrescător se înregistrează și în cazul maiștrilor instructori suplinitori (11,51% în 2010-2011 față de 14,45% în 2008-2009). Ponderea suplinitoilor este mai mare în unele domenii cum ar fi: profesori și maiștri în comerț/turism și alimentație, construcții, industrie alimentară, agricultură/veterinar/zootehnie, electronică și automatizări, etc. – situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de **adaptare din partea profesorilor**. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât *competențele metodice* cât și *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație¹⁴ obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și în vederea facilitării restructurării ofertei școlare, cum ar fi

- facilitarea mobilității în cadrul sistemului (reglementări mai flexibile pentru încadrarea profesorilor (pe domenii/specializări mai largi), sprijin pentru a 2-a specializare prin studii postuniversitare (similar componentei 1.2 din Programul pentru învățământul rural – Banca Mondială)
- programe de formare continuă pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului)

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

5.3.3 Resurse materiale și condiții de învățare.

Informațiile colectate de la IJ evidențiază următoarele aspecte privind condițiile de învățare:
Condiții de siguranță, igienă și confort pentru elevi:

Din cele 19 de școli cu clase în ÎPT la nivel județean:

- Toate au obținut autorizație sanitară de funcționare în 2010/2011.
- 95 % au realizat evaluarea riscului la locul de muncă în școală
- Amenajări pentru accesul persoanelor cu dizabilități: 74% au rampe de acces dar numai 42% au grupuri sanitare adaptate pentru persoanele cu dizabilități

¹⁴ 55.1 mii pers. (5,4% din totalul populației ocupate civile la nivel regional în 2006), conf. datelor din Anuarul statistic 2007.

Asigurarea cel puțin a dotării minime necesare :

Toate cele 19 școli cu clase în ÎPT au cel puțin dotarea minimală asigurată pt. toate atelierele și laboratoarele.

Dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională:

Din cele 19 de școli cu clase în ÎPT:

- Doar 37% declară că au o dotare la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională, iar 32% pentru o parte din ateliere și laboratoare.

- Cca. 42% din școli au fost cuprinse în programe de investiții în ultimii 5 ani (din fonduri Phare sau guvernamentale). Cu excepția acestora, în cele mai multe cazuri, starea generală a infrastructurii (clădirile pentru spațiile de pregătire teoretică și practică și infrastructura de utilități) necesită intervenții de reabilitare sau modernizări, lipsesc o parte din atelierele necesare pentru instruirea practică, cabinete și laboratoare iar dotarea existentă este învechită (multe din atelierele existente nu au beneficiat de nici o investiție relevantă în echipamente după 1990). *Este nevoie de **continuarea investițiilor pentru modernizarea infrastructurii și pentru asigurarea dotărilor moderne și a echipamentelor necesare unui învățământ eficient, centrat pe elev.***

Nu toate școlile au *amenajările minime* necesare pentru *accesul persoanelor cu deficiențe neuromotorii*. Deși *dotarea laboratoarelor de informatică* s-a îmbunătățit substanțial în ultimii ani, se simte *nevoia completării cu PC a dotării tuturor laboratoarelor și cabinetelor de specialitate* (pentru dezvoltarea activităților de predare-învățare asistate de calculator).

Ritmul noilor achiziții pentru *dotarea bibliotecilor școlare* este încă relativ scăzut deși în ultimul an au crescut simțitor. Se constată un număr relativ restrâns și în general o varietate mică de titluri la abonamente pentru publicații de specialitate.

Un număr mic de școli din ÎPT din județ – 6 școli(Grup Școlar Industrial Jidvei, Grup Școlar Agricol „Alexandru Borza” Ciumbrud, Școala cu clasele I-VIII Albac, Școala cu clasele I-VIII Arieșeni, Grup Școlar „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș , Grup Școlar „Horea, Cloșca și Crișan” Abrud, Colegiul Tehnic „ Apulum” Alba Iulia, cu finanțare de la Consiliul Județean au beneficiat de programul privind înființarea unor *Centre de Documentare și Informare* (județul Alba este județ pilot în implementarea acestui program). În anul școlar 2008 – 2009 prin extinderea programului de înființare de CDI, încă 3 unități de învățământ TVET : Colegiul Tehnic I.D. Lăzărescu Cugir și Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia și Grup Școlar „Ștefan Manciulea” Blaj, vor finaliza amenajarea CDI - urilor.

5.4 Indicatori de proces

5.4.1 Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local.

Aceste structuri sunt:

- La nivel local (județean): **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS)** - ca organism consultativ al Inspectoratului Școlar Județean
- La nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- CLDPS: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare
 - Consiliile de administrație / Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)
- În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea și revizuirea primelor documente de **planificare strategică pe termen lung** la nivel regional (**PRAI**) și local (**PLAI**), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (**PAS**).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de acțiune ale școlilor (PAS)**

Cele 25 de școli din Programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea **Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS)** pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Cele 4 școli din Programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Pentru coerența procesului este esențială **adoptarea planificării prin PAS, corelate cu PRAI și PLAI, de către toate unitățile de ÎPT.**

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale)
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculum în dezvoltare locală** (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la școala de arte și meserii) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o **antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL.**

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu **cooptarea agenților economici** ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene (cu procent de reușită apropiat de 100% - *v. mai jos, 5.5.4*) oferă motive de îndoială cu privire la **efectivitatea participării agenților economici** în cadrul acestora.

5.4.2 Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor **mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională** care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții nou înființate – ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de **asigurare a calității** în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru **toate unitățile de învățământ**, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea”, urmând să se extindă treptat aplicarea pentru toate cele 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Centrele de resurse și școlile de aplicație din Programul Phare TVET care au beneficiat de formare și asistență în acest scop, au sarcina de a disemina și de asista implementarea sistemului de asigurare a calității în celelalte școli din regiune.

În anul școlar 2009-2010, 2 unități de învățământ (grup școlar de Chimie Industrială Ocna Mureș și grupul școlar ”Timotei cipariu” Blaj) și-au depus documentația în vederea autorizării de noi calificări , au fost evaluate de către ARACIP, primind aviz favorabil. În anul școlar 2010-2011 nici o unitate de învățământ nu și-a depus documentația în vederea introducerii de calificări noi.

Introducerea unui **sistem de asigurare a calității în ÎPT** furnizează pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) **un set de indicatori standard (benchmark)** care facilitează decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la **creșterea transparenței față de beneficiari**, mecanismele de asigurare a calității vor avea un impact decisiv în motivarea și **implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire**.

5.4.3 Serviciile de orientare și consiliere. Opțiunile elevilor.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere per elev, numărul de elevi consiliați per consilier, etc.

Informațiile colectate în cadrul acțiunii de monitorizare a PLAI 2008-2013 evidențiază următoarele aspecte privind serviciile de orientare și consiliere:

Din cele 19 de școli monitorizate la nivel județean, 11 dispun de cabinete de orientare școlară și vocațională iar 18% dintre acestea sunt înființate în anul școlar 2008-2009.

La nivelul județului s-au derulat în anul școlar 2008-2009 42 de acțiuni de orientare și consiliere, din care 71,4% au implicat parteneri sociali dar numai 28,6% au implicat agenți economici.

Din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, *gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient*, în special în mediul rural, datorită unui număr încă insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism *sistematic* de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

5.5 Indicatori de ieșire

5.5.1 Rata netă¹⁵ de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

În perioada 2002-2010 rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a avut o evoluție oscilantă la nivel județean, o ușoară creștere la nivel regional până în 2007 datorită creșterii gradului de cuprindere în învățământul

¹⁵ Rata netă de cuprindere măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă *oficială* corespunzătoare nivelului respectiv de educație. Diferențele față de vârsta reglementată de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențează valoarea indicatorului.

primar și gimnazial urmată în perioada 2008-2009 de o ușoară scădere și o sensibilă creștere în 2009-2010. Și la nivel județean pentru aceeași perioadă analizată se constată o evoluție oscilantă a ratei nete de cuprindere (trend descrescător până în anul școlar 2004-2005, maxim în anul școlar 2005-2006 urmat de o nouă descreștere în perioada 2007-2009 și creștere în 2009-2010).

Rata de cuprindere în clasele IX-X (15-16 ani) la nivel județean a avut o evoluție descrescătoare, înregistrând o scădere în 2005/2006 față de 2002/2003 cu 4,7 - v.anexa 6 f-1 .În ultimii ani supuși analizei se constată o creștere a ratei nete de cuprindere pentru aceeași grupă de vârstă cu 3,6 în 2008-2009 față de 2006-2007 urmată de o scădere în 2009-2010(cu 2,5 față de anul 2008-2009).

Se constată o tendința de creștere a gradului de cuprindere în învățământul secundar superior (68,8 la nivel județean față de 62% la nivel regional în 2009/2010).

Aceste valori trebuie comparate cu ținta UE (benchmark) care prevede ca, până în 2010, minim 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani să fi absolvit cel puțin învățământul secundar superior.În anul 2009-2010 valorile indicatorului au crescut atât la nivel județean cât și la nivel regional.

Comparând ratele de cuprindere pe niveluri de educație se constată că cele mai mari pierderi se înregistrează în gimnaziu și mai ales după clasa a VIII-a.

Analiza pe sexe (v. Anexa 6f 1) evidențiază rate nete de cuprindere în învățământ mai mari în cazul fetelor, comparativ cu băieții(63,6 față de 61,2) în anul școlar 2009-2010, deși pe categorii de vârste, ratele nete de cuprindere sunt mai mari pentru băieți în majoritatea cazurilor(excepție face învățământul preșcolar).

Informațiile statistice disponibile cu privire la rata de cuprindere pe medii rezidență se bazează pe locația școlii (nu pe mediul de proveniență al elevilor). Din acest punct de vedere indicatorul nu este relevant decât cel mult până la clasa a VIII-a. Totuși, decalajele mari cu privire la ratele de cuprindere în învățământul primar și gimnazial din cele două medii de rezidență (v. Anexa 6f), corelate cu informațiile parțiale din sistem, evidențiază un grad de cuprindere în educație sensibil mai mic în mediul rural și/sau începerea școlii mai târziu în mediul rural.

Conform datelor statistice (INS), rata netă globală de cuprindere în educație în Județul Alba se situează sub cea calculate la nivel regional(62,4 față de 64,6) ,însă pe nivelurile de educație ratele nete de cuprindere în învățământ sunt mai mari la nivel județean decât la nivel regional, cu excepția învățământului primar 7-10 ani unde rata de cuprindere este de 88,4% iar la nivel regional este 89,4%.

5.5.2. Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste (Grad de cuprindere în învățământ)

Gradul de cuprindere în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vârstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de educație, din totalul populației de aceeași vârstă distribuită pe grupe de vârstă, indiferent de nivelul educațional.

Grupa de vârstă 3 – 23 ani reprezintă populația cuprinsă în educație și se observă o ușoară scădere a gradului de cuprindere per total populație în 2007 – 2008 (71,3%) față de 2002 – 2003(71,8%).În anul școlar 2009-2010 se înregistrează o creștere a ratei specifice de cuprindere atingându-se un maxim pentru perioada analizată de 73,8%. Creșteri ușoare se înregistrează până în 2008-2009 pentru grupa de vârstă 3-6 ani (de la 86,1% în 2002-2003 la 89.1% în 2008-2009) și pentru grupa de vârstă 19-23 ani(de la 31,7 la 38,1%). În anul școlar 2009-2010 se înregistrează scădere pentru grupa de vârstă 3-6 ani și 11-14 ani.Pentru grupa de vârstă 15-18 ani cu importanță pentru învățământul profesional și tehnic, gradul de cuprindere crește în perioada 2002-2010 de la 74.5% la 85,1% .Pentru această grupă de vârstă, creșterea este mai accentuată pentru băieți (de la 73,7 % la 87,5%) (v. anexa 6f-2).

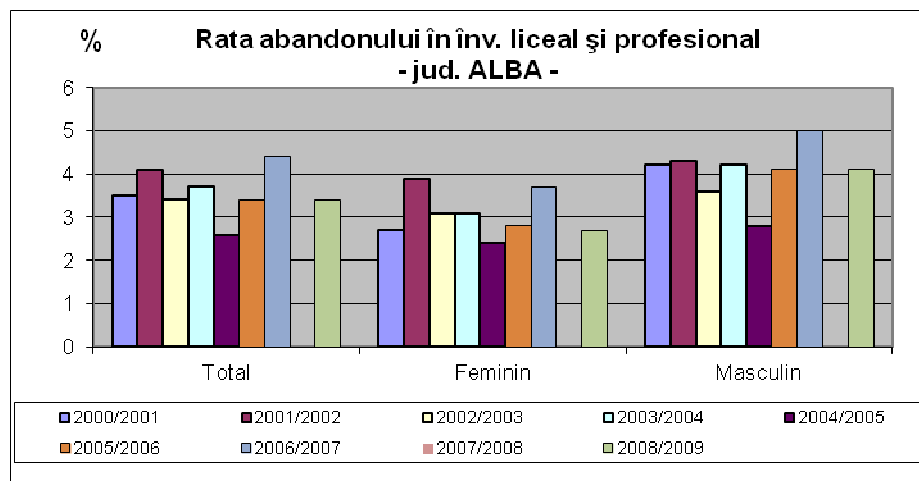
În anul școlar 2009 – 2010 gradul de cuprindere în învățământ în județul Alba (73,8%) este mai mic decât la nivel regional (81,1%)(v. anexa 6 f 2)

5.5.3. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar este un indicator important în cadrul politicilor de coeziune economică și socială, în strânsă legătură cu accesul la educație și pentru evaluarea gradului de retenție a tinerilor în educație pe

fiecare nivel ISCED.

Fig. 5.3

Sursa: date furnizate de INS.

Notă: repartizarea urban/rural raportată de INS are la bază locația școlii (nu mediul de rezidență al elevilor)

În perioada 2003/2008 – la nivel județean se constată o tendință îngrijorătoare de creștere a abandonului în învățământul primar și gimnazial și o ușoară creștere în 2006 – 2007 față de 2005 – 2006..Se înregistrează o evoluție oscilantă în învățământul liceal în perioada 2003-2006 dar și pentru cel profesional. (v. fig. 5.3 detaliat în Anexa 6h)). În anul școlar 2008-2009 se constată o scădere a abandonului școlar pentru toate nivelurile de învățământ la nivel județean iar la nivel regional o scădere la nivel liceal și profesional și creștere la nivel primar și gimnazial.

Rata abandonului se menține mai ridicată pe tot parcursul intervalului analizat în cazul băieților la toate nivelurile de învățământ și în mediul urban (cu excepția anului 2000/2001 când diferența era semnificativă și 2003/2004 când diferența era de 0,1%) în cazul învățământului primar și gimnazial.

Deși ratele de abandon sunt sub media regională, la toate nivelurile de educație, tendințele la nivel județean par să indice o ameliorare a abandonului în cazul învățământului liceal și profesional, urmare a extinderii duratei învățământului obligatoriu și a măsurilor însoțitoare privind accesul la educație. Având în vedere evoluția oscilantă a indicatorului și valorile mari înregistrate pe parcursul intervalului (ex. 16,3% în 2001/2002 și 22,9 în anul 2005 - 2006 în învățământul liceal și profesional rural), abandonul continuă să reprezinte motiv de îngrijorare în special la ȘAM. Deși datele furnizate de INS nu evidențiază distinct învățământul profesional de cel liceal, din informațiile existente la inspectoratul școlar din anii anteriori, rezultă rate de abandon mult mai ridicate la ȘAM..

5.5.4. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație

La gimnaziu ratele de absolvire la nivel regional sunt mai reduse decât la nivel județean .Pentru perioada analizată (2000-2009) rata de absolvire a învățământului gimnazial are o evoluție oscilantă, scădere de la 93,8% în anul școlar 2000 – 2001 la 78,9% în 2004 – 2005 urmată în anul școlar 2005-2006 de o creștere până la 91,9%.În anul școlar 2006-2007 se înregistrează o ușoară scădere (86,4%) iar în ultimii ani supuși analizei se înregistrează o sensibilă creștere (86,9%). O evoluție aproape similară se înregistrează și pentru mediul rural pentru care rata de absolvire înregistrează o scădere accentuată până în 2004-2005(18.8 puncte procentuale) , urmată de creștere (8,6 puncte procentuale 2007-2008 față de 2004-2005) (. v.anexa 6i).În anul școlar 2008-2009 se înregistrează o nouă scădere cu 2,4 puncte procentuale.

În învățământul liceal trendul ratei de absolvire este oscilant, atingând un maxim în 2007-2008 de 71,4%. Creșterea semnificativă se înregistrează pentru învățământul profesional (de la 26.5 în 2000-2001 la 46.6 în 2005-2006).Se înregistrează scădere în 2007-2008(35,6%), urmată de o nouă creștere în 2008-2009(41%).

Pentru *învățământul liceal* se constată că ratele de absolvire la nivel județean sunt mai mari decât la nivel regional exceptând mediul rural unde sunt mai mici decât media regională .Aceste constatări sunt valabile și pentru învățământul profesional și postliceal .*vezi anexa 6i*.

Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu aceste rezultate indicator trimit, pe de o parte, la **asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire**, iar pe de altă parte la necesitatea unor **programe remediale** (ex. școala de după școală, etc.) pentru elevii cu dificultăți de învățare (programe existente la acest moment doar pentru elevii din învățământul primar și gimnazial cuprinși în programul Phare pentru grupuri dezavantajate – zona Blaj, Jidvei, Cetatea de Baltă, Sebeș).

Și în cazul acestui indicator, datele INS detaliate pe medii de rezidență par să se bazeze pe locația școlilor (nu pe mediul de proveniență al elevilor). De asemenea se observă o variație inexplicabil de mare între 2003/2004 și 2004/2005 în valoarea ratelor de absolvire a învățământului profesional și de ucenici.

5.5.5. Rata de succes

Ratele de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examenle de absolvire la școala de ucenici, școala profesională, postliceală și de maiștri; respectiv atestatul de competențe profesionale la liceul tehnologic) oscilează în jurul valorii de **99%** conform datelor furnizate de IȘJ. Această constatare este mai degrabă de natură să pună sub semnul întrebării corectitudinea și relevanța evaluărilor finale. Reconsiderarea evaluărilor finale în raport cu SPP, bazate pe achiziții reale în termeni de competențe, este de maximă importanță pentru **asigurarea unei certificări credibile, validată de piața muncii** la absolvirea fiecărui nivel de calificare. Măsurile care trebuie avute în vedere în raport cu acest indicator trimit, pe de o parte , la **asigurarea calității în procesul de evaluare în raport cu standardele de pregătire profesională** , iar pe de altă parte la necesitatea unor programe remediale (școala de după școală, etc.) pentru elevii cu dificultăți de învățare.

5.5.6. Rata de tranziție la următorul nivel de educație

În perioada analizată ,conform datelor INS se înregistrează o evoluție fluctuantă a indicatorului, de la 93,1% în 2000 – 2001 la 97% în 2009 – 2010 (nivel maxim atins în 2008-2009 fiind de 99.8%) .În ultimii doi ani analizați rata de tranziție a scăzut sub media regională(v anexa 6g).

Din datele administrative ale ISJ privind evoluția seriilor de elevi cuprinși în IPT – învățământ de zi, pe niveluri de învățământ situația se prezintă după cum urmează:

- rata de tranziție de la clasa a VIII a la clasa a IXa are o evoluție fluctuantă de la 57,64% în anul școlar 2004-2005 la 52,70% în anul școlar 2009-2010;

- rata de tranziție de la clasa a X a SAM a la clasa a XI a an de completare înregistrează un trend descrescător de la 84,96% în anul școlar 2005-2006 la 81,55% în anul școlar 2007-2008. După acest an se înregistrează un trend crescător atingându-se 85,16% în anul școlar 2009-2010.

Pentru liceu tehnologic tranziția de la ciclul inferior are o evoluție fluctuantă de la 98,64% în 2005-2006 la 99,48% în anul școlar 2009-2010;

- rata de tranziție de la anul de completare la ciclul superior al liceului este de 60,86% în anul 2006-2007, scade în anul școlar 2007-2008 la 58,67% și crește în următorii doi ani ajungând la 73,37% în anul școlar 2009-2010 (v. anexa 21).

5.5.7. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin (maxim ISCED 2) absolvit.

Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date la nivel regional și județean din surse statistice oficiale (INS) sau administrative (ISJ). Conform EUROSTAT datele la nivel național (v. anexa 17)) indică însă, deși în scădere în 2009 (16,6%) față de 2000 (22,9), rate de părăsire timpurie a sistemului de educație mai mari decât media europeană UE-27 (14,4% în 2009), departe de ținta UE (benchmark) care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2010.

5.5.8. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

Analizând procentul elevilor cu competențe de lectură scăzute conform datelor furnizate de OCDE (PISA) se constată o creștere a acestuia de la 41,3% în anul 2000 la 53,5% în anul 2006 (creștere de 12,2%) față de UE-27 unde se înregistrează o creștere de la 21,3% la 24,1 (creștere de 2,8%). Procentul băieților cu competențe de lectură scăzute e mai mare cu 20% față de cel al fetelor. (v. anexa 18)

Având în vedere definiția alfabetizării la citire/lectură în termenii abilităților elevilor de a înțelege, de a utiliza și de a reflecta asupra textului scris pentru a-și atinge propriile scopuri (de cunoaștere, de studiu, etc.) și participarea la programul internațional OECD pentru evaluarea elevilor a 211 elevi din 7 unități de învățământ din județul Alba procentele precizate anterior pentru anul 2006 sunt mai mult decât îngrijorătoare.

5.5.9 Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20- 24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

Participarea la învățământul secundar superior situează România în anul 2009 sub media UE – 27 dar apropiată de aceasta (78,3 față de 78,6). Trendul față de anul 2000 este crescător (78,3 față de 76,1) dar nu atinge benchmarkul adoptat de UE pentru anul 2010 (85%). (v. anexa 19).

5.5.10 Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Indicatorul nu este disponibil la nivel județean. În 2009 (conf. Eurostat¹⁶), *rata de participare în formarea continuă a populației adulte din România a fost de numai 1,5% (!)* în comparație cu media de 9,3% în Uniunea Europeană (UE-27) (v. anexa 20). Se constată un decalaj considerabil la nivel național față de ținta adoptată de UE (Benchmark) pentru 2010, de cel puțin 12,5% din populația adultă (25-64 ani). (v. anexa 20)

Școlile din ÎPT sunt chemate să contribuie la ameliorarea acestui indicator, prin implicarea activă în formarea adulților, prin programe acreditate.

¹⁶ Conform definiției EUROSTAT, indicatorul se raportează la ultimele 4 săptămâni dinaintea anchetei.

5.6. Indicatori de impact

5.6.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului pentru perioada 2003 - 2008

Ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în **lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților**, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții care vin să-și ridice diplomele, de obicei într-un interval scurt de la absolvire) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor (*v. cap. 4*), sugerează o **problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional**. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, **șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani**, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. *Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.* Ca strategie alternativă se recomandă evaluarea indicatorului privind rata de șomaj a absolvenților de ÎPT pe baza unor **sondaje periodice reprezentative**, menite să furnizeze și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională.

5.6.2. Insertia profesională a absolvenților din anii 2003-2008

Indicatorul nu este disponibil din surse statistice. Dificultățile sunt similare cu cele menționate mai sus.

Totuși, având în vedere șomajul de lungă durată (peste 6 luni) care afectează circa 60% din absolvenții înregistrați în șomaj (conform informațiilor prezentate în *cap. 4.1.1*), se deduce ca **prioritară furnizarea unor măsuri active de ocupare adecvate, în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.**

Rezultatele anchetei în întreprinderi - realizate în luna martie 2006 de Asistența tehnică a programului Phare TVET 2004 (WYG International LTD), în colaborare cu Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) – evidențiază că un procent de cca. 34% din firmele investigate la nivel regional au angajat absolvenți din promoția 2005, reprezentând 10,5% din totalul angajărilor în firmele respective. Cele mai interesate de angajarea absolvenților par să fi fost firmele din domeniul tranzacțiilor imobiliare (50% din firmele investigate au angajat absolvenți), urmate de hoteluri și restaurante (47,1%), transporturi și depozitare poștă și telecomunicații (37,5%), industria prelucrătoare (36,4%), comerț (34,2%), construcții (30%). Sectoarele cu cea mai mare pondere a absolvenților din totalul angajărilor în firmele respective au fost în ordine: transporturi și depozitare poștă și telecomunicații (29,9%), tranzacții imobiliare (17%), hoteluri și restaurante (15,8%), construcții (14,2%), comerț (12,1%).

Dintre firmele investigate la nivel județean 44,6% au angajat absolvenți din promoția 2005, reprezentând 3,8% din totalul angajărilor în firmele respective.

5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin Ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor **sondaje proprii în rândul angajatorilor și absolvenților**.

5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean

5.7.1 Evoluția planurilor de școlarizare

Analiza planurilor de școlarizare realizate în anii trecuți demonstrează ca exercițiul de planificare în ÎPT pe baza PRAI și PLAI au contribuit la o mai bună orientare a ofertei de pregătire.

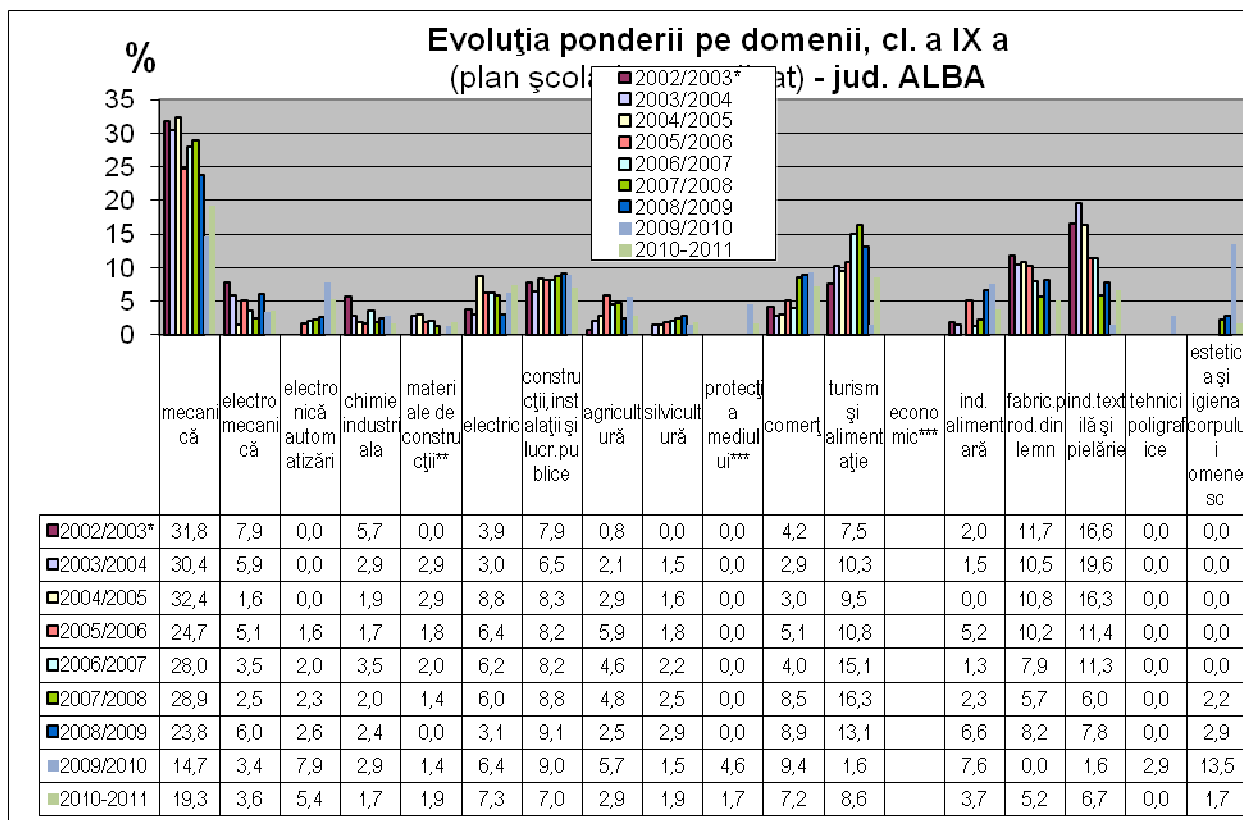
Datele sintetice privind structura și evoluția cifrelor de școlarizare în ÎPT în perioada 2003-2011, sunt prezentate în *Anexa 7*.

Scăderea generală a populației școlare s-a reflectat în scăderea la nivel județean cu 33,9% în 2010/2011 față de 2003/2004, a elevilor înscriși în clasa a IX-a. Scăderea elevilor înscriși în ÎPT este de 44,5%. Pe domenii de pregătire reducerea este de 10,8%. În anul școlar 2010-2011 se constată decalaje între numărul de clase planificate și numărul de clase realizate pentru unele domenii de pregătire: chimie industrială, agricultură și industrie textilă și pielărie.

Cu privire la ponderea pe domenii a elevilor înscriși în clasa a IX-a pe domenii, (planul de școlarizare realizat), principalele evoluții în perioada 2003-2011 sunt o creștere la nivel de județ a ponderii în electronică automatizări, comerț, electric, estetica și igiena corpului omenesc, industrie alimentară, în paralel cu o scădere în domenii ca mecanică, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, electromecanică, – *vezi fig.5.4*

Comparând evoluția cifrelor planificate cu numărul efectiv de înscrieri pe domenii la ȘAM în perioada 2003-2008 și liceu tehnologic în perioada 2009-2011, se constată la nivel județean *dificultăți în realizarea ponderii planificate* în agricultură și chimie industrială – *v. Anexa 7*. Sistemul de repartizare computerizat și fluctuațiile conjuncturale îngreunează desprinderea unor concluzii ferme din această analiză. *Se recomandă, în paralel cu planificarea judicioasă a ofertei, măsuri sistematice de orientare și consiliere a elevilor de gimnaziu cu privire la finalitățile posibile, oportunitățile de angajare și/sau de continuare a studiilor, pe fiecare traseu de pregătire.*

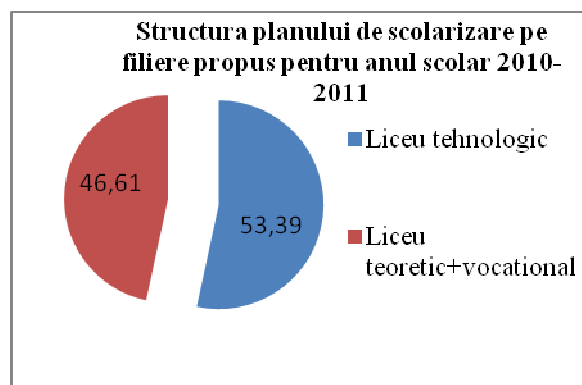
Fig. 5.4

Sursa: ISJ

5.7.2 Analiza ofertei curente – formare profesională inițială (anul școlar 2010/2011)

Fig. 5.5

Sursa: ISJ

Din totalul cifrei de școlarizare propuse prin planul de școlarizare pentru 2010/2011 (clasa a IX-a), **ÎPT are o pondere de cca 53,39%** (v. fig.5.5)

5.7.2.1 Oferta la liceu tehnologic pe domenii de pregătire

Tab. 5.6

Domeniu de pregătire conf. OMECTS 3312/2009	Plan școlarizare realizat cl. IX a liceu tehnologic 2010/2011			Ținta PLAI anterior pt. 2013 (nivel 1 și 2)	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max. (%)	Ținta (%)
chimie industrială	1	30	1,7	1-2	1,5
agricultură	2	51	2,9	4,5-8,5	6,5
silvicultură	1	33	1,9	0-2	1
ind. alimentară	2	66	3,7	2-4	3
fabric.prod.din lemn	3	91	5,2	4-8	6
comerț	4	126	7,2	6-10	8
turism și alimentație	5	151	8,6	8-12	10
estetica și igiena corpului omenesc	1	30	1,7	1-2	1,5
mecanică	11	340	19,3	18-26	22
electromecanică	2	64	3,6	2-4	3
electric	4	129	7,3	3-7	5
electronică automatizări	3	95	5,4	3,5-5,5	4,5
construcții, instalații și lucrări publice	4	123	7,0	6-12	9
materiale de construcții	1	33	1,9	2-3	2,5
industrie textilă și pielărie	4	118	6,7	4-8	6
tehnici poligrafice	0	0	0,0	0	0
teologic	0	0	0,0	0	0
<i>TOTAL</i>	<i>57</i>	<i>1761</i>	<i>100%</i>		<i>100</i>

Sursa: ISJ

Analiza planurilor de școlarizare în raport cu PLAI evidențiază o aliniere în general bună la țintele specifice și tendințele desprinse din **PLAI v. anexa 8 și tab.5.6** .Se constată însă un deficit (pondere sub limita inferioară) pentru domeniile: agricultură, materiale de construcții, electric și ușor excedent pentru domeniul industrie alimentară, silvicultură și electromecanică.

Aproape de limitele minime se situează domeniul mecanic iar de cele superioare estetica și igiena corpului omenesc, industrie textilă și pielărie și turism și alimentație .

5.7.2.2. Oferta liceului tehnologic pe profile

Fig. 5.7

Structura pe profile la liceul tehnologic	Plan școlarizare realizat cl.IX liceu teh. 2010/2011			Ținta PLAI anterior pt. 2013	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max. (%)	Ținta (%)
-tehnic	33	1023	58.1	50-55	52.5
-servicii	18	558	31.7	30-35	32.5
-resurse naturale și protecția mediului	6	180	10.2	12.5-17.5	15
<i>TOTAL</i>	<i>57</i>	<i>1761</i>	<i>100</i>		<i>100.0</i>

Față de structura pe profile propusă ca ținte prin PLAI, pentru planul de școlarizare realizat la liceul tehnologic se constată un excedent pentru profilul tehnic și ușor deficit pentru profilurile resurse naturale și protecția mediului și servicii (v. Tab.5.7.)

Se recomandă reanalizarea țintelor 2013 conform noului nomenclator.

Țintele stabilite prin PLAI anterior, au fost verificate și păstrate având în vedere perioada de instabilitate a pieței muncii în contextul crizei economice.

5.7.3. Proiectul planului de școlarizare 2011/2012. Tinte pentru 2013 pe domenii de pregătire

(cumulat pentru nivelurile 2 și 3)

Pentru stabilirea țintelor pentru 2013 reprezentând ponderea domeniilor din cifra de școlarizare, au fost utilizate ca repere datele furnizate de evoluția pe grupe de ocupații ale locurilor de muncă vacante și a șomerilor înregistrați în evidențele AJOFM în perioada 2003 – 2010 (v.cap.4.2.1. și anexa 5), corelate cu alte informații statistice și informații parțiale prezentate în capitolele de piața muncii și context economic local. Având în vedere incertitudinile actuale în contextul crizei economice, se recomandă monitorizarea în continuare a evoluțiilor lunare ale indicatorilor pieței muncii (șomaj – locuri de muncă). De asemenea se recomandă actualizarea prognozelor ICSMPS privind cererea și oferta de locuri de muncă pe termen mediu. Structura planului de școlarizare pentru 2011-2012 comparativ cu țintele pentru 2013 este prezentată în tab 5.8

Tab. 5.8.

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare cl. a IX a 2011/2012			Ținta PLAI pe domenii pt. 2013 (Niv.2+3)	
	Nr. clase	Nr. elevi	%	Min.-max. (%)	Ținta (%)
agricultură	6	180	7,9%	4,5% - 8,5%	6,5%
silvicultură	1	30	1,3%	0 %- 2%	1,00%
înd. alimentară	2	60	2,6%	2% - 4%	3,00%
protecția mediului	1	30	1,3%	1% - 2%	1,50%

comerț	4	120	5,3%	6% - 10%	8,00%
economic	7	210	9,2%	7% - 11%	9,00%
turism și alimentație	6	180	7,9%	8% - 12%	10,00%
estetica și igiena corpului omenesc	2	60	2,6%	1% - 2%	1,50%
construcții, instalații și lucrări publice	4	120	5,3%	6% - 12%	9,00%
mecanică	17	510	22,4%	18% - 26%	22,00%
electric	6	180	7,9%	3% - 7%	5,00%
electromecanică	1	30	1,3%	2% - 4%	3,00%
electronică automatizări	5	150	6,6%	3,5% – 5,5%	4,50%
chimie industrială	2	60	2,6%	1% - 2%	1,50%
materiale de construcții	1	30	1,3%	2% - 3%	2,50%
fabric.prod.din lemn	4	120	5,3%	4% - 8%	6,00%
industrie textilă și pielărie	7	210	9,2%	4% - 8%	6,00%
tehnici poligrafice	0	0	0,0%	0	0,00%
Producție media	0	0	0,0%	0	0,00%
TOTAL	76	2280	100,0%		100,0%

Sursa: ISJ

5.7.4. Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților în anul școlar 2010 – 2011

Dintr-un număr de 19 unități de învățământ profesional și tehnic existente la nivelul județului, doar 3 mai sunt autorizate ca furnizor de formare pentru adulți, celelalte pierzându-și autorizarea sau nefiind niciodată autorizate. În 2010 s-au derulat doar 5 programe, număr foarte mic raportat la total programe derulate la nivelul județului Alba de furnizorii de programe de formare. *tab.5.9*

Tab. 5.9

Școli autorizate de CNFPA ca furnizori de formare pentru adulți						
Județul	Nr. școli din ÎPT	Nr. școli autorizate CNFPA	% școli autorizate CNFPA	Nr. programe autorizate	Nr. programe (cursuri) autoriz.ate derulate în 2010	Nr. pers. formate în 2007
ALBA	19	3	15,8%	6	5	131

Sursa: CNFPA (Registrul național al furnizorilor acreditați - situația la 01.03.2011) și ISJ

Cele 19 de școli au fost autorizate pentru un număr de 6 de programe care acoperă împreună 5 calificări predominant din sectorul construcții, iar în anul 2010 au derulat în total 5 de stagii de pregătire pentru un număr de 131 de adulți – v. *tab. 5.9 și Anexa 11*.

În ciuda progresului semnificativ, lectura registrului furnizorilor acreditați pentru formarea adulților oferă prilejul constatării că numărul școlilor și programelor pentru care au obținut autorizarea reprezintă încă o minoritate, comparativ cu furnizorii privați, în contrast cu capacitatea și resursele de care dispun școlile.

Având în vedere obiectivul ca pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare numărul programelor derulate cu profesionalizare este încă redus, *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă”, adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate.*(v.tab.5.10.și anexa 11)

Tab. 5.10

Programe de a doua șansă derulate în anul școlar 2010/2011				
- Județul Alba -				
Județul	Număr școli implicate	Nr. programe derulate	Nr. participanți	Tipul programului (cu profesionalizare sau fără)
ALBA	3	4	62	- 2 programe cu profesionalizare

Sursa: ISJ.

5.7.5 Rețele școlare în anul școlar 2010-2011

Cele 4 de școli din programul Phare TVET 2001 – 2003 au fost incluse în rețele de colaborare coordonate de centrele de resurse din alte regiuni (v. Anexa 12). Școlile din programul Phare TVET 2001 – 2003 coordonează rețele de interasistență cu celelalte școli din județ. În paralel, la inițiativa unor școli au fost configurate și alte rețele la nivel județean (ex: școli Phare din județ). S-au conturat și inițiative de formare a unor rețele pe domenii de pregătire și/sau tematice la nivel județean . Obiectivele acestor rețele sunt variate, având ca numitor comun schimbul de bune practici, consolidarea și diseminarea achizițiilor din program, în mod prioritar în ceea ce privește asigurarea calității, elaborarea PAS, învățarea centrată pe elev, elevii cu cerințe educative speciale (CES), dezvoltarea parteneriatului social și lucrul cu întreprinderile, coordonare în planificarea ofertei, etc.

Este necesară *consolidarea rețelelor de interasistență*, fiind esențială asumarea de către școlile Phare TVET a unui rol activ în acest sens.

5.7.6 Parteneriatul cu întreprinderile- Analiza indicatorilor din harta parteneriatului privind practica elevilor și parteneriatul cu agenții economici în anul școlar 2008-2009

Un parteneriat activ și eficient - îndeosebi în ceea ce privește practica elevilor, orientarea carierei, evaluarea și validarea competențelor dobândite de elevi, planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală (CDL), contactul profesorilor cu schimbările tehnologice și organizaționale din întreprinderi, formarea adulților, etc. - reprezintă o condiție obligatorie pentru un ÎPT de calitate, orientat spre nevoile beneficiarilor.

Informațiile și evaluările din sistemul de educație și formare profesională evidențiază un grad diferit de dezvoltare a parteneriatului cu agenții economici, în funcție de managementul școlii, interesul agenților economici și condițiile locale. În timp ce în unele școli parteneriatul cu întreprinderile se limitează la asigurarea de multe ori conjuncturală și limitată a unor locuri de practică pentru elevi, în altele se poate vorbi de o diversitate a relațiilor de parteneriat (din punct de vedere al numărului agenților economici implicați și al obiectivelor asumate de parteneri). Astfel, doar 74% din totalul școlilor ÎPT din județ au agenți economici reprezentați în CA, 89% din școli au mai multe domenii de pregătire, dar numai 16% dintre acestea au mai mult de un domeniu reprezentat de agenți economici în CA. Gradul de cuprindere al elevilor în convenții de practică la nivel județean: 23,3% respectiv 1886 de convenții de instruire practică

Cca. 38% dintre școli nu asigură cuprinderea în practică pentru toți elevii nici măcar la nivelul 2 de calificare. Doar 21% dintre școli au parteneriate cu agenții economici pentru activități de orientare și consiliere, 15,8% pentru

formarea adulților, nici un parteneriat pentru formarea cadrelor didactice și 74% pentru CDL(v.anexa 13).

Se recomandă :

Creșterea participării agenților economici în consiliile de administrație (CA) ale școlilor și acoperirea cel puțin a domeniilor principale de pregătire din oferta fiecărei școli prin agenții economici reprezentați în CA

Creșterea numărului de elevi cuprinși în convenții de practică la agenții economici

Creșterea implicării partenerilor sociali în activități de orientare profesională a elevilor

Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maștrilor instructori ÎPT

Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru formarea adulților

Utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de pregătire practică (POSDRU – DMI 2.1)

5.7.7. Distribuția teritorială a ofertei de formare profesională inițială

- Numărul de elevi pe unități școlare IPT

Din analiza rețelei unităților de învățământ TVET din județ, rezultă o acoperire teritorială uniformă, risc de nerealizare a claselor de liceu tehnologic fiind la: Grup Școlar Industrial Jidvei(Grup Școlar "Ștefan Manciulea" Blaj având aceeași ofertă de școlarizare), Grup Școlar "Dr. Lazăr Chirilă" Baia de Arieș cu ofertă pentru domeniul mecanic (Grup Școlar Forestier Cîmpeni are în ofertă și acest domeniu), Grup Școlar "Horea, Cloșca și Crișan" Abrud, unitate de învățământ cuprinsă în programul Phare TVET, unde populația școlară din zonă nu acoperă oferta de formare a școlii, Grup Școlar Agromontan " Țara Moșilor " Albac unitate de învățământ cuprinsă în programul național " Educație și formare profesională pentru dezvoltarea ruralului montan" la distanță de 15 km de aceasta înființându-se Grupul Școlar de Turism Arieșeni. Grup Școlar Agricol "Alexandru Borza" Ciumbrud aparține zonei Aiud unde populația școlară este prea mică pentru a deservi trei unități de învățământ TVET

- Situația elevilor din învățământul profesional și tehnic(ÎPT) după mediul de rezidență – clasa a IX a invatamant de zi (v. Anexa 10.2)

În anul școlar 2010-2011, Colegiul Național "Bethlen Gabor" Aiud nu școlarizează elevi în învățământul profesional și tehnic, unitatea de învățământ solicitând clasa în calificarea tehnician în activități economice doar o dată la 2 ani.

Zona de recrutare a elevilor de către Grupul Școlar "Dr. Lazăr Chirilă" Baia de Arieș se suprapune parțial cu zona de recrutare a Grupului Școlar Forestier Cîmpeni –unitate de învățământ Phare – (exemplu com. Bistra), ceea ce creează dificultăți în recrutarea elevilor.

Grupul Școlar "Horea, Cloșca și Crișan" Abrud, fiind unic la nivel de localitate, oferta de școlarizare conține și filiera teoretică și tehnologică, opțiunile elevilor fiind majoritare spre filiera teoretică.

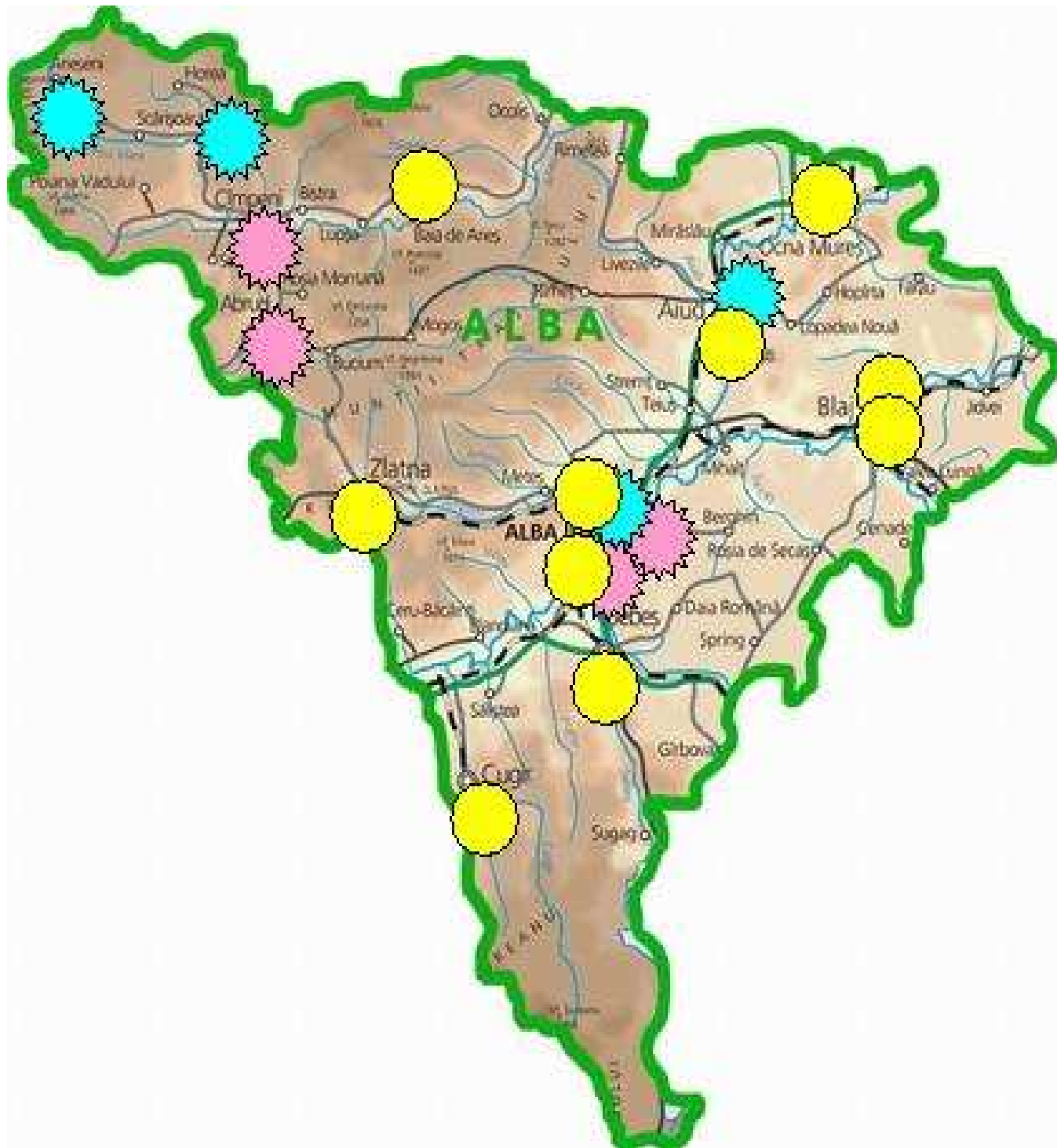
Zona de recrutare a Grupului Școlar Agricol "Alexandru Borza" Ciumbrud se suprapune cu a unităților de învățământ din Aiud(Colegiul Tehnic Aiud, Colegiul Național "Titu Maiorescu" Aiud, Colegiul National "Bethlen Gabor" Aiud), oferta de formare pe zonă fiind diversă.

- Prognoza absolvenților de gimnaziu pentru perioada 2011– 2014(v. Anexa 10.1)

Prognoza populației școlare in perioada 2011 – 2014 are un trend crescător, de la 3589 de absolvenți de clasa a VIII a la 4067, cu excepția anului 2012 când se înregistrează un minim de absolvenți de clasa a VIII – a (3309).

- Distribuția teritorială a școlilor ÎPT (v. Anexa 10.3)

Fig. 5.11

ȘCOLI CUPRINSE ÎN PROGRAMUL MULTIANUAL PHARE TVET

ȘCOLI CUPRINSE ÎN ALTE PROGRAME CU FINANȚARE DE LA BUGETUL

NAȚIONAL ȘI ALTE FINANȚĂRI

GRUPURI ȘCOLARE

REȚEAUA UNITĂȚILOR ȘCOLARE IPT PE BAZINE DE RECRUTARE A ELEVILOR

Nr. crt. (poziția din hartă)	Zona/Bazinul de recrutare	Unitatea școlară	Localitatea	Mediul de rezidență	Niveluri de calificare	Domeniile de formare profesională inițială	Programe în care este inclusă unitatea școlară
1.	ZONA ALBA-IULIA	Colegiul Tehnic „Al.Domșa”	Alba Iulia	Urban	2,3	Mecanică Electric Electronică și automatizări Fabricarea produselor din lemn	Phare TVET 2001
2.		Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia	Alba Iulia	Urban	2,3	Construcții, instalații și lucrări publice Electric Mecanică	Phare TVET 2001
3.		Colegiul Economic D.P. Marțian	Alba Iulia	Urban	2,3	Comerț, turism și alimentație Economic	TOUR REG KULTURKONTAKT Austria
4.		Colegiul Tehnic Apulum	Alba Iulia	Urban	2,3	Materiale de construcții, industrie textilă și pielărie, estetica și igiena corpului omenesc	
5.		Grupul Școlar” Corneliu Medrea”	Zlatna	Urban	2,3	Mecanică, industrie textilă și pielărie, protecția mediului, electric, electronică, automatizări, electromecanică	
6.		ZONA SEBEȘ-CUGIR	Grup Școlar Industrial	Sebeș	Urban	2,3	Comerț, turism și alimentație, mecanică, industrie alimentară, industrie textilă și pielărie, electromecanică, construcții, instalații și lucrări

						publice, electronică automatizari, fabricarea produselor din lemn	
7.		Colegiul Tehnic I.D.Lăzărescu	Cugir	Urban	2,3	Mecanică, Electromecanică, Comerț, Electronică automatizări, Economic	
8.	ZONA AIUD	Colegiul Tehnic	Aiud	Urban	2,3	Electric, mecanică, construcții instalații și lucrări publice, industrie textilă și pielărie, Economic	Dezvoltarea campusurilor școlare
9.		Grupul Școlar de Chimie Industrială	Ocna Mureș	Urban	2,3	Chimie industrială, mecanică, construcții instalații și lucrări publice, electrotehnică, Protecția mediului, Electric	
10.		Grupul Școlar Agricol „Al. Borza”	Ciumbrud	Urban	2,3,	Comerț, agricultură	
11.	ZONA BLAJ	Grup Școlar Agricol Ștefan Manciulea	Blaj	Urban	2,3,	Agricultură, comerț, industrie alimentară, economic,	
12.		Colegiul Tehnic ”Timotei Cipariu”	Blaj	Urban	2,3	Mecanică, Fabricarea produselor din lemn, electric, electronică automatizări construcții instalații și lucrări publice	
13.		Grupul Școlar Agricol	Jidvei	Rural	3	Agricultură	
14.	ZONA APUSENI	Grupul Școlar ”Horea, Cloșca și Crișan”	Abrud	urban	2,3	Mecanică, Electronică automatizări, Electric, economic, Industrie textilă și pielărie	Phare TVET 2001
15.		Grupul Școlar Forestier Cîmpeni	Cîmpeni	Urban	2,3,3+	Silvicultură Fabricarea produselor din lemn	Phare TVET 2001

					Turism și alimentație Industria textilă și pielărie, Mecanică, Electromecanică, Protecția mediului, Economic	
16.	Grup Școlar Agromontan „ Țara Moșilor”	Albac	Rural	2,3	Agricultură	Educație și formare profesională pentru dezvoltarea ruralului montan
17.	Grupul Școlar de Turism	Arieșeni	Rural	2,3	Turism și alimentație	Dezvoltarea școlilor de arte și meserii prin finanțare din bugetul național 2007
18.	Grupul Școlar”dr. Lazăr Chirilă”	Baia de Arieș	Urban	2,3,3+	mecanică	

Unitățile de învățământ din **zona Alba – Iulia** oferă 13 domenii de calificare(construcții instalații și lucrări publice, materiale de construcții, estetica și igiena corpului omenesc, mecanic, electric, electromecanică, electronica automatizării, industrie textilă și pielărie, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, comerț, economic, protecția mediului), oferta răspunzând dezvoltării economice a zonei și opțiunilor elevilor.

Zona munților Apuseni este deservită de Grup Școlar "Horea, Cloșca și Crisan" Abrud, Grup Școlar Forestier Cîmpeni, Grup Școlar "Dr. Lazăr Chirilă" Baia de Arieș, Grup Școlar de Turism Arieșeni, Grup Școlar Agromontan "Țara Moților" Albac, oferta de formare conținând domeniile: silvicultură, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, economic, industrie textilă și pielărie, agricultură, mecanică, electromecanică, electronică automatizării, electric.

Zona Sebeș – Cugir cuprinde unitățile de învățământ TVET Grup Școlar Industrial Sebeș și Colegiul Tehnic "I.D.Lăzărescu" Cugir, cu oferta de formare din domeniile: mecanic, electromecanic, electronică automatizării, comerț, turism și alimentație, fabricarea produselor din lemn, textile – pielărie, industrie alimentară, construcții, instalații și lucrări publice.

Zona Blaj – Jidvei cuprinde următoarele unități de învățământ TVET: Grup Școlar "Ștefan Manciulea" Blaj, Grup Școlar "Timotei Cipariu" Blaj, Grup Școlar Industrial Jidvei, cu domeniile de calificare: agricultură, comerț, economic, mecanică, fabricarea produselor din lemn, construcții, instalații și lucrări publice, industrie alimentară.

Zona Aiud – Ocna Mureș, cu unitățile de învățământ TVET: Colegiul Tehnic Aiud, Grup Școlar Agricol "Al. Borza" Ciurubud, Colegiul Național "Bethlen Gabor" Aiud, Grup Școlar de Chimie Industrială Ocna Mureș, cu 7 domenii de calificare.

Toate unitățile de învățământ au parteneriate cu agenții economici pentru domeniile în care califică.

- **Direcții de restructurare a rețelei școlare**(v. Anexa 10.4)

Se recomandă diversificarea calificărilor pe zona Blaj, Cugir, Alba Iulia din domeniul mecanic (creșterea numărului de clase în domeniul mecanică la solicitarea agenților economici din zonă), asigurarea continuității calificărilor din domeniile prioritare pentru unitățile de învățământ cuprinse în programul Phare TVET, dezvoltarea Grupului Școlar Agromontan "Țara Moților" Albac cuprinsă în programul național "Educație și formare profesională pentru dezvoltarea ruralului montan(continuarea investiției începute). Grupul Școlar Industrial Jidvei are bazin de recrutare extins, cu număr suficient de elevi de gimnaziu pentru a deservi toate unitățile școlare ÎPT din zonă dar deține o singură clasă pentru o singură calificare.Se recomandă diversificarea ofertei în funcție de specificul zonei și de solicitările agenților economici și nu în ultimul rând dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere pentru continuarea studiilor în învățământul secundar.

5.8. Principalele concluzii din analiza ÎPT judetean

Contextul european de politici în educație și formare profesională; implicații pentru ÎPT

Cei 4 piloni ai strategiei comune de ocupare a forței de muncă (*Procesul Luxemburg*), adoptați în Planul Național de Ocupare :

- implică, din partea sistemului educațional și de formare profesională, măsuri adecvate vizând: creșterea șanselor de ocupare a absolvenților, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, creșterea adaptabilității forței de muncă și promovarea șanselor egale pentru participare la piața muncii
- invită la creșterea implicării școlilor din ÎPT în programe de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă.
- constituie repere obligatorii pentru școlile interesate în accesarea programelor UE pentru dezvoltarea resurselor umane

Asumarea contribuției ÎPT la **obiectivul strategic al UE pentru 2010 (Lisabona)** presupune în primul rând:

- promovarea la toate nivelurile de educație și formare a noilor competențe de bază (tehnologiile informației și comunicării, limbile străine, cultura tehnologică, spiritul antreprenorial și competențele sociale)
- promovarea prioritară a calificărilor/competențelor care contribuie la economia bazată pe cunoaștere
- promovarea competitivității forței de muncă prin creșterea calității pregătirii și a nivelului de calificare

Alinierea la sistemul de indicatori structurali definiți pentru sistemele de educație și formare profesională din UE și adoptarea indicatorilor de referință pentru 2010 (**Benchmarks**) - necesită:

- măsuri corelate la nivel național și regional pentru alinierea la indicatorii UE; definirea și raportarea unitară a indicatorilor statistici
- adoptarea la toate de nivelurile de planificare a unor ținte și măsuri adecvate pentru apropierea de indicatori de referință UE, măsurarea sistematică a progresului în îndeplinirea indicatorilor propuși.
- **Strategia Europa 2020** pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă- cadrul general a fost adoptat la Consiliul European din 25-26 martie 2010 și definitivat la Consiliul European din 17 iunie 2010.
- Prioritățile strategiei vizează:
 - • **creștere inteligentă**: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare
 - • **creștere durabilă**: dezvoltarea unei economii mai competitive, eficiente în dezvoltarea resurselor și ecologice
 - • **creștere incluzivă**: rată de ocupare, coeziune economică și socială.

Principalele inițiative ale strategiei 2020 le reprezintă "Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă" și "Tineretul în mișcare".

Măsuri la nivelul statelor membre (selecție):

- *Promovarea și monitorizarea implementării efective a rezultatelor dialogului social*
- *Dezvoltarea parteneriatelor între sectorul educației și lumea muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei de educație și formare profesională*
- Implementarea Cadrului European al Calificărilor (EQF); Cadrul Național al Calificărilor corelat cu EQF
- Asigurarea dobândirii și recunoașterii, prin învățământul general, profesional și superior și prin formarea adulților, inclusiv pe cale non-formală sau informală, a competențelor cerute pentru angajare în formarea continuă și pe piața muncii.

Contextul național:

Schimbările din ultimii ani în sistemul de ÎPT, avantajele unui sistem deschis cu o mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală, introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă, relevanța sporită a noilor standarde de pregătire profesională (SPP), etc. – favorizează o mai bună adaptare a ofertei la nevoile beneficiarilor (inclusiv prin posibilitatea unor parcursuri individualizate).

În practică, s-a constatat o promovare deficitară a traseului progresiv de profesionalizare, confundat adesea de beneficiari (și chiar de către școli!) cu nivelul de calificare al primei trepte (ȘAM, nivelul 1), ignorându-se relevanța calificărilor care pot fi obținute până la nivelul 3 (ciclul superior al liceului) pe această rută.

Începând cu anul școlar 2009-2010 ruta progresivă de profesionalizare a fost eliminată (dispare astfel nivelul 1), elevii având posibilitatea ca după clasa a X a să întrerupă studiile și să urmeze stagii de pregătire practică la finalul cărora absolvenții vor primi nivel 2 de calificare. Anul școlar 2011-2012 va fi primul an în care se vor desfășura astfel de stagii de practică, din numărul redus de oportunități ale elevilor constatându-se însă o slabă implicare a școlilor și a agenților economici parteneri ai școlilor în procesul de orientare și consiliere pentru carieră a acestora. Există riscul ca în următorii ani, piața muncii să se confrunte cu deficit masiv de forță de muncă de nivel 2 de calificare. Constatarea implică nevoia unor măsuri adecvate, atât în planificarea ofertei cât și în **orientarea și consilierea elevilor pentru carieră**, pentru creșterea atractivității și încurajarea parcurgerii stagiilor de pregătire practică (prin acțiuni de promovare, implicarea agenților economici)

De asemenea se recomandă preocupări sporite din partea școlilor pentru:

- Creșterea gradului de **adecvare a procesului de formare și evaluare în raport cu SPP**
- Oferirea unor **trasee individualizate de pregătire**

Contextul demografic:

- Se rețin implicațiile severe ale scăderii demografice, îndeosebi a populației școlare, în paralel cu fenomenul de îmbătrânire demografică, de care trebuie să se țină cont în planificarea ofertei și a resurselor sistemului ÎPT pe termen lung.

Raportul număr elevi/număr norme didactice, relativ scăzut în prezent, poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev – presează în favoarea măsurilor de optimizare a ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli și/sau constituirea de consorții de școli.

Resursele umane din ÎPT

Gradul de acoperire cu profesori și maiștri calificați este *bun*. Se constată o creștere în ultimii 2 ani analizați în ceea ce privește **acoperirea cu titulari** a posturilor.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- *competențele metodice* (v. noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- *actualizarea competențelor de specialitate* cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională, etc.).

Resursele materiale și condițiile de învățare. Situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă prioritară, din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev:

- necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică.

Mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în TVET

În atenția decidenților se rețin recomandările privind:

- Consolidarea structurilor consultative din ÎPT și **creșterea rolului partenerilor sociali** în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale
- Susținerea eforturilor pentru introducerea unui **sistem de asigurare a calității**
- **promovarea rețelelor de colaborare între școli**, inclusiv cu școli din UE, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (**benchmarking**)
- adoptarea planificării prin **PAS** (planuri de acțiune ale școlilor) corelate cu planurile regionale și locale (**PRAI și PLAI**) de către toate unitățile de ÎPT

Serviciile de orientare și consiliere

- Necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.
- De asemenea se recomandă adoptarea unui sistem unitar de raportare și a unui indicator calitativ de evaluare a activității serviciilor de orientare și consiliere.

Rata netă de cuprindere în educație

Conform datelor statistice (INS), *rata netă globală de cuprindere în educație în Județul Alba se situează sub cea calculată la nivel regional (62,4 față de 64,6), însă pe nivelurile de educație ratele nete de cuprindere în învățământ sunt mai mari la nivel județean decât la nivel regional, cu excepția învățământului primar 7-10 ani unde rata de cuprindere este de 88,4% iar la nivel regional este 89,4%.*

Gradul de cuprindere în învățământ

În anul școlar 2009 – 2010 gradul de cuprindere în învățământ în județul Alba (73,8%) este mai mic decât la nivel regional (81,1%)

Ratele de tranziție în învățământul liceal și profesional

În perioada analizată (2000-2010), conform datelor INS se înregistrează o evoluție fluctuantă a indicatorului, de la 93,1% în 2000 – 2001 la 97% în 2009 – 2010 (nivel maxim atins în 2008-2009 fiind de 99.8%). În ultimii doi ani analizați rata de tranziție a scăzut sub media regională.

Se evidențiază un procent relativ redus de elevi care nu continuă studiile după clasa a VIII-a respectiv 3% conform situației din anul școlar 2009-2010. Pentru îmbunătățirea ratei de tranziție ÎPT poate răspunde prin:

- măsuri combinate pentru asigurarea accesului la educație (rural, categorii dezavantajate), serviciile de orientare și consiliere etc.

Planificarea în ÎPT va avea în vedere **stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare**, care să țină cont de politicile educaționale, finalitățile în plan ocupațional pe fiecare nivel de pregătire, dar și de specificul și interesele particulare ale grupului țintă.

Un prim reper în calcularea acestor ținte îl reprezintă benchmark-urile adoptate de UE pentru 2010, privind rata abandonului școlar timpuriu (să nu depășească 10%), respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior (cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani).

Având în vedere că **rata de tranziție după clasa a VIII-a este în Județul Alba 97%** (2009-2010), rezultă că pentru ÎPT, apropierea de indicatorul privind abandonul școlar timpuriu presupune:

- **adoptarea unei ținte pentru rata de tranziție după clasa a X-a, de cel puțin 95%** (% din absolvenții învățământului obligatoriu care continuă studiile în ciclul superior al liceului)¹⁷.

NB.: Realizarea indicatorilor propuși privind tranziția la următorul nivel de educație presupune ca intrările să fie planificate în funcție de finalitățile (ieșirile) vizate după fiecare nivel de calificare și este condiționată de măsuri coordonate la nivelul rețelei școlare.

Abandonul școlar:

În anul școlar 2008-2009 se constată o scădere a abandonului școlar pentru toate nivelurile de învățământ la nivel județean în timp ce la nivel regional se înregistrează o scădere la nivel liceal și profesional și creștere la nivel primar și gimnazial.

*Ratele de abandon sunt sub media regională, la toate niveluri de educație cu excepția învățământului postliceal. Ameliorarea abandonului în cazul învățământului liceal și profesional, este urmarea a extinderii duratei învățământului obligatoriu și a măsurilor însoțitoare privind accesul la educație. Având în vedere evoluția oscilantă a indicatorului *abandonul continuă să reprezinte motiv de îngrijorare în special în cazul categoriilor dezavantajate*. În consecință, se recomandă:*

- monitorizarea atentă a indicatorului (abandon școlar)
- eforturi conjugate pentru prevenirea abandonului în mod deosebit în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.

¹⁷ Justificată de următorul calcul: $95\% \text{ (rata medie de tranziție după cl.VIII-a)} \times 95\% \text{ (rata de tranziție după cl.X-a)} = 90\%$ (cifră care prin diferență ar putea conduce la atingerea benchmark-ului UE de maximum 10% pentru abandonul timpuriu - doar dacă abandonul școlar ar fi zero atât înainte cât și după clasa a X-a, iar rata de cuprindere 100%).

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu cel mult învățământul secundar inferior-maxim ISCED 2 absolvit).

Pentru acest indicator, nu sunt disponibile date statistice la nivel regional și județean.

Conform EUROSTAT datele la nivel național indică însă, deși în scădere în 2009 (16,6%) față de 2000 (22,9), rate de părăsire timpurie a sistemului de educație mai mari decât media europeană UE-27(14,4% în 2009), departe de *ținta UE (benchmark)* care prevede o rata medie de abandon școlar timpuriu de maxim 10%, până în 2010.

Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT, în special în ceea ce privește o parte din elevii ȘAM - începând cu competențele de bază "tradiționale" (matematice, de comunicare, etc.) și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală, etc. - necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- facilitarea unor trasee individualizate de formare, etc.
-

Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20 – 24 de ani care au absolvit cel puțin învățământul secundar superior

Participarea la învățământul secundar superior situează România în anul 2009 sub media UE – 27 dar apropiată de aceasta(78,3 față de 78,6).Trendul față de anul 2000 este crescător(78,3 față de 76,1) dar nu atinge benchmarkul adoptat de UE pentru anul 2010 (85%).(v. anexa 19).

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Implicarea școlilor din ÎPT în formarea adulților nu reflectă potențialul acestora.

De menționat că după Bulgaria, România (și implicit regiunea) înregistrează cea mai scăzută rată de participare în formarea continuă a populației adulte (1,5%, conf. Eurostat, față de media UE de 9,3% în 2009). În consecință, ținta adoptată ca benchmark de UE ,care prevede ca în 2010 media în UE privind participarea la formarea continuă să fie de cel puțin 12,5% din populația adultă (grupa de vârstă 25-64 ani) nu a fost atinsă.

Școlile sunt chemate să se autorizeze ca furnizori de formare pentru adulți, să se implice activ prin programe acreditate.

Având în vedere constatările privind rata de cuprindere și abandonul școlar în învățământul obligatoriu, *școlile din ÎPT sunt chemate să se implice activ în programele de „A doua șansă” - adresate prioritar grupurilor țintă dezavantajate, pentru ca, pe lângă completarea pregătirii generale, tinerii respectivi să primească și o calificare* (de menționat că, la nivel județean , cele 3 școli implicate în programe de șansa a doua în anul școlar 2010/2011, sunt unități de învățământ profesional și tehnic, dar doar una are program este cu profesionalizare).

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților
- rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor
- șomajul de lungă durată (care afectează cca. 60% din absolvenți, aflați pentru o perioadă mai mare de 6 luni în șomaj) sugerează indirect o rată mare de șomaj la 6 luni de la absolvire.
- nevoia măsurării gradului de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți

Se recomandă:

- Adoptarea de către ÎPT a unei ținte ambițioase de **reducere a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani - indicator de impact** care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional, (cu rezerva că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT)
- Adoptarea unui sistem unitar de **monitorizare a inserției profesionale a absolvenților** prin:
 - colaborarea între ministere în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.
 - **sondaje** periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională:
 - sondaje proprii efectuate direct de către școli
 - sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel local/regional prin intermediul unor organizații/instituții specializate
- Implicarea ÎPT în **programe de măsuri active de ocupare**, prioritar în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Concluzii din analiza ofertei TVET curente

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

- acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu
- eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă
- utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor
- soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni)

Se vor avea în vedere și reperele de analiză rezultate din observațiile punctuale privind structura ofertei pe domenii de pregătire și calificări, formulate la **cap.5.7**.

6. Monitorizarea progresului în implementarea PLAI în perioada septembrie 2009 – martie 2011

Stadiul realizării țăntelor și măsurilor prin planul anterior (**PLAI 2009**) a fost urmărit în cadrul unui exercițiu de monitorizare al documentului realizat în cadrul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională(CLDPSFP) și se prezintă după cum urmează:

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din județ cu nevoile de calificare

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

- ADR a realizat schița unui concept de Observator Regional, prezentat și susținut în fața Consiliului Regional de Dezvoltare încă din 2004. Măsura a fost preluată de Planul Regional de ocupare (PRAO) elaborat în 2006.

- S-a realizat o analiză de piața muncii pe baza indicatorilor statistici din surse oficiale și administrative, inclusiv evoluția locurilor de muncă vacante și a șomerilor pe ocupații (AJOFM). De asemenea au fost valorificate și concluziile principale ale unor studii de piața muncii și proiecții macroeconomice realizate de INCSMPS în anii anteriori. Rezultatele au fost integrate în PRAI 2009 - 2013.

A fost inițiată realizarea unei metodologii pilot de monitorizare a inserției absolvenților.

- S-au inițiat demersuri pentru promovarea unor proiecte în cadrul FSE în sprijinul îmbunătățirii gradului de corelare a ofertei ÎPT cu nevoile pieței muncii pe termen mediu și lung și creșterii capacității structurilor partenariale (CLDPS) de gestionare a mecanismelor de planificare strategică în ÎPT

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare

- Structura planurilor de școlarizare 2009/2010, 2010/2011 s-a încadrat în bună măsură în limitele recomandate de PLAI (la nivel județean), realizându-se un bun progres în raport cu țintele pe termen lung.

Planurile de școlarizare propuse pentru 2009/2010, 2010/2011 respectă ratele de tranziție după clasa a X-a, respectiv a XI-a (anul de completare) propuse ca ținte în PLAI (ținta 1.2.2).

- Un exemplu de concordanță între cerere și ofertă se înregistrează în cadrul grupei de ocupații „operatori prelucrători la mașini unelte”, pentru care locurile de muncă vacante sunt în creștere iar șomajul în scădere fiind alocate 3 clase pentru domeniul. Se înregistrează și o acoperire deficitară a ofertei în raport cu cererea în cadrul grupei de ocupații „sudori și debitori autogeni” pentru care nu sunt alocate clase pentru calificările corespunzătoare.

Se recomandă:

- dezvoltarea analizei cu privire la distribuția teritorială a ofertei;
- utilizarea oportunităților de finanțare prin POSDRU în sprijinul îmbunătățirii gradului de corelare a ofertei ÎPT cu nevoile pieței muncii pe termen mediu și lung;
- monitorizarea absolvenților (pe baza unei metodologii unitare care urmează să fie adoptată la nivel național)

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT

- Școlile TVET autorizate ca furnizori de formare pentru adulți reprezintă 39% din numărul total de școli din ÎPT – deși în creștere față de anul anterior se constată un progres întârziat față de ținta ca cel puțin 50% fixată pentru 2010.

- În ce privește ținta ca până în 2010 să se deruleze cel puțin 2 programe pentru adulți în medie de fiecare școală acreditată acesta nu este încă atinsă.

- Se înregistrează un progres întârziat în ceea ce privește numărul persoanelor cuprinse la nivel județean în cursurile de formare pentru adulți derulate de către școli(116 persoane formate în 2008 față de ținta de 500 pentru 2010).

Se recomandă creșterea numărului de școli autorizate în formarea adulților și valorificarea oportunităților de finanțare prin POSDRU.

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității

În anul școlar 2009/2010,2010/2011 implementarea sistemului de asigurare a calității a continuat în toate unitățile din Învățământul Profesional și Tehnic, iar rezultatele - desprinse din rapoartele de autoevaluare, confruntate cu evaluarea externă (realizată de ISJ) - dovedesc un progres semnificativ. Extinderea asigurării calității la toate școlile din sistemul de ÎPT reprezintă o provocare și o prioritate majoră în următorii ani.

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de muncă

- S-a elaborat un proiect de metodologie și o propunere de calendar-cadru pentru de activitățile de informare și consiliere, prevăzute la obiectivul 2.1 (întârziere în implementare)
- Școlile din programul Phare TVET au implementat planuri de acțiune și rețele de sprijin pentru orientarea și consilierea elevilor, cu implicarea partenerilor sociali și CJAPP înregistrându-se un progres bun în acest sens(42 de acțiuni de orientare și consiliere în anul școlar 2008-2009 din care 71% cu implicarea partenerilor sociali și 29% cu implicarea agenților economici)
- Din cele 19 de școli monitorizate, 11 dispun de cabinete de orientare școlară și vocațională , 2 dintre acestea fiind înființate în anul școlar 2008-2009
- Progres întârziat în realizarea unor materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire.

Se recomandă:

- diversificarea în continuare a acțiunilor de orientare și consiliere profesională a elevilor și creșterea implicării partenerilor sociali;
- elaborarea de materiale în sprijinul orientării carierei;
- valorificarea oportunităților de finanțare a activităților de orientare și consiliere profesională prin promovarea de proiecte în cadrul POSDRU(DMI 2.1);
- promovarea de proiecte în sprijinul îmbunătățirii serviciilor de orientare și consiliere a elevilor(DMI 1.1).

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT (infrastructura și echipamente)

- Toate școlile ÎPT de țin în anul școlar 2007-2008 autorizație sanitară de funcționare, 84% dintre școli și-au evaluat riscul la locul de muncă, doar 74% au rampe de acces pentru persoane cu dizabilități și numai 32% au grupuri sanitare adaptate pentru această categorie de persoane;

- Toate școlile ÎPT din județ declară că dispun de dotarea minimală necesară.
- doar 37% din școlile ÎPT din județ dispun de o dotare modernă a atelierelor și laboratoarelor și % 32 parțial;
- Cca.42% din școlile din județ au fost cuprinse în programe de investiții în ultimii 5 ani(din fonduri Phare sau guvernamentale).

În concluzie, se înregistrează progres satisfăcător în raport cu țintele din PLAI , datorat în principal programelor Phare TVET și investițiilor din fonduri guvernamentale din ultimii ani.

Se recomandă:

- asigurarea condițiilor de acces pentru persoanele cu dizabilități(rampe, grupuri sanitare adaptate) în toate școlile;
- continuarea investițiilor pentru asigurarea condițiilor la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională.

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT

- Se înregistrează progres bun în privința participării cadrelor didactice în activități metodice în 2008-2009(cca.91% profesori și maiștrii instructori din TVET) și în programe de formare organizate de instituții abilitate (96% dintre profesori și 99% dintre maiștrii instructori),
- Se înregistrează un număr mic de școli în care s-au derulat programe de mentorat pentru profesorii debutanți;
- Se constată un număr mic de școli ÎPT care au derulat programe de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate în colaborare cu agenții economici (doar 6% dintre profesori și 8 dintre maiștrii instructori au fost cuprinși în 2008-2009 în programe de formare în parteneriat cu agenții economici)

Se recomandă dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT.

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT.

- Rezultatele monitorizării sunt raportate în PLAI (pe baza hărții parteneriatului)
- Doar 74% din totalul școlilor ÎPT din județ au agenți economici reprezentați în CA.
- 84% din școli au mai multe domenii de pregătire, dar numai 12,5% dintre acestea au mai mult de un domeniu reprezentat de agenți economici în CA.

- Gradul de cuprindere al elevilor în convenții de practică la nivel județean :24,3%
- Cca. 39,2% dintre școli nu asigură cuprinderea în practică pentru toți elevii nici măcar la nivelul 2 de calificare.
- Doar 68,4% dintre școli au parteneriate cu agenții economici pentru activități de orientare și consiliere, 26,3% pentru formarea adulților, 5,3% parteneriate pentru formarea cadrelor didactice și 73,7% pentru CDL.

Se recomandă:

- creșterea participării agenților economici în consiliile de administrație (CA) ale școlilor și acoperirea cel puțin a domeniilor principale de pregătire din oferta fiecărei școli prin agenți economici reprezentați în CA;
- creșterea numărului de elevi cuprinși în convenții de practică la agenți economici;
- utilizarea oportunităților de finanțare a stagiilor de practică oferite prin POSDRU-DMI 2.1
- creșterea implicării partenerilor sociali în activități de orientare și consiliere profesională a elevilor;
- dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor și maiștrilor instructori din ÎPT;
- dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici pentru formarea adulților

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

- În perioada 2000/2007 – la nivel județean se constată o tendință îngrijorătoare de *creștere a abandonului în învățământul primar și gimnazial (mai ales în cazul băieților, de la 0,3% în 2000 la 1,6% în 2007)*. Se înregistrează o evoluție oscilantă în învățământul liceal în perioada 2000-2007 (max. în 2007 3,2%) dar și pentru cel profesional (max în 2007 8,1%). *(detaliat în Anexa 6h)*.

- Rata abandonului se menține mai ridicată pe tot parcursul intervalului analizat în cazul băieților la învățământul primar și gimnazial și în mediul urban (cu excepția anului 2000/2001 când diferența era semnificativă și 2003/2004 când diferența era de 0,1%) în cazul învățământului profesional și liceal abandonul fiind mai mare în mediul rural și în cazul fetelor.

- Ratele de tranziție propuse prin planurile de școlarizare 2009-2010 respectă ratele de tranziție după clasa a X-a, respectiv a XI-a (anul de completare) propuse ca ținte în PLAI.

În sprijinul tinerilor care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare 7 școli din județ derulează în anul școlar 2008 – 2009 programe de "șansa a doua", dar doar 2 școli asigură și profesionalizare.

7. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>☒ ofertă adaptată nevoilor pieței muncii pentru domeniile: mecanic, electromecanic, construcții instalații și lucrări publice, chimie industrială, agricultură, silvicultură, fabricarea produselor din lemn, turism și alimentație, materiale de construcții, industrie textilă și pielărie;</p> <p>☒ grad ridicat de acoperire cu profesori și maiștri instructori calificați;</p> <p>☒ extinderea implementării sistemului de asigurare a calității în toate școlile TVET;</p> <p>☒ îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT(infrastructură și echipamente) prin cuprinderea școlilor în diferite programe de investiții;</p> <p>☒ sistem educațional deschis cu mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală;</p> <p>☒ introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă;</p> <p>☒ relevanță sporită a noilor SPP-uri</p> <p>☒ domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție a forței de muncă: construcții instalații și lucrări publice, comerț, turism și alimentație, mecanic;</p> <p>☒ aplicarea unui chestionar unitar pentru sondarea opțiunilor elevilor;</p>	<p>☒ ofertă de formare excedentară pentru domeniul: electronică automatizări;</p> <p>☒ ofertă de formare deficitară pentru domeniile: comerț, industrie alimentară;</p> <p>☒ existența unor paralelisme nejustificate (calificări care se repetă în școli din zone teritorial apropiate);</p> <p>☒ promovare deficitară a traseului progresiv de profesionalizare;</p> <p>☒ tendința de creștere a abandonului școlar pentru învățământul liceal și în special la ȘAM;</p> <p>☒ rată semnificativă de părăsire timpurie a sistemului de educație;</p> <p>☒ nivel scăzut al competențelor cheie;</p> <p>☒ implicare slabă a școlilor din ÎPT în formarea adulților;</p> <p>☒ implicarea slabă a școlilor din ÎPT în programe de ” șansa a doua”;</p> <p>☒ utilizare ineficientă a resurselor materiale și umane(cu impact în calitatea serviciilor);</p> <p>☒ dificultăți în formarea unor clase pentru asigurarea continuării studiilor la nivelul următor de calificare;</p> <p>☒ lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților;</p> <p>☒ progres întârziat în realizarea unor materiale de promovare a carierei ;</p> <p>☒ progres întârziat în asigurarea accesului la educație și formare profesională în condiții egale de calitate în mediul rural;</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ☒ limitarea mobilității elevilor din rural(lipsa posibilității de transport/internat, burse)
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ☒ accesarea de fonduri (FSE) pentru sprijinirea procedurii de investigare a nevoilor de calificare la nivel local , care să furnizeze informații necesare de calitate , periodic, actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională; ☒ proiectarea și aplicarea unor proceduri de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională ☒ creșterea ponderii serviciilor în economie; ☒ dinamica construcțiilor; ☒ diversitatea activităților industriale; ☒ creșterea investițiilor în industrie, transport, depozitare, comunicații, comerț; ☒ creșterea numărului de firme cu capital străin; ☒ creșterea numărului angajaților din IMM-uri; ☒ creșterea ponderii populației ocupate în servicii (comerț, hoteluri și restaurante) și construcții; ☒ creșterea cererii de forță de muncă în industria prelucrătoare, construcții și servicii(comerț, hoteluri și restaurante, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare); ☒ deficit de forță de muncă construcții, comerț, transport, depozitare, hoteluri și restaurante; ☒ domenii cu dinamică pozitivă și potențial mare de absorbție a forței de muncă; ☒ deficit de forță de muncă înalt calificată(IT, științe, tehnologii, medicină); 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ declin demografic accentuat pentru grupele tinere de vârstă(15-18 ani); ☒ migrația externă; ☒ Lipsa motivației profesionale a cadrelor didactice datorită salarizării din sistemul de învățământ; ☒ scăderea populației active ocupate (în special în mediul rural și pentru femei); ☒ tendință de scădere a numărului și a ponderii populației ocupate în industrie și agricultură; ☒ diminuarea cererii în agricultură, industria extractivă, administrație publică, apărare, învățământ; ☒ excedent de forță de muncă în industrie și agricultură(mai puțină forță de muncă dar mai calificată); ☒ dependența de industria textilă a unei importante părți a populației ocupate în lohn amenințată de restrângeri de activitate sub presiunea concurențială crescândă ☒ calitate redusă a ocupării în mediul rural(în condițiile unei ocupări paupere, de subzistență, în agricultură); ☒ balanța forței de muncă puternic excedentară în agricultură determinând mai puțină forță de muncă dar mai calificată;

<p>☑ consolidarea structurilor consultative din ÎPT;</p> <p>☑ Creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale;</p>	
---	--

8. Rezumatul principalelor concluzii și obiectivele dezvoltării ÎPT la orizontul anului 2013

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor **concluzii și recomandări - sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză** - în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri (structurate în cadrul priorităților, obiectivelor și țințelor din **cap.8**).

Motiv pentru care, prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii de liceu, care se estimează că până în 2015, raportat la 2005, va scădea la nivel județean cu cca.38%, ceea ce **pentru perioada de planificare 2005-2013** ar reprezenta o **diminuare cu o treime din numărul actual de elevi**.

De aici, o primă concluzie de interes general pentru orice strategie în domeniul resurselor umane vizează **nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman**.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei județene, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: **ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională (acces vs. calitatea serviciilor și varietatea opțiunilor), optimizarea resurselor**.

De asemenea - pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității - se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de **diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii**: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu întreprinderile și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță, etc.

În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă **crearea și aplicarea unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare - credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională**.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile Consorțiului regional, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii – în sfera de competență a *Planurilor regionale de ocupare (PRAO)*.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile viitorului cadru național al calificărilor ar facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizații specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor - vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională

Corelarea concluziilor desprinse din analizele detaliate în capitolele PLAI destinate pieței muncii și economiei județene, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor **recomandări pentru viitoarele planuri de școlarizare din județ** - structurate în **Anexa A**.

În acest scop, au fost utile unele repere oferite de informațiile statistice oficiale și rezultatele din studiile de piață a muncii realizate prin programul Phare TVET, concluziile din analiza comparativă șomaj-locuri de muncă pe baza datelor puse la dispoziție de AJOFM, domenii de calificare, calificari oferite prin planurile de școlarizare, combinate cu informațiile parțiale obținute din diverse surse și, nu în ultimul rând, opiniile formulate cu diverse ocazii în întâlnirile Consorțiului Regional și ale Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru Formarea Profesională, precum și recomandările experților din Asistența Tehnică a Programului Phare TVET.

Prin strategia adoptată în formularea recomandărilor detaliate în **Anexa A** – de a propune, între niște limite minime și maxime, ponderi orientative pentru fiecare domeniu de pregătire liceu tehnologic - s-a urmărit *oferirea unor repere raționale pentru structura planurilor de școlarizare în viitor, dar care să permită adaptarea la specificul local, să încurajeze flexibilitatea și diversitatea ofertei, deschiderea spre evoluțiile viitoare și adaptarea la schimbare (inclusiv adaptările ulterioare ale nomenclatoarelor de pregătire)*. În acest sens, structura propusă pentru planurile de școlarizare a fost însoțită de un set de observații și recomandări specifice fiecărui domeniu (**Anexa A**).

În sprijinul *raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor* se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală – prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la: evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonelor apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor (Anexele 10(1),10(2), 10(3),10(4)).

Corelarea ofertei cu nevoile de calificare este abordată ca o primă prioritate în planul de măsuri. Obiectivele, țintele și măsurile asociate priorității 1 privesc *procedurile de investigare a nevoilor de calificare, ajustarea și optimizarea ofertei, creșterea nivelului de calificare, diversificarea serviciilor oferite de școlile din ÎPT și nu în ultimul rând asigurarea calității*.

Deosebit de importantă este **îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocupării unui loc de muncă** - vizată prin măsurile asociate priorității 2, urmărind *creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere*.

Măsurile specifice pentru **accesul la educație, creșterea gradului de cuprindere și reducerea abandonului școlar** sunt sintetizate la prioritatea 6 și au în vedere în primul rând:

- elevii din rural și zone mai izolate (cu accent pe *calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile*)
- minorități etnice (*dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor*)
- elevii cu nevoi speciale (*dificultățile specifice de acces și integrare*)

Condițiile de învățare. Constatările privind situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT - din perspectiva normelor obligatorii de siguranța, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev - conduc la necesitatea unor *programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică – v. măsurile asociate priorității 3.*

Resursele umane.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic, sintetizate în cadrul priorității 4 vizează atât *competențele metodice* (prin stagii de formare, activități metodice, scheme de mentorat, etc) cât și *actualizarea competențelor de specialitate* ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.).

Indicatorul număr de elevi/profesorii (norme didactice) poate deveni critic din perspectiva declinului demografic, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile. Introducerea finanțării per elev va obliga școlile să colaboreze pentru o utilizare eficientă a resurselor umane.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului pentru această categorie salarială importantă, cum ar fi

- facilitarea mobilității în cadrul sistemului (reglementări mai flexibile pentru încadrarea profesorilor (pe domenii/specializări mai largi), sprijin pentru a 2-a specializare prin studii postuniversitare (similar componentei 1.2 din Programul pentru învățământul rural – Banca Mondială)
- programe de formare continuă pentru reconversia profesională și creșterea mobilității ocupaționale a profesorilor (în interiorul și în afara sistemului)

(Pentru facilitarea adaptărilor schimbărilor din sistem se recomandă ca măsură de fond anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însoțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare).

Legătura sistematică și eficientă a școlii cu diversitatea lumii economice și comunitatea locală este o condiție obligatorie pentru sistemul TVET. **Parteneriatul social** (prezență transversală, de altfel, în planul de măsuri), este abordat prin obiective dedicate și măsuri specifice la prioritatea 5 vizând în principal: creșterea reprezentativității partenerilor sociali în mecanismele decizionale; dezvoltarea, diversificarea și eficientizarea relațiilor de parteneriat în cadrul unor rețele funcționale de colaborare instituțională sistematică.

Dintre acțiunile cu impact strategic pentru progresul planului de măsuri se desprind cele care recomandă **consolidarea și extinderea rețelelor de colaborare între școli** (asociind și rețele de parteneri sociali) care împreună să-și propună:

- investigarea nevoilor de calificare dintr-un sector de activitate sau arie teritorială de interes comun
- coordonare în rețea (sau chiar formarea de consorții de școli) pentru planificarea ofertei pe baza unei strategii comune pe termen lung (segmentarea ofertei prin diferențiere/eliminarea paralelismelor între școli teritorial apropiate, acoperirea rațională a nevoilor de calificare, etc.)
- operaționalizarea creditelor transferabile și colaborare între școli pentru pregătirea elevilor pentru susținerea examenelor de diferență, în cazul celor care vor să continue studiile prin schimbarea domeniului/traseului de pregătire
- acțiuni comune de marketing și promovare agresivă pe piața serviciilor educaționale
- formarea adulților, contractarea unor servicii pentru întreprinderi (studii, cercetări, consultanță), etc.
- colaborare pentru calificările care presupun competențe combinate, ex.: tehnice și comerciale/economice, tehnice-artistice-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
- promovarea colaborării interdisciplinare pentru promovarea inovării și formarea competențelor pentru noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, antreprenariat, educația pentru mediu, etc.
- colaborare pentru asigurarea calității prin **benchmarking** (raportare la un set comun de indicatori de referință); schimb de bune practici în cadrul rețelei și cu școli din UE în special privind implementarea asigurării calității, învățarea centrată pe elev, elevii cu nevoi speciale, elaborarea de materiale de învățare, etc.
- utilizarea optimă (în comun) a unor resurse - materiale (pentru unele aplicații practice și de laborator) și umane (schimb de profesori / utilizarea unor profesori pentru a preda în mai multe școli), schimburi de elevi (pentru anumite teme/module)
- colaborare pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire
- colaborare în teritoriu pentru asistență specializată, consiliere și sprijin în favoarea familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.).

9. Actiuni propuse

Viziune¹⁸: << În anul 2013, județul Alba va beneficia de un învățământ profesional și tehnic consolidat, eficient, orientat către piață și adaptat nevoilor în schimbare ale comunității locale și aspirațiilor individuale >>

PRIORITATEA 1: Corelarea ofertei ÎPT din județ cu nevoile de calificare

ȚINTE - INDICATORI DE IMPACT:

- Până în 2013, rata șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani: maxim 15% la nivel județean (față de 22.2% în 2006, conform datelor furnizate de INS-Anuarul statistic 2007 cu date din Ancheta asupra forței de muncă în gospodăria AMIGO)
- Până în 2013, ponderea șomerilor din grupa 15-24 ani în numărul total de șomeri înregistrați în evidențele AJOFM: max. 12% la nivel județean (față de 26.3% în 2006 la nivel regional și 20.4% total tineri absolvenți raportat la total șomeri, conf. Balanței forței de muncă la nivel regional și 16.7% la nivel județean)

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare

Ținta 1.1: Obținerea de informații credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile privind nevoile de calificare

Rezultate măsurabile:

- Informații actualizate anual privind evoluția pieței muncii regionale și locale
- Studii de monitorizare a inserției socioprofesionale a absolvenților ÎPT

Măsurile/Actiuni pentru atingerea obiectivului:

1. Monitorizarea pieței muncii prin colectarea, actualizarea și analiza informațiilor privind nevoile pieței muncii, disponibile din surse statistice oficiale și administrative, studii și prognoze etc.

3. Monitorizarea inserției absolvenților ÎPT prin promovarea de proiecte în cadrul POSDRU (DMI 2.1) în acest scop

Termen

(1) Anual, luna noiembrie

(2) în funcție de calendarul lansării liniilor de finanțare POSDRU, DMI

Cine răspunde

AJOFM, ISJ, CNDIPT

(3) CJRAE în colaborare cu ISJ; sprijin metodologic CNDIPT

¹⁸ Conform viziunii adoptate de membrii Consorțiului Regional

	2.1	
Resurse: Bugetul național, resurse din sistem, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE)		

Obiectivul 1.2: Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare		
 Ținta 1.2.1: Ajustarea structurii ofertei pe termen lung la nevoile de calificare (pe domenii de pregătire și calificări)		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> Se vor utiliza ca indicatori procentele orientative recomandate în Anexa A Planurile de școlarizare anuale, avizate de CLD, în concordanță cu PRAI și PLAI 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Termen	Cine răspunde
1. Actualizarea anuală a PLAI pe baza informațiilor din PRAI, cu particularizările specifice județului	(1) Anual, mai	(1) ISJ, CLDPS
2. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI și PLAI	(2) Anual, Decembrie	(2) ISJ, CLDPS
3. Colaborarea școlilor în rețea și/sau consorții școlare pentru corelarea ofertei și optimizarea utilizării resurselor	(3) Idem	(3) ISJ (coordonare), școli
4. Introducerea și actualizarea în documentele de planificare strategică în ÎPT a unei secțiuni distincte pentru problematica ruralului montan, având în vedere: <ul style="list-style-type: none"> PAS - școlile din ÎPT cu ofertă de formare în agricultură cu specific montan 	(4) Anual, cu ocazia actualizării PLAI și PAS	(4) ISJ și școlile ÎPT din zonele montane
		(6) ISJ, CLDPS (pt. PLAI) școlile (pt. PAS)
Resurse: Resurse din sistem, resurse atrase pt. asistența tehnică - programe cofinanțate din fonduri UE		
 Ținta 1.2.2: Creșterea nivelului de calificare și a gradului de adecvare a competențelor formate la nevoile viitoare ale unei economii în schimbare		
Rezultate măsurabile:		
<ul style="list-style-type: none"> Indicatori de ieșire <ul style="list-style-type: none"> Până în anul 2020, rata de părăsire timpurie a școlii¹⁹: maximum 11,3% Până în anul 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani care au absolvit învățământul terțiar:²⁰ 26,7% Indicatori de impact: 		

¹⁹ Ținta de 11,3 este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la procentul din populația cu vârste între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin în care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare. (Eurostat, Studiul privind forța de muncă).

²⁰ Ținta de 26,7% este conformă cu cea stabilită de România în cadrul PNR. Benchmark-ul pentru media la nivel european, adoptat prin Strategia EU 2020, este de 40%. Se referă la absolvenții de învățământ terțiar, nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE).

<ul style="list-style-type: none"> - Minim 50% dintre cei care nu continuă studiile se angajează în cel mult 6 luni de la absolvire, măsurat pe fiecare nivel de calificare - Gradul de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți (indicator nedefinit în prezent) - măsurat prin satisfacția angajatorilor în cel puțin 70% din cazurile investigate 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. V. măsurile 2.2-2.5 (privind accesul și continuarea studiilor) de la obiectivul 6.1 2. Aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională 3. Identificarea cerințelor specifice din partea angajatorilor și adaptarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat 4. Măsurii metodice și colaborare interdisciplinară pentru consolidarea pregătirii de bază și a pregătirii tehnice generale 5. Măsurii conjugate pentru consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.) 6. Integrarea unor elemente de competență pentru mediu, ca parte din pregătirea tehnică generală, indiferent de specialitate 7. Colaborare interdisciplinară în cadrul fiecărei școli și între școlile din rețea pentru promovarea inovării și formarea competențelor pentru noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, antreprenariat. 8. Colaborare în rețea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, ex.: tehnice și comerciale/economice, tehnice-artistice-IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc. 	Termen Conf. graficului de inspecții/Calendarului de activități metodice la nivel de rețea și în școli	Cine răspunde - Inspecția școlară - Școlile din ÎPT - Rețele de școli și parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase din programe cofinanțate din fonduri UE		

Obiectivul 1.3: Diversificarea serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
 Ținta 1.3: Implicarea activă a școlilor TVET în programe de formare a adulților și alte servicii în folosul comunității		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Cel puțin 50% din școlile din rețeaua de ÎPT acreditate ca furnizori de formare pentru adulți până în 2013 • Până în 2013, o medie de cel puțin 2 programe pentru adulți derulate anual în medie de fiecare școală acreditată • Până în 2013, cel puțin 300 persoane cuprinse anual la nivel județean în cursurile de formare pentru adulți derulate de școli • Portofoliu diversificat de servicii promovat prin oferta școlilor 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> 1. Derularea procedurilor de acreditare 2. Colaborare cu AJOFM pentru reconversia profesională a șomerilor și alte programe de măsuri active de ocupare, în mod prioritar pentru tinerii care în 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața 	Termen Calendar de activități la nivelul fiecărei școli	Cine răspunde Școli; rețele de școli și parteneri

<p>muncii</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Relația cu întreprinderile pentru formarea continuă a salariaților, în vederea adaptării la schimbările tehnologice și organizaționale 4. Acțiuni de marketing și promovare agresivă pe piața serviciilor educaționale 5. Elaborarea și promovarea unei oferte diversificate de alte servicii educaționale la cerere, pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv în sprijinul educației non-formale și în întâmpinarea unor nevoi diverse (competențe parțiale, IT, diverse hobby-uri, educație pentru tinerele mame sau pentru vârsta a treia, etc.) 6. Oferirea de programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs) 7. Identificarea și valorificarea oportunităților de contractare a unor servicii de consultanță, cercetare, microproducție, etc. 	/ rețele de școli	
Resurse: Resurse din sistem; resurse atrase (taxe de curs, programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

Obiectivul 1.4: Asigurarea calității serviciilor oferite prin școlile din ÎPT		
Ținta 1.4: Îmbunătățirea asigurării calității și implementarea recomandărilor EQAVET sistemului de asigurare a calității în ÎPT		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea recomandărilor EQAVET, la nivelul tuturor furnizorilor de educație și formare profesională inițială, începând din 2012 		
Măsurile/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:	Termen	Cine răspunde
<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea și implementarea unui plan de măsuri pentru implementarea recomandărilor EQAVET 2. Activități de formare pentru implementarea recomandărilor EQAVET și diseminare către factorii interesați 3. <i>Benchmarking</i> (raportare la un set comun de indicatori de referință) și schimb de bune practici în cadrul rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din UE 	<p>(1) mai 2012</p> <p>(2) anual conf. calendar/plan măsuri de la pct.1</p> <p>(3) Idem</p>	<p>(1) ISJ cu asistență metodologică CNDIPT (prin responsabilul Punctului Național de Referință EQAVET și coordonatorul regional)</p> <p>(2) Conform plan măsuri de la pct.1</p> <p>(3) Școli, coordonare ISJ, asistență CNDIPT</p>
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase (programe cofinanțate din fonduri UE, etc.)		

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere

Obiectivul 2.1: Îmbunătățirea mecanismelor pentru facilitarea accesului la educație și ocuparea unui loc de

muncă		
 Ținta 2.1: Creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> Realizarea unui număr mediu de minim 2 ore de consiliere <i>specializată</i> / elev, anual pentru elevii din clasele terminale din învățământul gimnazial și din ÎPT Informații de calitate accesibile elevilor privind oportunitățile de carieră, oferta și alternativele în cadrul sistemului de ÎPT 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> Proiectarea și implementarea unui plan de activități de informare și consiliere pentru elevii din anii terminali de gimnaziu și ÎPT: Organizarea de evenimente pentru prezentarea de oferte de locuri de muncă și pentru orientarea carierei cu implicarea angajatorilor Colaborarea școlilor în rețea pentru elaborarea de materiale de promovare a carierei pe fiecare domeniu de pregătire 	Termen (1) Anual, septembrie (2) Conform calendar plan de măsuri	Cine răspunde (1) ISJ, CJRAE (2) ISJ, CJRAE (5), (6) Școli și rețele de școli, ISJ, parteneri
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

PRIORITATEA 3: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii și dotării școlilor din ÎPT

Obiectivul 3.1: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT		
 Ținta 3.1: Reabilitarea și modernizarea infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități)		
 Ținta 3.2: Dotarea cu echipamente de instruire, conform standardelor de pregătire		
Rezultate măsurabile: <ul style="list-style-type: none"> Până în 2013, toate școlile TVET din județ să corespundă normelor de siguranță, igienă și confort pentru elevi Până în 2013, toate școlile TVET din județ să beneficieze cel puțin de dotarea prevăzută în standardele de dotare minim obligatorie Până în 2013, cel puțin 50% din școlile TVET din județ dotate la nivelul standardelor moderne de pregătire profesională 		
Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului: <ol style="list-style-type: none"> Inventarul necesarului de lucrări de reabilitare a infrastructurii, stabilirea priorităților la nivel de școală și rețea școlară Evaluarea necesarului de dotare cu echipamente și adoptarea unui plan de acțiune corelat cu strategia ofertei pe termen lung Evaluarea costurilor și identificarea tuturor surselor de finanțare care pot fi accesate 	Termen corelat cu calendarul surselor de finanțare	Cine răspunde (1) Școli, autorități locale, ISJ (coordonare) (2) Idem

<p>4. Pregătirea documentației tehnice necesare</p> <p>5. Acțiuni de informare și formare în vederea accesării surselor de finanțare (ex. pregătirea pentru fondurile structurale europene)</p> <p>6. Colaborarea școlilor în rețea pentru utilizarea optimă a unor resurse disponibile</p>		<p>(3) Școli, autorități locale</p> <p>(4) Idem</p> <p>(5) ISJ, autorități locale, școli</p> <p>(6) Școlile în rețea</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase</p>		

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea competențelor profesionale ale resurselor umane din ÎPT

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale personalului didactic din ÎPT		
	<p>Ținta 4.1: Toți profesorii din ÎPT participă anual la o formă de perfecționare metodică și de specialitate, începând cu anul școlar 2007/2008</p>	
<p>Rezultate măsurabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toți profesorii cuprinși anual cel puțin în activitățile metodice organizate la nivelul școlii sau al rețelei școlare • Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți, operaționale în fiecare școală • Cel puțin 25% din profesori / an participanți la un stagiul de formare organizat de instituții abilitate • Programe operaționale anuale de actualizare a cunoștințelor din domeniul de specialitate, pentru toți profesorii de specialitate și maiștrii instructori, adoptate de fiecare școală sau rețea de școli dintr-un domeniu 		
<p>Măsurii/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programe în colaborare cu agenții economici, pentru actualizarea competențelor de specialitate ale profesorilor din ÎPT, cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic (vizite de documentare / stagii de formare în întreprinderi / întâlniri tematice cu agenții economici / participare la târguri și expoziții, etc.) 2. Programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor metodice și adaptarea la cerințele reformei din ÎPT (stagii de formare prin instituțiile acreditate, întâlniri metodice, lecții deschise, scheme de mentorat în școli, etc.) 3. Scheme de mentorat pentru profesorii debutanți 4. Schimburi de experiență cu alte școli în cadrul rețelelor de colaborare, inclusiv cu școli din UE 5. Acțiuni de diseminare exemple de bune practici. 	<p>Termen</p> <p>Conf. grafic anual de activități,</p>	<p>Cine răspunde</p> <p>(1) Școli, rețele de școli și parteneri</p> <p>(2) CCD, școli, ISJ</p> <p>(3) Profesori metodiști, șefii comisiilor metodice</p> <p>(4) Școli și rețele de școli</p> <p>(5) Centrele de resursă și școlile de aplicație Phare TVET</p>
<p>Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase</p>		

PRIORITATEA 5: Dezvoltarea și diversificarea parteneriatului social în ÎPT

Obiectivul 5.1: Dezvoltarea, diversificarea și creșterea eficienței relațiilor de parteneriat, pentru asistarea deciziei și furnizarea unor servicii de calitate prin sistemul de ÎPT

✚ **Ținta 5.1:** Creșterea reprezentativității partenerilor sociali în Consiliile de administrație ale școlilor

✚ **Ținta 5.2:** Dezvoltarea de rețele funcționale de colaborare sistematică cu partenerii sociali

Rezultate măsurabile:

- Cel puțin un agent economic reprezentat în Consiliul de administrație din fiecare școală din ÎPT
- Rețele de colaborare funcționale pe lângă fiecare școală, care reflectă diversitatea mediului economic (diverse clase de mărime, domenii și tipuri de activități producătoare de bunuri și servicii) și demonstrează implicare efectivă a partenerilor în toate activitățile cheie (identificarea cererii și planificarea ofertei, elaborarea curriculumului în dezvoltare locală, instruirea practică, examenele finale de evaluare, orientarea carierei, formarea profesorilor, educația la cerere, etc.)
- Locuri de practică și condiții de pregătire în întreprinderi asigurate pentru toți elevii, în conformitate cu Standardele de pregătire profesională și cerințele învățării centrate pe elev

Măsurile/Acțiunile pentru atingerea obiectivului:

Măsurile/Acțiunile pentru atingerea obiectivului:	Termen	Cine răspunde
1. Revizuirea componenței Consiliilor de Administrație din sistemul de ÎPT pentru asigurarea reprezentării agenților economici în CA ale școlilor IPT	(1) Sept. anual	(1) Școlile din ÎPT
2. Diversificarea portofoliului de parteneriate al fiecărei școli prin încheierea de noi convenții, creșterea numărului de parteneri implicați, diversificarea obiectivelor și activităților comune	(2) La începutul fiecărui semestru	(2) Idem
3. Monitorizarea parteneriatului social la nivelul rețelei de ÎPT (baza de date/harta anuală a parteneriatului) și adoptarea de măsuri de ameliorare	(3) Martie, anual	(3) ISJ (la nivel de rețea), școli
4. Îmbunătățirea organizării examenelor de absolvire, privind efectivitatea participării partenerilor sociali în cadrul comisiilor	(4) Iunie, anual	(4) Școli, ISJ

Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase

PRIORITATEA 6: Asigurarea accesului la ÎPT și creșterea gradului de cuprindere în educație

Obiectivul 6.1: Facilitarea accesului la educație prin ÎPT, prevenirea și reducerea abandonului școlar

Grupuri țintă prioritare:

- elevii din rural și zone mai izolate (*cu accent pe calitatea serviciilor, varietatea opțiunilor accesibile*)
- minorități etnice (*dreptul la diversitate specifică, depășirea barierele sociale, varietatea opțiunilor*)
- elevii cu nevoi speciale (*dificultățile specifice de acces și integrare*)

 Ținta 6.1: Facilitarea accesului la educație pentru elevii din categoriile dezavantajate

 Ținta 6.2: Prevenirea și reducerea abandonului școlar timpuriu

Rezultate măsurabile:

- Până în 2013, școlile ÎPT din rural beneficiază de condiții de învățare comparabile cu cele din urban
- Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT
- Abandon școlar în învățământul profesional de maxim **7 %** până în 2013
- Plan de măsuri pentru integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) implementat prin PAS în toate școlile din ÎPT

Măsuri/Acțiuni pentru atingerea obiectivului:

- 1 Investiții în infrastructura și dotarea școlilor din localități care concentrează un număr semnificativ de elevi dintr-o zonă rurală limitrofă sau din zone cu mobilitate redusă din condiții obiective (zone izolate, cu infrastructură de acces deficitară, etc.) – campusuri școlare
- 2 Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport/internat, burse, etc.)
- 3 Infrastructură adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)
- 4 Colaborarea școlilor din rețea în planificarea ofertei pentru asigurarea unei acoperiri teritoriale optime din perspectiva cuprinderii în educație și continuării studiilor la fiecare nivel de calificare în cadrul traseelor de formare planificate
- 5 Programe de sprijin pentru elevii care vor să continue studiile prin schimbarea domeniului/traseului de pregătire: programe de recuperare și pregătire a elevilor pentru examenele de diferență - *colaborare între școli în acest scop*
- 6 Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în fiecare școală din ÎPT
- 7 Oferirea de programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate)
- 8 Colaborare cu autoritățile, instituții specializate și ONG pentru oferirea de asistență specializată, consiliere și sprijin familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu (din medii sociale sau etnice defavorizate, familii de emigranți, familii monoparentale, etc.)
- 9 Programe de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare

Termen

(1)-(3) Corelat cu calendarul programelor de investiții, în funcție de sursele de finanțare identificate

(4) Decembrie, anual: plan de măsuri

(5) Conf. unui grafic stabilit anual la sfârșitul primului semestru

(6) martie, anual

(7) conf. plan măsuri (PAS)

Cine răspunde

(1)-(3) ISJ/MEdC, autorități locale, școli

(4)-(7) Școli, rețele de școli

(8) Școli, rețele de școli, autorități, instituții specializate, ONG

(9) Școli, autoritățile

	(8) idem	locale, parteneri sociali
	(9) idem	
Resurse: Resurse din sistem; resurse locale, resurse atrase		

Anexa A la planul de acțiuni

Tinte pe domenii pentru structura planurilor de școlarizare

- județul ALBA -

Domeniu de pregătire	Plan școlarizare realizat la clasa a IX-a în anul școlar 2011/2012			Nevoi prognozate de formare profesională pentru 2013-2020*)
	Nr. clase	Nr. elevi	%	(nivelul 2+ nivelul 3 de calificare) %
agricultură	3	90	4,5	6
silvicultură	1	31	1,5	
protecția mediului	1	32	1,5	
ind. alimentară	2	62	3	
comerț	5	151	7,5	
economic	7	218	10,6	
turism și alimentație	6	185	9	

estetica și igiena corpului omenesc	2	61	3	
construcții, instalații și lucrări publice	3	96	4,5	
mecanică	14	423	21,2	
electric	5	147	7,5	
electromecanică	2	62	3	
electronică automatizări	4	121	6	
chimie industrială	2	59	3	
materiale de construcții	1	30	1,5	
fabric.prod.din lemn	4	103	6	
industrie textilă și pielărie	4	102	6	
tehnici poligrafice	0	0	0	
producție media	0	0	0	
<i>TOTAL</i>	66	1973	100,0%	100,0%

*)

Domeniul de educație și formare profesională	Ponderi previzionate ale cererii de formare profesională pentru 2013-2020 (%)
Agricultură	6
Chimie industrială	2
Construcții, instalații și lucrări publice	9
Comerț	8
Economic	10
Electric	5,5
Electromecanică	2,5
Electronică și automatizări	5
Fabricarea produselor din lemn	5
Industria alimentară	3
Industria textilă și pielărie	7
Materiale de construcții	2,5
Mecanică	23
Turism și alimentație	8
- Protecția mediului	3
- Silvicultură	3
Tehnici poligrafice	0,5

NOTĂ: Valorile menționate vor fi actualizate la un interval de 1-2 ani pe baza analizei evoluțiilor și previziunilor cererii pieței muncii

